Ledamöter och ersättare

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTT

Tid **onsdag 4 november 2026 kl. 08:15**

Plats **LKSC Prästkragen**

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Information om dialogmöte med revisionen hösten 2026	2026/322	2 - 23
2	Kvalitetsrapport 2025/2026 - Förskolan	2026/359	24 - 61
3	Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning	2026/345	62 - 63
4	Ansökan om varaktig vistelse utomlands	2025/337	64 - 65
5	Ansökan om varaktig vistelse utomlands	2025/338	66 - 67
6	Kvalitetsrapport 2025/2026 - Grundskolan	2026/360	68 - 133
7	Stängning Framnäsvillans förskola under rivning och nybyggnation	2026/352	134 - 138

Information om dialogmöte med revisionen hösten 2026

Ärendenr 2026/322-1.3.2.3

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen informerar om dialogmöte med de förtroendevalda revisorerna som planeras ske i samband med nämndens möte 2026-11-18.

Dialogmöten med kommunens revisorer är en del i den grundläggande granskningen. Inför dialogmötet önskar revisionen att nämnden sammanställer:

- Viktiga händelser hittills under 2026.
- Eventuella verksamhetsförändringar.
- Resultat vad gäller mål/direktiv och uppdrag samt ekonomiskt utfall i förhållande till budget.
- Åtgärder för att nå ekonomisk balans i de fall negativa avvikelser mot budget prognosticerats och/eller avvikelser i förhållande till verksamhetsmål.
- Hur har processen med uppföljning av intern kontroll genomförts inför 2026?
- Hur involveras nämndens ledamöter i internkontrollprocessen?
- Utmaningar/risker för 2026 och 2027.

Dialogmöten med de förtroendevalda revisorerna

Luleå kommuns kommunstyrelse och nämnder

Innehåll

Beskrivning av dialogmöten 2026 3

Agenda 4

Tidsplan 5

3. Beskrivning av dialogmöten 2026

Dialogmöten med kommunens revisorer är en del i den grundläggande granskningen.

Kommunstyrelsen och nämnderna med ledande tjänsteperson deltar.

För att underlätta dialogen är det önskvärt om styrelsen/nämndernaförbereder en översiktlig presentation av sin verksamhet 2026 utifrån agenadan på nästa bild:

Utöver den givna agendan kan det tillkomma frågeställningar från revisorerna vid dialogmötet.

4. Agenda

För att underlätta dialogen är det önskvärt om styrelserna/nämnderna förbereder en översiktlig presentation av sin verksamhet 2026 utifrån nedanstående inriktning:

- Viktiga händelser hittills under 2026
- Eventuella verksamhetsförändringar
- Resultat vad gäller mål/direktiv och uppdrag samt ekonomiskt utfall i förhållande till budget
- Åtgärder för att nå ekonomisk balans i de fall negativa avvikelser mot budget prognosticerats och/eller avvikelser i förhållande till verksamhetsmål
- Hur har processen med uppföljning av intern kontroll genomförts inför 2026?
- Hur involveras nämnderna/styrelsernas ledamöter i internkontrollprocessen?
- Utmaningar/risker för 2026 och 2027.

Vid eventuella frågor på genomförandet hänvisar vi till vårt sakkunniga biträde Maria Wiksten e-post maria.wiksten@azets.com

5. Tidsplan

AZETS

Revisionsdialog

Barn- och utbikldningsnämnden

Nämndens verksamheter

- Förskola
- Grundskola och fritidshem, Anpassad grundskola
- Resurscentrum, barn- och elevhälsa, skolmåltider och kulturskolan

Viktiga händelser 2026

- **Demografiutmaningen** kvarstår, då antalet barn och elever är färre
- **Krisberedskap, skolsäkerhet** och **brottsförebyggande arbete** blir allt viktigare
- **Innovationsmedel** – utvecklingsarbeten pågår inom förvaltningens verksamheter
- Den **socioekonomiska fördelningsmodellen** för förskola har justerats, nämndens beslut i april. Grundskolans lämnades orörd
- En **dom om idrottslokalers fördelning** till skolors undervisning har kommit från Förvaltningsrätten
- **Internationella utbyten** inom bland annat Erasmus+ pågår inom förskola och grundskola

Viktiga händelser 2026

- **Pågående byggprojekt** inom skolor pågår, berörda grundskolor är Tunaskolan, Stadsöskolan samt Bergnäsets skolområde. Anpassad grundskola åk 7-9 har flyttat från Tunaskolan till Porsöskolan temporärt under ombyggnationen. Delar av Furuparksskolan har renoverats efter branden.
- **Nybyggda Hertsöskolan** årskurs 4-9 har invigts i augusti

- **Resursskolan** årskurs 7-9 på Kråkbergsskolan har utökat antal elever till 10

- Ett antal **lagändringar** har trätt i kraft inom nämndens ansvarsområden från juli 2026. Det gäller hantering av kränkande behandling, bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan genom exempelvis skolregler, samt utökade registerkontroller inom skolväsendet. Dessutom handlar det om överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte. Från 2027 gäller nya regler för lärares arbetstid.

Resultat mål/direktiv och uppdrag delår 2 2026

Barn- och utbildningsnämnden arbetar mot fyra prioriterade mål:

1. *Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning.*
2. *Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas.*
3. *Alla barn och elever har en skolmiljö som präglas av trygghet och undervisningen av studiero.*
4. *Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat.*

Samtliga mål bedöms för perioden som i hög grad uppfyllda och möjliga att uppnå till årsskiftet.

Ekonomiskt utfall i förhållande till budget (DÅ 2)

Resultaträkning AGN, (tkr)	Periodens Resultat jan-augusti 2026	Kommunbidrag helår
Verksamhetens intäkter	118 763	133 571
Verksamhetens kostnader	-436 105	-639 382
Nettokostnader	**-317 342**	-505 810
Kommunbidrag	334 785	505 810
Resultat	**17 444**	0
Avgår semesterlöneskulden	-15 267	
Resultat period	**2 177**	

Ekonomiskt utfall i förhållande till budget (DÅ 2)

Barn- och utbildningsnämnden perioden januari-mars 2026 (tkr)	Andel av budget %	Utfall period	Budget period	Budget helår	Avvikelse period	Avvikelse % av budget	Prognos helår	Prognos % av budget
Ordf Barn- & utbildningsnämnd	0,1%	702	730	2 190	29	1,3%	0	0,0%
Förvaltningsstöd	7,6%	87 890	96 056	150 994	8 166	5,4%	6 000	4,0%
Förskola	26,0%	328 990	346 642	519 056	17 651	3,4%	14 300	2,8%
Grundskola	54,4%	643 274	715 006	1 085 027	71 732	6,6%	12 000	1,1%
Resurscentrum	11,9%	140 860	154 840	237 362	13 980	5,9%	4 810	2,0%
TOTALT	100%	1 201 717	1 313 274	1 994 629	111 557	5,6%	37 110	1,9%

Prognos helår: 37,1 mkr (1,9%)

Periodens resultat: 111,5 mkr (5,6%)

Periodens resultat exkl semesterlöneskuld: 59,9 mkr

Förvaltningsstöd

Barn- och utbildningsnämnden perioden januari-mars 2026 (tkr)	Andel av budget %	Utfall period	Budget period	Budget helår	Avvikelse period	Avvikelse % av budget	Prognos helår	Prognos % av budget
Förvaltningsstöd	7,6%	**87 890**	**96 056**	**150 994**	**8 166**	**5,4%**	**6 000**	**4,0%**
varav personal		33 559	36 195	54 728	2 635		0	
varav IT (system, licenser)		29 919	30 637	46 929	719		0	
varav övrigt inkl lokaler		-2 416	5 673	-292 814	8 090		10 000	
varav skolskjuts		22 960	19 575	336 250	-3 385		-4 000	
varav kapitalkostnader		3 869	3 976	5 900	107		0	

Prognos helår: 6 mkr (4%)

Periodens resultat: 8,1mkr (5,4%)

Förskola

Barn- och utbildningsnämnden perioden januari-mars 2026 (tkr)	Andel av budget %	Utfall period	Budget period	Budget helår	Avvikelse period	Avvikelse % av budget	Prognos helår	Prognos % av budget
Förskola	26,0%	**328 990**	**346 642**	**519 056**	**17 651**	**3,4%**	**14 300**	**2,8%**
varav skolchef		45 641	50 639	73 787	4 998		1 600	
varav rektorer		-738	-3 000	0	-2 262		-5 500	
varav demografi		255 201	257 884	384 178	2 683		13 000	
varav fristående enheter		37 339	41 119	61 091	3 780		5 200	
varav semesterlöneskuld		-8 453	0		8 453			

Prognos helår: 14,3 mkr (2,8%)

Periodens resultat: 17,6 mkr

Grundskola

Barn- och utbildningsnämnden perioden januari-mars 2026 (tkr)	Andel av budget %	Utfall period	Budget period	Budget helår	Avvikelse period	Avvikelse % av budget	Prognos helår	Prognos % av budget
Grundskola	54,4%	**643 274**	**715 006**	**1 085 027**	**71 732**	**6,6%**	**12 000**	**1,1%**
varav skolchef		-23 959	-6 880	-8 897	17 079		5 800	
varav demografi		451 433	454 708	685 047	3 275		-500	
varav fristående enheter		100 954	101 179	151 769	225		-300	
varav semesterlöneskuld		-37 119	0	0	37 119			
varav område Hertsön-Örnäset-Björkskatan		**60 547**	**68 075**	**106 215**	**7 528**		**1 550**	
** områdeschef*		*64 444*	*68 075*	*106 215*	*3 631*		1 800	
** rektorer*		*-3 897*	*0*	*0*	*3 897*		*-250*	
varav område Gammelstad-Sunderbyn-Råneå		**36 592**	**41 006**	**65 562**	**4 414**		**700**	
** områdeschef*		*36 202*	*40 932*	*65 449*	*4 730*		*1 300*	
** rektorer*		*390*	*74*	*113*	*-316*		-600	
varav område Centrum-Notviken-Bergnäset-Sörbyarna		**54 826**	**56 917**	**85 332**	**2 092**		**4 750**	
** områdeschef*		*52 041*	*56 917*	*85 332*	*4 877*		4 200	
** rektorer*		*2 785*	*0*	*0*	*-2 785*		*550*	

Prognos helår: 12 mkr (1,1%)

Periodens resultat: 71,7 mkr

Resurscentrum

Barn- och utbildningsnämnden perioden januari-mars 2026 (tkr)	Andel av budget %	Utfall period	Budget period	Budget helår	Avvikelse period	Avvikelse % av budget	Prognos helår	Prognos % av budget
Resurscentrum	11,9%	**140 860**	**154 840**	**237 362**	**13 980**	**5,9%**	**4 810**	**2,0%**
varav verksamhetschef		6 738	8 102	12 098	1 364		850	
varav måltidsverksamhet		84 379	87 595	136 105	3 215		2 850	
varav elevhälsa		27 886	29 433	44 374	1 547		410	
varav Kulturskola		15 666	16 365	24 670	699		200	
varav modersmål		12 273	13 345	20 115	1 072		500	
varav semesterlöneskuld		-6 082	0	0	6 082		0	
TOTALT	100%	**1 201 717**	**1 313 274**	**1 994 629**	**111 557**	**5,6%**	**37 110**	**1,9%**

Prognos helår: 4,8 mkr (2%)

Periodens resultat: 13,9 mkr

Åtgärder för att nå ekonomisk balans i de fall negativa avvikelser mot budget prognosticerats och/eller avvikelse i förhållande till verksamhetsmål

- Prognosen för barn- och utbildningsnämnden uppgår till 37,1 mkr vilket motsvarar 1,9 % av hela budgeten.
- Nämnden har ett positivt resultat totalt sett, därmed inga åtgärder.

Internkontrollprocessen inför 2026

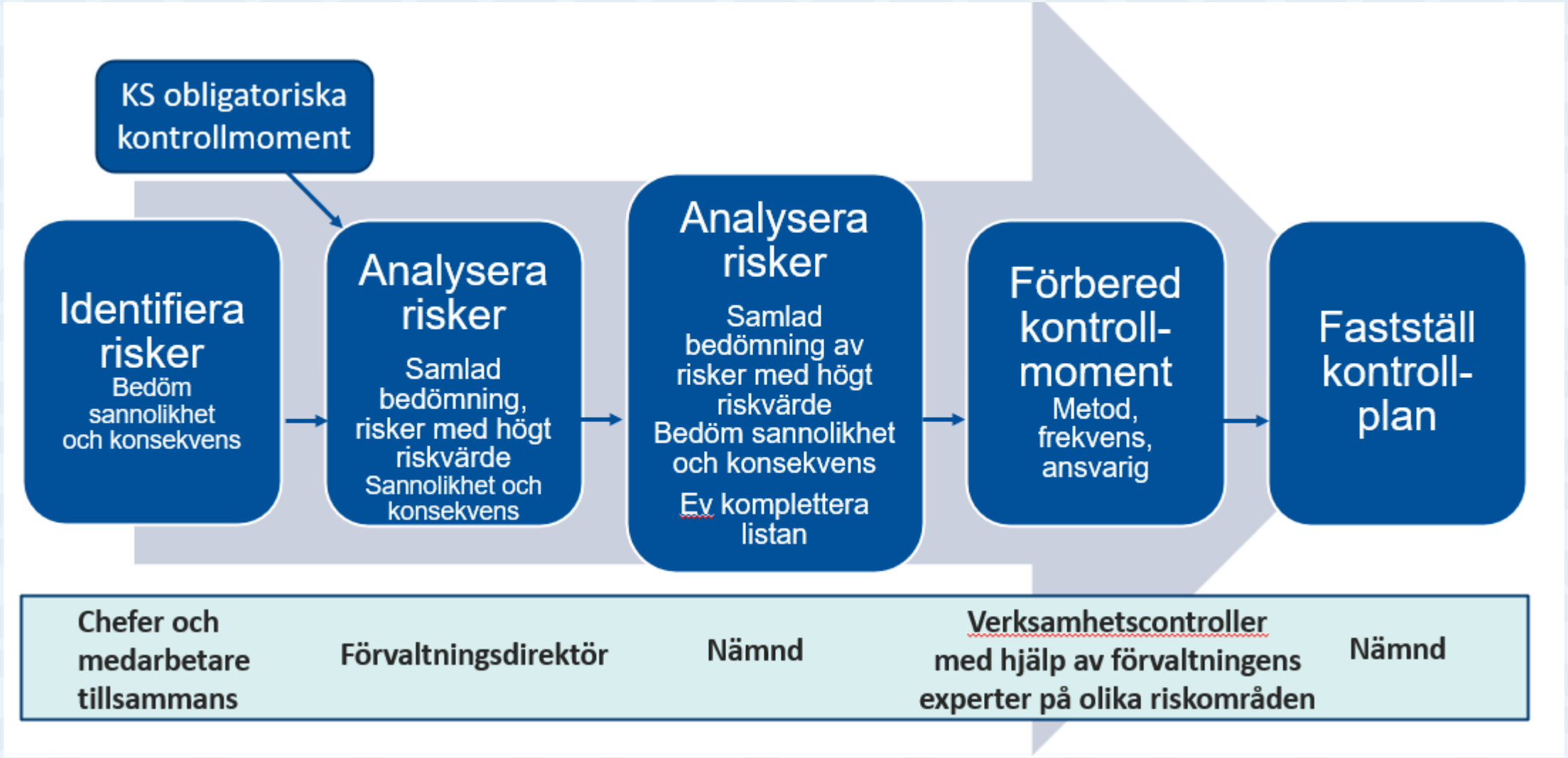

Hur involveras nämnden i internkontrollprocessen

- Nämnden efterfrågar och ges information löpande under året från verksamheterna (informationsärenden vid BUN) där de ser att risker kan finnas.
- Vid sammanträdet i oktober gavs nämnden möjlighet att inkomma med risker som de ser samt göra en riskvärdering inför kommande års internkontrollplan.

Utmaningar/risker för 2026 och 2027

- Demografi, främst antalet barn/elever som minskar
- Kompetensförsörjning
- Omfattande reformer och lagändringar gällande bl a:
  - Utökade registerkontroller i skolväsendet
  - Skärpta regler kring trygghet, studiero och kränkande behandling
  - Nya regler för lärares arbetstid
- Statligt professionsprogram för lärare och rektorer
- Andra reformer kommande år, exempelvis tioårig grundskola, nya ämnesplaner, nytt betygssystem mfl

Kvalitetsrapport – Förskolan läsåret 2025/2026

Ärendenr 2026/359-1.2.1.4

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna huvudmannens kvalitetsrapport för förskolan 2025/2026.

Sammanfattning av ärendet

Förskolans kvalitetsrapport sammanfattar det systematiska kvalitetsarbetet och följer upp utbildningens kvalitet under läsåret 2025/2026. Rapporten synliggör resultat och utveckling inom de områden som har prioriterats utifrån identifierade behov och verksamhetens förutsättningar. Analysen bygger på förskolornas kvalitetsrapporter, genomförda kvalitetsdialoger samt relevant intern och extern statistik. Underlagen har analyserats med fokus på resultat, bakomliggande orsaker och verksamhetens förutsättningar. Analysen synliggör gemensamma utvecklingsbehov som ligger till grund för fortsatt planering och prioritering inför kommande läsår.

I skollagens 4:e kapitel finns bestämmelser om kvalitet och inflytande i skolväsendet. I kapitlets 3 § står att *"Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen."* Kvalitetsrapporten för förskolan syftar till att ge barn-och utbildningsnämnden sådan information som nämnden behöver för att kunna ta sitt ansvar om kvalitetsarbete utifrån bestämmelserna.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna huvudmannens kvalitetsrapport för förskolan 2025/2026, enligt bilaga.

Dialog

Dialog har förts via förskolornas systematiska kvalitetsarbete och kvalitetsdialoger mellan rektorer och skolchef. Barns och vårdnadshavares perspektiv har beaktats genom de underlag och former för delaktighet som används på förskolorna.

Beslutsunderlag

- Förskolans kvalitetsrapport 2025/2026

Lovisa Taavo

Utvecklingsledare förskola

Beslutet skickas till
Skolchef förskola
Utvecklingsledare förskola

LULEÅ KOMMUN

Kvalitetsuppföljning

Förskola 2025/2026

Innehållsförteckning

1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför? 2
2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet 3
3 Verksamhetens förutsättningar 5
3.1 Barn i förskolan 5
3.2 Personalresurser förskola 10
3.3 Övriga förutsättningar 12
4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål 18
5 Verksamhetsgemensamma utvecklingsområden 19
5.1 Lärmiljö 19
5.2 Barnhälsa 22
5.3 Språkutveckling 25
5.4 Styrning och ledning 27
6 Samlad analys och fortsatta prioriteringar 30
6.1 Lärmiljöer 30
6.2 Språkutveckling 32
6.3 Styrning och ledning 33
6.4 Bilaga 1 Vårdnadshavarenkät förskola 35

1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs enligt ovan. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i Skollagen (2010:800) och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Utbildningen ska dessutom, enligt 4 kap. vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Dokumentation av kvalitetsarbetet skapar kontinuitet och minskar risken för sårbarhet vid personalbyten. Den är även tänkt som processtöd och kvalitetssäkring för att möta lagstiftningens krav. I denna kvalitetsrapport dokumenteras uppföljningen av utbildningen och analysen av orsakerna till uppföljningens resultat i Luleås kommunala förskola.

2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

2023 infördes ett nationellt kvalitetssystem för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet**. Kvalitetssystemet ska stödja skolformernas arbete för ökad kvalitet.** Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Följande sju framgångsfaktorer ingår i kvalitetssystemet: 1. Förtroendefullt klimat, 2. Hälsofrämjande lärmiljö, 3. Kompensatoriska insatser, 4. Kompetent ledarskap, 5. Professionell utveckling, 6. Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus och 7. Tydlig roll- och ansvarsfördelning.

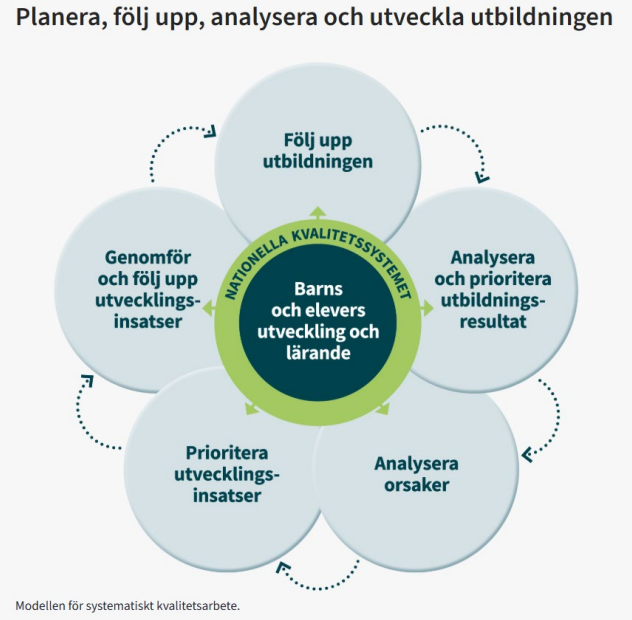

Modellen för systematiskt kvalitetsarbete.

Modellen till vänster visar arbetsprocessen i det systematiska kvalitetsarbetet, uppdelad i fem moment. I mitten av modellen anges syftet med kvalitetsarbetet och där finns även det nationella kvalitetssystemet. Pilarna ut från mitten visar att kvalitetssystemet kan stödja i alla moment av arbetsprocessen.

2.1.1 Förskolans nationella mål och delmål

Nationell målsättning för förskolan: *I förskolan får varje barn en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger barnet goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förberedelse för fortsatt utbildning.* Delmål:

1. Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning

2. Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande

3. Varje barn får en utbildning som uppmuntrar till lek och rörelse samt ger den ledning och stimulans det behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

4. Varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver

5. Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

Prioriteringar i det systematiska kvalitetsarbetet

Luleås kommunala förskola tillämpar det nationella kvalitetssystemets processer, mål och delmål sedan tre år tillbaka. I linje med Skolverkets rekommendationer behöver prioriteringar göras för att skapa fokus och möjliggöra för verksamheten att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Förskolans valda prioriteringar utgår från identifierade behov och möjliggör en fördjupad uppföljning och analys av utvecklingsområden. Prioriteringarna följs kontinuerligt upp och omprövas utifrån verksamhetens resultat och förändrade behov. De innebär inte att övriga delar av läroplansuppdraget väljs bort, utan hela uppdraget ligger fortsatt till grund för utbildningen.

3 Verksamhetens förutsättningar

3.1 Barn i förskolan

Alla barn i Sverige i åldern 1-5 år har rätt till likvärdig förskola av god kvalitet i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier, eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Idag omfattar den kommunala förskolan i Luleå 52 förskolor med en total maxkapacitet om 212 avdelningar. I kommunen finns totalt 9 fristående förskolor och 1 pedagogisk omsorg.

Förskolorna med möjlighet till:

1-2 avdelningar - 12 kommunala förskolor samt 4 fristående förskolor

3-4 avdelningar - 18 kommunala förskolor samt 4 fristående förskola

5-6 avdelningar - 20 kommunala förskolor samt 1 fristående förskola

7-8 avdelningar - 1 kommunal förskola (fördelat i två separata byggnader)

Vid mätningar (september 2026) ligger kapacitetsnyttjandet på cirka 82%. Antal öppna avdelningar var 174. Det låga kapacitetsnyttjandet följer demografin med minskat antal barn i förskoleåldrar.

Antalet barn den 15 oktober 2026 i Luleås kommunala förskolor var 2718, vilket är en minskning med ca 200 barn i jämförelse med föregående år. I fristående verksamheter finns ca 270 barn inskrivna, ca 10 % av barn med plats i förskola. Luleå har en av landets högsta inskrivningsgrader vad gäller barn i förskolan, vilken har varit stabil över tid.

KPI	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Antal barn på förskola, kommunal regi, andel	93%	90%	90.3%
Antal barn på förskola, enskild regi, andel	7,0%	10%	9,7%
Barn 1-5 år, inskrivna i förskola, andel (%)	88,4%	89,3%	90,3%
Barn 1-2 år inskrivna i förskola, andel (%)	73,4%	74,2%	75,3%
Barn 3-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	97,4%	97,6%	98,9%

Barn inskrivna i förskola, kommunala och fristående

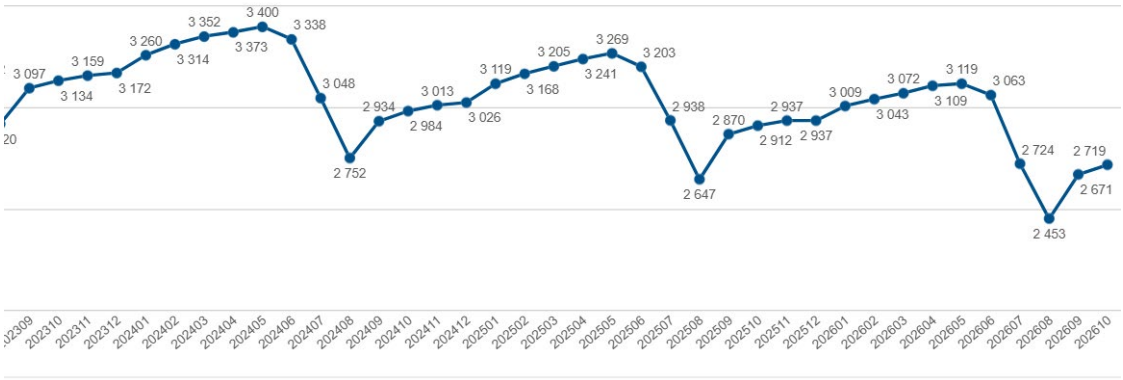

Bilden visualiserar antal inskrivna barn i Luleås kommunala förskola 2023–2026.

Deltidsplacering

Barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga med ett annat barn erbjuds från och med ett års ålder en 15 timmars placering i förskolan. Barn ska också erbjudas förskola om de behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl. Alla barn tre till fem år har rätt till allmän förskola. Allmän förskola innebär 525 timmar/år avgiftsfri plats i förskola. Det motsvarar 15 timmar per vecka under skolans läsår.

15 oktober 2026 fanns det totalt 364 barn (13 %) med så kallad 15 timmars placering. Av dessa är det 58 barn som har vårdnadshavare som är *arbetssökande*, 289 barn som har *föräldralediga* vårdnadshavare samt 16 barn som har *allmän plats*.

Kommunfullmäktige har beslutat att alla barn med deltidsplacering ska från 2027 erbjudas 20h/vecka. Sammantaget bedöms en utökning till 20 timmar kunna stärka barnens möjligheter att ta del av förskolans utbildning, samtidigt som den medför behov av att beakta resursmässiga och organisatoriska förutsättningar i verksamheten.

Uppsökande verksamhet

Luleå kommun bedriver uppsökande verksam enligt Skollagen kap 8 för alla barn folkbokförda i kommunen från hösten det år barn fyller 3 år. Inför varje terminsstart skickas det ut information om förskolan och inför varje höstintag reserveras en plats för dessa barn. Inför hösten 2026 erbjöds 31 barn allmän förskoleplats, varav 4 tackade ja. Uppföljningen visar att det finns varierande individuella och familjerelaterade skäl till att vårdnadshavare tackar nej till erbjudandet. Den öppna förskolan har en särskild roll i det uppsökande arbetet, bland annat genom kontakter med barnhälsovården.

Barngruppernas storlek och sammansättning i Luleås kommunala förskolor

I snitt fanns det den 15 oktober 2026 15,6 barn per avdelning, vilket visar på en minskning i jämförelse med föregående år (16,1). Genomsnittet förändras under året till följd av att barn börjar i förskolan vid olika tidpunkter. Orsaker till minskningen kan vara minskat barnunderlag, bibehållen förskolestruktur och förberedelser för 2027, utifrån kommunfullmäktiges beslut om minskade barngrupper.

Det är delegerat till rektor att besluta hur barn indelas i grupper (benämnt avdelningar i Luleå), hur många avdelningar som ska hållas öppna vid förskolan och hur personalen fördelas (Skollagen, 2 kap, §10). Beslutet om hur många avdelningar som hålls öppna eller läggs vilande tas av rektor på basis av antalet barn som finns vid förskolan, hur många barn som finns i kö och som tackar ja till erbjuden plats. Detta verktyg nyttjas kontinuerligt av rektor då fluktuationer alltid sker i någon omfattning vad gäller barnunderlag.
I dagsläget finns för få barn i kön i ett flertal områden för att fylla avdelningar och förskolor. Flertalet områden upplever minskat barnantal och har behövt anpassa antalet öppna avdelningar. Det som påverkar förskolan är det sviktande antalet barn som gör det svårt att parera för att ha fulltaliga barngrupper under höstterminen. Då avdelningar inte fylls upp upplever rektorer att det försvårar en långsiktig planering.

Inskolningar pågår ofta under större delen av året vilket innebär rörelser i barngruppen som rektor lyfter påverkar barngruppers dynamik. Vid fördelning av pojkar och flickor i barngrupperna fördelar rektor i den mån det är möjligt. Ibland blir det övervikt av det ena eller andra könet. Det beror på var barnen bor geografiskt, åldern på barnet och hur många avdelningar som finns på förskolan.

Barns närvaro i förskolan

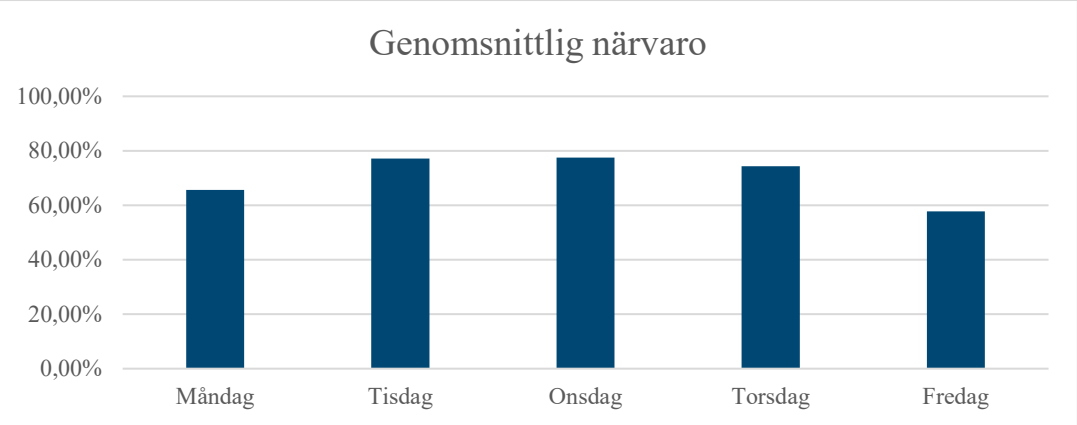

Tabellen visar barns procentuella närvaro (mot inskrivna). Resultatet visar data över totalt 21 veckor för vårterminen 2026. v.10, v.15 är borttagna. Nollvärden behandlas som stängda dagar och exkluderas.

Det totala genomsnittet för är 70,8 %. Genomgående framkommer ett stabilt veckomönster. Mönstret på övergripande nivå är att barns närvaro är återkommande låg på måndagar och särskilt fredagar. Tydlig veckodagseffekt är att tisdag–onsdag är högst och fredag klart lägst. På enhetsnivå möjliggör och används statistik över barns närvaro som underlag för en mer ändamålsenlig planering av verksamheten, där undervisning, tid för planering och reflektion samt personalens schemaläggning kan anpassas efter barnens planerade närvaro. Statistiken används även för att främja en regelbunden närvaro för barn som bedöms må väl av det men som inte har det i dagsläget.

Födelsetal

Födelsetalen sjunker i Sverige. Det betyder minskat antal barn i förskoleåldrar, 1–5 år. Statistiska centralbyrån (SCB) gör i sin nationella framskrivning (2025) en bedömning att antalet barn i förskoleåldrar kan komma att bli upp till cirka 80 000 barn färre under perioden fram till år 2035. Den lokala prognosen är dock mer positiv än SCB:s framskrivning för Luleå. Orsaken är att Luleås befolkning beräknas öka genom inflyttning till följd av de gröna industrisatsningarna. Den lokala prognosen för Luleå som helhet visar på ett fortsatt sjunkande antal barn i åldrarna 1–5 år med en förväntad stabilisering år 2027, för att sedan försiktigt öka under åren fram till 2034. Först år 2034 bedöms nivåerna av barn i förskoleåldrar vara i samma nivå som i dagsläget cirka 3700 barn. (Luleå kommun, april 2025).

Minskade barngrupper

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2026, Mål och budget 2027 med plan 2028–2029 (2026/772), att tillskjuta budget till Barn- och utbildningsnämnden för att minska barngrupperna i förskolan. Minskningen ska ske i tre steg under åren 2027–2029, från idag i snitt 17 platser per barngrupp (i Luleå benämnd avdelning) till: 17 barn år 2027, 16 barn år 2028 och 15 barn år 2029 med bibehållen personaltäthet om tre heltider.

Att minska barngruppernas storlek har under flertalet år varit en aktuell fråga i hela förskole Sverige. En nationell utredning redovisades till regeringen i juni 2026, SOU 2026:37, Förutsättningar för en likvärdig förskola. Utredningen föreslår bland annat en reglering av barngruppernas storlek och personaltäthet i Skollagen. Inga beslut finns i dagsläget med anledning av utredningen.

Beslutet i Luleås fullmäktige om att minska barngrupperna är efterlängtat och innebär stärkt kvalitet då barnens lärmiljö förbättras, samt en förbättrad arbetssituation för personalen. Men att minska barngrupperna och behålla nuvarande personaltäthet om tre heltider i grupperna, medför samtidigt ett ökat behov av utbildad personal.

Specialavdelningar

För att möta barns varierande behov och säkerställa en likvärdig utbildning finns 2 specialavdelningar vid Strandens förskola. Avdelningarna riktar sig till barn med flerfunktionsvariationer och omfattande stödbehov som är i behov av ett mindre sammanhang, en trygg och anpassad lärmiljö, eller har stora behov av tillsyn, som är utmanande att tillgodose i en ordinarie barngrupp. Under läsåret var totalt 13 barn inskrivna.

Tvåspråkig förskola

Luleå kommun erbjuder en väsentligt tvåspråkig förskola vid Charlottendals förskola i de nationella minoritetsspråk då Luleå är förvaltningskommun för, finska, meänkieli och samiska.

Öppna förskolan

I Luleå kommun finns en öppen mötesplats för barn 0-6 år, mötesplatsen är en föräldraaktiv verksamhet för föräldrar och barn, i samverkan mellan Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen. Vid mötesplatsen bedrivs förvaltningens Öppna förskoleverksamhet. Det är en plats där barn och vårdnadshavare är välkomna att vistas i en miljö som uppmuntrar till lek och lärande. Här erbjuds olika aktiviteter, samtal och rådgivning. Vissa aktiviteter i samverkan med regionens Barnhälsovård sker också här.

OB omsorg

För de vårdnadshavare som arbetar obekväma arbetstider erbjuds OB-omsorg vid Seminariets förskola. OB-omsorgen erbjuder barnomsorg dygnet runt för barn som är inskrivna i förskola eller fritidshem. Under läsåret har fanns ca 60 barn inskrivna i verksamheten.

3.2 Personalresurser förskola

I Luleå kommuns förskolor arbetar totalt 22 rektorer med ansvar för 2–3 förskolor. Förskolan har en stabil rektorsgrupp, där majoritet av rektorerna har varit anställda under en längre period. Samtliga tillsvidareanställda rektorer inom förskolan genomgår eller har genomgått det statliga rektorsprogrammet.

Luleå kommun har utifrån politisk viljeinriktning sedan lång tid eftersträvat en bemanning per avdelning (17 platser) som omfattar två förskollärare (66,6 %) och en barnskötare (33,3%).

Trenden gällande legitimerade förskollärare är densamma i hela riket. Under flertalet år har den varit sjuknade men nu kan en viss ökning ses, nationellt 48%, lokalt 58% (2025) I relation till riket ligger Luleå kommuns förskolor högt med 58%. En orsak kan vara att barnantalet minskar vilket bidrar till att förskollärartätheten samtidigt ökar. Enligt lokala prognoser ser förskolan att Luleås andel legitimerade förskollärare som är 55 år och äldre är större än i den jämförbara kommungruppen, dvs medarbetare som står i akt för pension är relativt hög.

När det uppkommer behov av förskollärartjänster finns det idag sällan legitimerade förskollärare på företrädeslistan vilket medför att tjänster utannonseras om det är längre vikariat eller tillsvidaretjänst. Vid behov av förskollärare per timme vid kortare frånvaro av ordinarie personal är det svårt att få tag i legitimerade förskollärare. I viss mån tillsätts dessa vikariat genom intermittent anställda (pensionerade förskollärare) men de flesta vikariat tillsätts med barnskötare eller outbildad personal genom bemanningsaktör Student Consulting. Under 2025 uppgick den totala tillsättningsgraden för beställda vikariekonsulter till 88 procent. Tillsättningsgraden varierade mellan 73 och 99 procent mellan olika enheter, där förskolorna i kommunens ytterområden hade störst svårigheter att få behoven tillsatta.

Luleås kommunala förskolor har en hög andel yrkesutbildade barnskötare (95 % 2026). En anledning till att förskolan i Luleå har en hög andel yrkesutbildade barnskötare beror på den utbildningssatsning som genomförts i samarbete med den kommunala vuxenutbildningen i Luleå. Tillsvidareanställda som saknat barnskötarutbildning har erbjudits att gå utbildning på betald arbetstid. Den tredje och sista omgången startar hösten 2026. Efter genomförd omgång förväntas totalt 45 barnskötare genomfört utbildningen.

Tillfällig pool med barnskötare

Arbetsgivaren har beslutat att behålla tillsvidareanställda barnskötare som blivit övertaliga i en poolorganisation, i stället för att gå vidare med uppsägningar. Det innebär

en kvalitetshöjning i verksamheten samtidigt som medarbetare får möjlighet att behålla sina tillsvidareanställningar som barnskötare. När behov uppstår kan de återgå till fast placering vid någon av Luleås förskolor. Hösten 2026 var det totalt 18 barnskötare som ingick i förskolans poolorganisation. I dagsläget är alla medarbetare i poolen är utplacerade på längre vikariat eller nya fasta placeringar. På sikt bedöms poolorganisationen inte aktuell utifrån förskolans framtida behov av fler medarbetare.

Kompetensförsörjning

Förskolan bedöms stå inför stora kompetensförsörjningsutmaningar. Den lokala inriktningen i Luleå om mindre barngrupper med bibehållen grundbemanning i kombination med pensionsavgångar och förväntad ökad inflyttning kan Luleås kommunala förskolor ha behov av totalt 150 nya medarbetare i förskolan år 2029.

Att skapa attraktionskraft för arbete i Luleås kommunala förskolor, för att bibehålla, rekrytera och eventuellt också internutbilda medarbetare blir viktiga frågor för att behålla en fortsatt hög kvalitet.

KPI	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)	55.0%	56.0%	58%
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%)	54.0%	54.0%	-
Heltidstjänster i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, andel (%)	19.0%	20.0%	-
Heltidstjänster i förskola med pedagogisk högskoleexamen, kommunal regi, andel (%)	55.0%	55.0%	57,7%
Heltidstjänster i förskola med viss pedagogisk utbildning, kommunal regi, andel (%)	13,0%	14,0%	-
Heltidstjänster i förskola med övrig utbildning, kommunal regi, andel (%)	12.0%	11.0%	-

Utbildning hos personal i den kommunala förskolan.

3.3 Övriga förutsättningar

Omvärld

Flera nationella förändringar påverkar förskolans uppdrag och utveckling. Det gäller bland annat revideringar i läroplanen, en nationell STEM-strategi, nya allmänna råd för styrning och ledning, införandet av ett professionsprogram samt reviderat stöd för det systematiska kvalitetsarbetet. Därutöver pågår flera statliga utredningar med potentiellt stor betydelse för förskolans framtida uppdrag och organisation, bland annat inom områden som administration, kompetensförsörjning, språkstöd och rektorers förutsättningar. Förskolan följer aktivt de nationella förändringarna för att säkerställa en långsiktigt hållbar och kvalitativ verksamhetsutveckling med en beredskap att anpassa verksamheten utifrån förändrade nationell styrning.

Förskolan i Luleå

Förskolans ställningstagande sedan flera år är: *Förskolan i Luleå - för en hållbar värld där medskapande, kreativitet och lustfyllt lärande skapar växkraft*. Verksamhet förskola arbetar systematiskt med kvalitets- och utvecklingsarbete utifrån en årlig planering. Årligen uppdateras och utvecklas förskolans strategier för att arbeta mot detta ställningstagande genom de utvecklingsområden som prioriteras kommande år. Dessa utvecklingsområden sträcker sig över en längre tid, med syfte att samtliga förskolor ska ges möjlighet att fördjupa och förankra förskolans kunskaper och arbetssätt inom respektive område. Förskolans tre gemensamma utvecklingsområden är Lärmiljö, språkutveckling samt ledning och styrning.

Processen för verksamhet förskola att identifiera utvecklingsområden som ska prioriteras sker i det kontinuerliga och systematiska utvecklingsarbetet för ökad kvalitet. Exempel på underlag i processen är statistik (nationell och lokal), förskolornas del- och helårsuppföljningar, dialoger och enkäter. De prioriterade områdena samt målsättningar för förskolan i verksamhetsplan ska vara förankrade och välgrundade inför och under det pågående arbetet. I denna process läggs stor vikt på dialog och möjligheter för att samtliga rektorer ska vara väl insatta i det gemensamma kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Varje förskola i Luleå kommun har under läsåret 25/26 haft sex kvalitetsdagar, detta för att bland annat möjliggöra för kompetensutveckling samt planera, följa upp och analysera och utveckla utbildningen. Rektor beslutar om när dessa dagar förläggs för att på bästa sätt möjliggöra dess syfte och stötta förskolans pågående processer utifrån valda prioriteringar.

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat, i linje med JO:s beslut från juni 2026, att förskolan från läsåret 2026–2027 har möjlighet att hålla stängt upp till fyra dagar per

läsår för utbildning, kompetensutveckling och planering. Dessa dagar ska förskolan, liksom tidigare, erbjuda omsorg vid en annan förskola till de barn vars vårdnadshavare inte kan ordna omsorg på annat sätt. Förskolans behov av såväl kompetensutveckling och det systematiska kvalitetsarbetets olika delar är dock fortsatt på samma nivå, vilket gör att beslutsförslaget sannolikt innebär att förskolans kostnader för vikarier kan komma att öka. Förskolans utbildningsuppdrag och förskollärarnas ansvar för undervisningen har under senare år förtydligats, samtidigt som förskolan har fått en reviderad läroplan. Tid för att planera, följa upp och utveckla förskolans utbildning samt möjliggöra kompetensutveckling behöver från läsåret 2026-2027 fortsatt genomföras utifrån kvarstående behov, men på ett sätt som innebär att barn och vårdnadshavare inte hänvisas till annan förskola fler än fyra dagar per läsår.

Kompetensutvecklingsinsatser

Förskolan i Luleå kommun har under flera år arbetat med att stärka medarbetarnas kompetenser genom kompetensutvecklande insatser kopplade till förskolans prioriterade utvecklingsområden. Gemensamma kompetensutvecklingsinsatser erbjuds bland annat genom utbildningar, lokala nätverk, föreläsningar och workshops.

Rektor genomför även lokala kompetenssatsningar utifrån den enskilda förskolans behov och prioriteringar. Rektorer lyfter att det finns en organisation och strukturer som möjliggör för utbyten mellan pedagoger, som bidrar till kollegialt och kollektivt lärande, där man tar tillvara på kompetensen och de erfarenheter som finns inom organisationen.

Sedan 2025 ska legitimerade förskollärare i förskolan ges möjlighet till kvalificerad kompetensutveckling motsvarande poängutbildningar på universitetsnivå (Professionsprogrammet, Skollagen 2000:800, (2 kap. 34§). Av behovsinventering inom professionsprogrammet bland förskollärare vid Luleås kommunala förskolor samt identifierade kompetensbehov inom förskolans kvalitetsarbete bedöms två utbildningar som särskilt angelägna att organisera i ett första steg, *Dans i förskolan* 7,5hp och *Specialpedagogiskt förhållningssätt i förskolan* 7,5hp. Båda utbildningarna har utformats för att ge såväl teoretiska kunskaper som stöd för praktisk tillämpning i undervisningen. Respektive utbildning erbjuder 30 platser. Om intresse finns kan utbildningarna ges i två omgångar. Utbildningarna genomförs i samverkan med Luleå Tekniska Universitet, institutionen för Hälsa, lärande och teknik.

Kompetensutveckling genom Erasmus+

Under läsåret har totalt 54 medarbetare inom förskolan deltagit i internationella mobiliteter inom Erasmus+. Genomförandet har omfattat kurser och jobbskuggningar i flera europeiska länder samt mottagande av internationella besök. Förskolan ser fortsatt en hög nöjdhet bland de medarbetare som deltagit i mobiliteterna. Deltagarna uppger

ökad yrkeskunskap, praktiska färdigheter, ledarskapskompetens och förståelse för mångfald. Genomförda mobiliteter 54, varav 30 jobbskuggningar och 24 kursdeltaganden. Budgetutnyttjande 100 % 89 160 euro beviljat. Deltagarnöjdhet 100 % nöjda eller mycket nöjda. Internationaliseringsarbetet inom Erasmus+ har under läsåret bidragit till kompetensutveckling, nya perspektiv och utvecklade pedagogiska arbetssätt i förskolan.

Förskolans kreativa kompetenscentrum

Under läsåret har Förskolans kreativa kompetenscentrum (KKC) vidareutvecklats som en gemensam arena för kollegialt lärande, kompetensutveckling och verksamhetsutveckling. Arbetet har sin grund i ett uppdrag att se över hur det tidigare Pedagogiska nätverket och IT-rådet kunde föras samman i en mer sammanhållen organisation. Syftet har varit att ta tillvara erfarenheter och kompetenser från de tidigare strukturerna och samtidigt skapa bättre förutsättningar för lärande, samverkan och kunskapsspridning mellan kommunens förskolor. Utformningen av den nya organisationen har vuxit fram stegvis och bearbetats i olika forum, där både rektorer och pedagoger har involverats. KKC utgör navet i den nya strukturen, där Pedagogiska kvalitetsnätverket, pedagogiska caféer och andra kompetensutvecklingsinsatser samlas.

Sammantaget kan utvecklingen beskrivas som en förflyttning från flera parallella strukturer till en mer sammanhållen organisation för förskolans gemensamma kompetens- och kvalitetsutveckling utifrån gemensamma prioriteringar. KKC blir därmed inte bara en fysisk plats, utan ett organisatoriskt nav för att samla kompetens, skapa möten mellan pedagoger och stärka förutsättningarna för lärande och utveckling i hela förskoleorganisationen.

Språkoteket har flyttat in i lokalen och utgör också en viktig resurs för verksamheterna. Genom Språkoteket får förskolorna tillgång till bland annat språk- och kommunikationsfrämjande material, flerspråkiga resurser samt pedagogiskt stöd för att utveckla tillgängliga lärmiljöer och stärka arbetet med språk, kommunikation och inkludering samt ger stöd i arbetet med att möta barns olika behov och förutsättningar.

Barn och elevhälsan

Vid centrala Barn och elevhälsan har förskolan tillgång till tre specialpedagoger och som från hösten 2025 förstärktes med en förskolepsykolog. Förskolan begär vid behov stöd från Barn och elevhälsan i form av kompetensutvecklingsinsatser, handledning och material. Specialpedagogerna upplevs för få i förhållande till barns stödbehov i verksamheten.

Materiella ex. analoga/digitala lärverktyg

Den samlade bilden visar att förskolorna har god tillgång till såväl analoga som digitala lärverktyg. Material och utrustning kompletteras kontinuerligt utifrån identifierade behov, utbildningens mål och verksamhetens prioriteringar. Anledningen till detta beror bland annat på centrala satsningar och externa medel, som Språkoteket som erbjuder språkstödjande material, Digiteket som främjar utforskande inom naturvetenskap, teknik, matematik och skapande samt förskolebibliotek har byggts upp med hjälp av statsbidrag för inköp av litteratur, men också genom egna budgetsatsningar. Sammantaget bidrar detta till att barnen får tillgång till varierade och stimulerande lärmiljöer som främjar lek, utveckling och lärande.

Systemstöd

Förskolan använder flera digitala systemstöd som bidrar till en effektiv administration, kommunikation, dokumentation och uppföljning av utbildningen. System som Teams, Unikum, Tempus och Hypergene används i hög utsträckning och upplevs som ett värdefullt stöd i det dagliga arbetet. Det fortsatta utvecklingsarbetet handlar om att säkerställa ett ändamålsenligt användande av systemen så att deras potential tas tillvara för att stärka utbildningens kvalitet.

Lokaler

Ändamålsenliga, trygga och väl fungerande lokaler är en viktig förutsättning för utbildningens kvalitet, barnens säkerhet och medarbetarnas arbetsmiljö. Luleå kommuns förskolebyggnader och gårdar varierar i ålder, vilket innebär att lokalernas skick och behovet av renovering, upprustning och verksamhetsanpassning också varierar. I innemiljön handlar behoven bland annat om ytskikt och ventilation, medan utemiljön främst omfattar solskydd, lekutrustning, belysning, förråd och avgränsningar av gårdar. Eftersom förskolan ansvarar för flera av dessa delar innebär åtgärderna kostnader för verksamheten. Det är en utmaning när behoven är omfattande samtidigt som budgeten för sådana insatser är begränsad. Åtgärder prioriteras därför utifrån säkerhet, arbetsmiljö, verksamhetens behov och tillgängliga budgetförutsättningar.

Som en del av säkerhetsarbetet finns behov av förbättrad belysning på flera förskolor. Under året har åtgärder genomförts på några enheter som en del av det brottsförebyggande säkerhetsarbetet. Ett större kartlagt behov kvarstår och kommer att omhändertas i takt med budgetförutsättningarna.

Ekonomi

Förskolan prognosticerar ett överskott på drygt 14 mkr för helåret 2026. Prognosen förklaras främst av att barnantalet har minskat mer än beräknat i de kommunala såväl som de fristående förskolorna, vilket medför ett stort överskott i demografibanken. Det demografiavdrag som förskolan har fått inför 2026 borde ha varit högre, då det har kommit betydligt färre barn än budgeterat till verksamheten. Samtidigt bedöms rektorernas verksamheter sammantaget redovisa underskott, bland annat till följd av att organisation och bemanning inte fullt ut kan anpassas i samma takt som barnantalet minskar samt på grund av vikariekostnader och ökade behov av särskilt stöd. Inför 2027 finns också en ekonomisk planeringsutmaning när resursfördelningen övergår från att under hösten 2026 baseras på antal platser – där två barn med 15 timmars vistelsetid delar en plats – till att från januari 2027 baseras på antal inskrivna barn. Resursfördelningen följer kalenderåret, medan verksamheten organiseras utifrån läsåret. Om rektorerna redan från hösten 2026 anpassar barngrupperna till ett lägre barnantal som ska gälla från januari, får de ingen ekonomisk kompensation för den lägre beläggningen under höstterminen. Om de i stället tar emot barn utifrån höstens ekonomiska förutsättningar kan barnantalet inte minskas i januari, eftersom barnen redan har fått sina placeringar. Modellen gör det därför svårt att förena en långsiktigt hållbar organisation med en ekonomi i balans, i alla fall det första året när barngrupperna ska minska. Samtidigt är både personalens och vårdnadshavarnas förväntansbilder om att barngrupperna ska minska höga.

Arbetsmiljö

I det systematiska arbetsmiljöarbetet har ett särskilt fokus lagts på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) i förskolan, eftersom personalens arbetsmiljö har stor betydelse för utbildningens kvalitet. Barns välbefinnande korrelerar starkt med personalens välbefinnande. Rektorerna upplever att de har goda förutsättningar för att organisera och genomföra ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Gemensamma rutiner, stödjande strukturer samt tillgänglig kompetens inom HR och arbetsmiljö bidrar till detta.

Arbetet sker systematiskt i samverkan mellan arbetsgivaren och lokala fackliga organisationer. I den fackliga samverkan har förskolan valt att fokusera på medarbetarnas välbefinnande och hälsa genom friskfaktorer. Förskolorna arbetar bland annat med Friskfaktorlabbet, ett verktyg för att främja friskfaktorerna, framtaget av Sunt arbetsliv.

För att förbättra arbetsmiljön har arbetsgivaren, tillsammans med VÖS förskola, valt att fördjupa sig i förskolans sjukfrånvaro. I samverkan har en enkät tagits fram för att

undersöka frisk- och sjukfaktorer i Luleås förskolor. Resultatet pekar på att stress uppstår till följd av upplevt stora barngrupper, för lite tid för planering och en känsla av att inte hinna se alla barn.

Utifrån medarbetares upplevelser har arbetsgivaren initierat ett antal aktiviteter för att minska sjukfrånvaron och upplevelsen av stress. Under senare delen av våren 2025 har samverkan med Kommunhälsan initierats för att tillsammans ta fram förebyggande, främjande och hälsofrämjande aktiviteter och arbetssätt som kan implementeras i verksamheten. Arbetet kommer att pågå under 2026–2027 och därefter utvärderas. Målsättningen är att minska sjuktalen samt att medarbetare ska uppleva en ännu bättre arbetsmiljö.

Ett annat utvecklingsområde handlar om lärares administrativa börda. Här pågår projektet ”*Minskad administration för pedagoger i Luleås förskolor gällande schemaläggning*”. Projektets syfte är att kartlägga nuvarande arbetssätt och ta fram förslag som minskar den administrativa belastningen för pedagogisk personal, stärker arbetsmiljön och ökar möjligheten att fokusera på kärnuppdraget enligt läroplanen. Projektet redovisades under hösten 2026 och en pilot enligt ny modell pågår. Arbetet handlar om att se över möjligheten att minska pedagogers administrativa arbetsuppgifter i syfte att frigöra mer tid för det undervisningsnära uppdraget.

Förskolan har under året haft stort fokus på kris- och säkerhetsarbetet, utifrån att förskolan är en samhällsviktig verksamhet som ska fungera så långt som möjligt oavsett om det uppstår en kris i fredstid eller om det blir krig i Sverige. Kris och säkerhet är också viktiga arbetsmiljöfrågor. Kompetensutveckling har genomförts för rektorer när det gäller förmågan att leda i kris samt att få mer kunskap och fler verktyg. Rektorerna får APT-material och övningar att arbeta med tillsammans med sin personal för att stärka kompetensen hos medarbetarna.

4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål

Klagomål

Verksamhet förskola har under läsåret 25/26 mottagit 11 skriftliga klagomål. Samtliga klagomål har hanterats och omhändertagits i förskolan av pedagoger/rektor samt skolchef. När förskolan tar emot muntliga klagomål rapporterar förskolan inkomna klagomål via en intern e-tjänst. Antal klagomål har över tid varit väldigt få. Orsaken till det låga antalet registrerade muntliga klagomål är att det upplevs som en omständlig process att rapportera in i e-tjänsten. Muntliga klagomål omhändertas och åtgärdas direkt av verksamheten utan att alltid registreras. Den sammanställda bilden över skriftliga och muntliga klagomål visar att det ofta handlar om trygghet, bemötande och information. Antalet inkomna klagomål är över tid densamma.

Granskningar

Skolinspektionen genomför under 2026 en tematisk tillsyn av kommuners tillsyn över enskild pedagogisk omsorg. Granskningen fokuserar på om kommunerna fullgör sitt tillsynsansvar och fortlöpande prövar att huvudmännen har tillräcklig insikt i regelverket och är lämpliga att bedriva verksamheten. Syftet är att stärka en rättssäker och likvärdig tillsyn samt säkerställa att barn i pedagogisk omsorg erbjuds en trygg verksamhet av god kvalitet.

Skolinspektionens bedömning är att det inte framkommit att Luleå kommun har brutit mot de bestämmelser som granskats. Kommunen har rutiner för tillsyn, verksamhetsbesök, dokumentationsgranskning samt ägar- och ledningsprövning. Kommunen har själv identifierat ett behov av att fortsätta utveckla arbetet med ägar- och ledningsprövning inom pedagogisk omsorg.

Skolinspektionsanmälningar

Inga skolinspektionsanmälningar för läsåret.

5 Verksamhetsgemensamma utvecklingsområden

5.1 Lärmiljö

Nationellt delmål 2, varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande

Förskolans uppdrag och arbete utgår från en helhetssyn på barnet och dess behov samt att utifrån detta utforma verksamheten på ett sådant sätt att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Lärmiljöer har varit ett gemensamt prioriterat utvecklingsområde inom verksamhet förskola under en längre period. Det handlar om att utforma inkluderande och tillgängliga lärmiljöer, men också om pedagogiska strategier som skapar förutsättningar för ökad delaktighet och att barnen lyckas i sitt lärande genom bland annat STEAM, och att skapa goda förutsättningar för alla barn genom tidiga insatser.

Samtliga förskolor har pågående utvecklingsprocesser inom området lärmiljöer, som innefattar såväl social-, fysisk- och pedagogisk lärmiljö där förskolorna har kommit olika långt i sina processer. Rektorer lyfter strategier och arbetssätt som beskrivs ge barn möjlighet att vara delaktiga och aktiva i sitt eget lärande, t ex genom att utforma lärmiljöer som utgå från barnens intressen och behov, där alla ska känna sig inkluderade.

Inom den *sociala lärmiljön* lyfts närvarande och lyhörda pedagoger, mindre grupper och gemensamma strategier för samspel bidrar till trygghet, fler relationer och färre konflikter. Barnen ges också möjlighet att uttrycka tankar, behov och åsikter. Den *fysiska lärmiljön* har utvecklats genom tydliga miljöer, tillgängligt material, visuellt stöd och miljöer för lek, rörelse, utforskande och återhämtning. Detta stärker barnens självständighet, kreativitet och koncentration. Samtidigt finns behov av att utveckla ljud- och ljusmiljöer, minska visuellt brus och skapa fler avskilda platser. Utemiljön används alltmer som en aktiv lärmiljö i undervisningen genom exempelvis stationer, naturmaterial, odling, skogen och närmiljön skapar variation och stärker barnens motorik, nyfikenhet, samspel och välbefinnande. Det framkommer även behov av att utemiljöerna behöver fortsätta utvecklas mer systematiskt och likvärdigt.

Den *pedagogiska lärmiljön* präglas av ett medvetet arbete med struktur, tillgänglighet och barns aktiva lärande. Tydliga rutiner, aktivitetstavlor, bildstöd och återkommande undervisning skapar förutsägbarhet och gör det lättare för barnen att orientera sig, göra val och ta ansvar. Undervisningen genomförs både planerat och vid spontana tillfällen, som utgår från barnens behov, intressen, frågor och erfarenheter. Mindre grupper och närvarande, lyhörda och medforskande pedagoger ger bättre möjligheter att uppmärksamma varje barn, stödja samspel och anpassa undervisningen. Val av

lärvertyg väljs utifrån vad gynnar barns möjligheter att undersöka, utveckla och fördjupa kunskaper. Arbetet beskrivs bidra till ökad trygghet, självständighet och delaktighet. Det som gynnar omsorg, undervisning och lärande beskrivs vara pedagogers kompetens och samsyn i arbetslaget som vilar på ett vetenskapligt förhållningssätt.

En kartläggning av förskolans lärmiljöer genomförd av Barn- och elevhälsans specialpedagoger visar det sammantagna resultatet att verksamheten har en stark grund att stå på – med tillgängligt material, till stor del närvarande pedagoger och en medvetenhet om anpassningar och struktur. Samtidigt finns tydliga utvecklingsområden som rör likvärdig implementering av stöd, särskilt när det gäller visuellt stöd, TAKK, ljud- och ljusmiljö samt initiera lekar och planerad aktivitet inför utevistelsen. Genom att stärka dessa områden kan förskolan ytterligare öka tillgängligheten, minska stress och skapa mer förutsägbara och inkluderande lärmiljöer för alla barn. För att stärka förskolans arbete med att skapa tillgängliga, förutsägbara och inkluderande lärmiljöer rekommenderas att verksamheten tar fram en lägstanivå som en bas för tillgänglig lärmiljö.

STEAM i undervisningen

STEAM är ett ämnesövergripande arbetssätt som förenar naturvetenskap, teknik, ingenjörskonst, estetik och matematik. Genom att undersöka, skapa, pröva och lösa problem får barnen utveckla nyfikenhet, kreativitet, samarbete och förståelse för hur olika kunskapsområden hänger samman.

Det framgår att STEAM i allt högre grad integreras i förskolornas lärmiljö och undervisning. Förskolornas arbete inom området beskrivs bidra till ökad nyfikenhet, kreativitet, samarbete och problemlösningsförmåga. Barnen provar sig fram, utvecklar lösningar och använder i högre grad begrepp kopplade till exempelvis teknik, matematik och naturvetenskap. Kombinationen av olika kunskapsområden och uttryckssätt stärker ett ämnesövergripande lärande. Varierande lärverktyg, såväl analoga som digitala används för att stimulera kreativitet, utforskande och problemlösning. Pedagogerna har fått ökad medvetenhet och kompetens i hur STEAM kan integreras i undervisningen och omsättas i lärmiljöer som främjar barnens utforskande, kreativitet och problemlösning. Genom stärkt kompetens hos pedagogerna ges barnen fler möjligheter att uttrycka sig, kommunicera, samspela och utveckla kroppslig och kreativ förmåga, där dansen har fått ett ökat utrymme som en del av förskolans estetiska och ämnesövergripande undervisning.

Arbetet med STEAM är påbörjat och delvis integrerat, men genomförs med varierande grad och systematik. Det finns därför behov av att fortsätta stärka pedagogernas kunskap och förståelse, så att kompetensen kan omsättas i undervisningen samt i

utvecklingen av utbildningens innehåll och lärmiljöer på ett mer likvärdigt sätt mellan förskolorna.

Den samlade bilden visar att arbetet med lärmiljöer har haft tydliga positiva effekter på barnens trygghet, delaktighet, självständighet, samspel och lärande. Förskolorna beskriver återkommande hur tydliga strukturer, tillgängliga miljöer, organisera i mindre grupper och närvarande pedagoger skapar goda förutsättningar för barns delaktighet och lärande.

Behov

Att skapa tillgängliga lärmiljöer är ett långsiktigt och kontinuerligt utvecklingsarbete. Eftersom förskolorna har kommit olika långt i sina processer behöver arbetet fördjupas och förankras mer likvärdigt i hela organisationen. Det innebär att fortsätta stärka pedagogernas kompetens och gemensamma förhållningssätt samt att utveckla den fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljön utifrån barnens olika behov och förutsättningar, med syfte att öka likvärdigheten och skapa bättre förutsättningar för barns utveckling och lärande.

5.2 Barnhälsa

Nationellt delmål 4, varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver

Alla barn har rätt till stöd i sin utveckling, och de barn som behöver mer stöd och stimulans än andra ska få det stödet utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Inom förskolans prioriterade utvecklingsområde *Lärmiljöer* pågår ett utvecklingsarbete inom barnhälsa och tidiga insatser. Alla barn ska oavsett vid vilken förskola de går ges samma möjligheter till lärande.

Den samlade bilden visar att det främjande och förebyggande arbetet har stärkts och breddats, vilket har skapat en mer tillgänglig grund för att möta barns olika behov. Pedagogerna utgår i hög grad från relationellt och salutogent perspektiv, där fokus ligger på barnens styrkor och resurser samt på de faktorer som främjar trygghet, delaktighet, välbefinnande och möjlighet att lyckas i utbildningen.

Resultatet visar att förskolorna har stärkt sina strukturer för att tidigt upptäcka och möta barns behov av stöd, ledning och stimulans. Barnhälsomöten genomförs kontinuerligt vid alla förskolor och framträder som ett centralt forum för gemensam analys, planering av insatser och uppföljning på både grupp- och individnivå. Förskolorna beskriver flera arbetssätt som haft positiv betydelse för barnens trygghet och delaktighet. Mindre grupper, tydliga rutiner, alternativ och kompletterande kommunikation, tydliggörande pedagogik lyfts återkommande fram som stödjande strukturer. När insatser som utgår från enskilda barns behov används i hela barngruppen breddas den främjande basen och den tillgängliga lärmiljön stärks, vilket bidrar till att fler barn kan förstå, uttrycka sig, delta och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Implementeringen av stödinsatser och utvecklingen av dokumentation av stödinsatser har bidragit till ökad systematik, även om det fortsatt finns variationer mellan enheter i hur arbetssätt, mötesformer och uppföljning används.

Flera enheter beskriver en ökad komplexitet i ärenden och fler barn i behov av stöd. Detta ställer krav på tydlig ansvarsfördelning samt stärkt specialpedagogisk kompetens i arbetet med att formulera, dokumentera och följa upp anpassningar, handlingsplaner, pedagogiska bedömningar och stödinsatser. Det kan samtidigt vara en utmaning för rektor att tillgodose behovet av ytterligare personalresurser inom ramen för tilldelad budget, när identifierade stödbehov överstiger de ekonomiska förutsättningarna.

Barn och elevhälsa

Barn och elevhälsan har mottagit cirka 80 ärenden från förskolor under läsåret 2025/26, främst individärenden, i åldrarna 3-5 år, där pojkar är överrepresenterade. Vanligaste stödbehoven handlar om språk och kommunikation, lek och samspel samt

beteendeproblematik, där behoven hänger ofta ihop. Behovet av insatserna handlar ofta om att skapa en mer tillgänglig lärmiljö. Utöver detta har barn och elevhälsan även stöttat i ärenden som handlar om oroliga barngrupper, frånvaro och samverkan med vårdnadshavare.

Stöd från barn och elevhälsans psykologer och specialpedagoger beskrivs som värdefullt, särskilt när det gäller handledning, nya perspektiv, konkreta strategier samt stöd i kartläggning och dokumentation. Under läsåret har förskolan stärkt sitt arbete med barnhälsa genom att tillföra ett ytterligare professionsperspektiv i frågor som rör barns utveckling, hälsa och lärande. Förskolepsykologen har bidragit med handledning, rådgivning och sakkunnigt stöd i både verksamhetsnära och övergripande utvecklingsfrågor. Stödet har bland annat omfattat kvalitetsarbete, kriser, samverkan, utmanande situationer i barngrupper samt utveckling av rutiner och Barnhälsoteamet. Kompetensen har bidragit till att bredda och fördjupa det stöd som kan ges till rektorer, pedagoger och ledning.

Flera förskolor lyfter behov av ökad tillgång till specialpedagogisk kompetens, Behovet av ökad tillgång till specialpedagogisk kompetens och handledning närmare verksamheten framkommer som en viktig förutsättning för att stärka kvalitet och likvärdighet i arbetet, särskilt när barns behov är omfattande eller komplexa.

Extern samverkan

Under läsåret har samverkan med externa aktörer inom förskola, socialförvaltningen och Region Norrbotten fortsatt att utvecklas. Genom gemensamma forum, dialog och stödjande strukturer har förståelsen för varandras uppdrag och förutsättningarna för ett sammanhållet stöd kring barn och familjer stärkts. Ett arbete pågår med fokus på samverkansstukturer, för att i högre grad möjliggöra för ett samlat stöd till barn och familjer i Luleå. Samverkansarbetet planeras stärkas genom etablering och flytt till kvarteret Örnen under 2027 under namnet Familjecentrum.

Närvaro i förskolan

Förskolan följer barns närvaro och arbetar aktivt för att främja regelbundet deltagande, då kontinuerlig närvaro är en viktig förutsättning för barns utveckling, lärande och delaktighet i utbildningen. Arbetet med barns närvaro har under året varit ett prioriterat utvecklingsområde med utgångspunkt i Skolinspektionens granskning och kunskapen om närvarons betydelse för barns rätt till utbildning. Resultatet visar att flera förskolor har påbörjat ett strukturerat och aktivt närvaroarbete. Som en del i detta arbete har förskolan, i samverkan med psykolog vid barn och elevhälsan, tagit fram en gemensam rutin för närvarofrämjande arbete och hantering av oroande frånvaro med syfte att stötta förskolornas arbete som bidrar med ett likvärdigt och systematiskt arbetssätt.

Behov

Förskolan ser ett fortsatt behov av att fördjupa och förankra de pågående processerna inom barnhälsa. Arbetet behöver särskilt inriktas på gemensamma och systematiska arbetssätt för tidig upptäckt, analys, dokumentation och uppföljning av stödinsatser. Tillgången till specialpedagogisk kompetens och verksamhetsnära handledning behöver stärkas. Detta kan bidra till att barns behov uppmärksammas tidigare, att stöd sätts in på rätt nivå och att insatserna blir mer sammanhållna och likvärdiga mellan förskolorna.

5.3 Språkutveckling

Nationellt delmål 5, varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera

Språkutveckling har varit ett prioriterad område i Luleås förskolor under en längre tid. Förskolan har under flera år arbetat med att fördjupa medarbetarnas kunskaper om barns språkutveckling inom områden som högläsning, alternativ och kompletterande kommunikation och nationella minoriteter. Förskolorna beskriver ett medvetet arbete där språk, kommunikation, litteratur och olika uttrycksformer integreras i förskolans utbildning och undervisning.

Bokens betydelse

Resultaten visar att barnen i hög grad ges möjlighet att utveckla sin kommunikativa förmåga. I underlagen beskrivs att barnen visar ökat intresse för böcker, högläsning, bokstäver, skrivande och eget berättande. De återberättar, ställer frågor, reflekterar över innehåll, använder nya begrepp och bearbetar berättelser genom lek och estetiska uttryck.

Framgångsfaktorer i det språkutvecklande arbetet är undervisning i mindre grupper, närvarande pedagoger och språkrika lärmiljöer med tillgänglig litteratur och varierade uttrycksformer. Organiseringen i mindre sammanhang som beskrivs bidrar till att ge barnen större talutrymme, bättre möjlighet till ögonkontakt, lyssnande, turtagning och fördjupade samtal. På flera förskolor syns också att barnen använder litteratur som utgångspunkt för lek, samspel och meningsskapande

Förskolebibliotek och samverkansprojekt Bokstart har ökat tillgängligheten till litteratur. Statsbidraget för inköp av barnlitteratur har bidragit till ett bredare och mer varierat litteraturutbud i förskolornas bibliotek och lärmiljöer, med böcker inom olika genrer och på flera språk. Genom ökad tillgång till litteratur, medveten högläsning och samverkan med vårdnadshavare har barnen fått ökade möjligheter att utveckla intresse för litteratur, berättande, språk och kommunikation.

Alternativ och kompletterande kommunikation

Samtliga avdelningar i kommunen har TAKK-väskor som innehåller både material, handledning och filmer. Förberedelse i undervisningen ses som en framgångsfaktor, där pedagogerna använder sig av bildstöd, TAKK och verbala instruktioner med syfte att tydliggöra förväntningar, upplägg och innehåll för barnen. Resultatet visar att alternativ och kompletterande kommunikation används på flera förskolor som komplement till det talade språket och beskrivs bidra till ökad förståelse, delaktighet och självständighet. Användningen varierar dock mellan förskolorna, vilket visar på

behovet av gemensamma strukturer och fortsatt kompetensutveckling för att säkerställa ett mer likvärdigt kommunikativt stöd.

Nationella minoriteter

Nationella minoritetsspråk uppmärksammas i hög grad vid högtidsdagar/nationaldagar. Det finns förskolor där det i samverkan med köket serveras mat från den aktuella minoriteten. Som ett sätt att stärka förskolornas arbete har förskolan avsatt 25% av statsbidraget för litteratur 2026 för inköp litteratur inom området nationella minoriteter. Resultatet visar att förskolor i högre grad synliggör nationella minoriteter i lärmiljön. Flertalet förskolor har genomfört verksamhetsbesök på Charlottendahls förskola för ökad kunskap och inspiration till arbetet med nationella minoriteter. De tvåspråkiga avdelningarna vid Charlottendahls förskola erbjuder en lärmiljö där barnen får möjlighet att vistas i en lärmiljö där finska, meänkieli eller nordsamiska talas. Förskolan är en nationell förebild i att på ett framgångsrikt sätt arbeta med och synliggöra nationella minoriteter och ge barnen möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt nationella minoritetsspråk.

Förskolorna har kommit olika långt i arbetet med nationella minoriteter. Det framkommer att förskolornas arbete behöver bli mer systematiskt, vardagsnära och likvärdigt.

Behov

Det språkutvecklande arbetet behöver fortsätta att utvecklas och fördjupas för att skapa mer likvärdiga och stimulerande språkmiljöer. Arbetet behöver omfatta kommunikativt stöd, nationella minoritetsspråk samt dokumentation och uppföljning av barnens språkliga progression. Det förutsätter även organisatoriska förutsättningar som möjliggör undervisning i mindre grupper samt planerad högläsning och boksamtal.

5.4 Styrning och ledning

Förskolans gemensamma formulerade ställningstagande är att *Förskolan i Luleå för en hållbar värld där medskapande, kreativitet och lustfyllt lärande ger växkraft*, syftar till att stödja likvärdig utbildning i Luleås förskolor. De prioriterade utvecklingsområdena ger förskolan i Luleå strategisk riktning för att arbeta för ställningstagandet. Rektors aktiva och närvarande pedagogiska ledarskap är en central förutsättning för förskolans kvalitet. Genom att ange riktning, organisera långsiktiga strukturer, tydliggöra ansvar och skapa förutsättningar för professionellt lärande håller rektor samman undervisning, organisation och arbetsmiljö.

Luleå kommuns gemensamma ledningsprinciper har bearbetats gemensamt i förskolans rektorsteam i syfte att skapa en gemensam förståelse för hur principerna ska omsättas i ledning och styrning. En gemensam grund i hur vi leder och samarbetar för att skapa värde.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förskolorna har en organisation och strukturer som stöttar det systematiska kvalitetsarbetet med syfte att höja förskolans kvalitet. Kvalitetsarbetet präglas av en kombination av gemensamma och lokala prioriteringar. De gemensamma stödjande strukturer som byggts upp för att stötta det systematiska kvalitetsarbetet används i hög sträckning av både pedagoger och rektorer. Detta är något som utvecklas eftersom, för att på bäst sätt stötta de processer som finns på samtliga nivåer. En framgångsfaktor är bedriva långsiktiga utvecklingsprocesser som ger en tydlig riktning genom prioriteringar, där strukturer för professionellt lärande bidrar till att fördjupa och förankra arbetet över tid.

Undervisningsnivå

Rektorer skapar förutsättningar för förskolans personal att planera, följa upp och analysera förskolans kvalitets-och utvecklingsarbetet, där används bland annat delar av utvecklingsdagar för att skapa detta utrymme. Inom det systematiska kvalitetsarbetet tar flertalet rektorer stöd av förskollärare med process och handledarkompetens, med fördjupade kunskaper inom den vetenskaplig grunden kopplat till förskolans uppdrag.

Kompetensutveckling

Förskolorna utvecklas genom att utmanas och granskas med vetenskapligt förhållningssätt utifrån relevant forskning och beprövad erfarenhet. Kompetensutveckling och professionellt lärande framträder som ett strategiskt verktyg i rektors ledning och styrning för ökad kvalitet. Insatserna utgår i huvudsak från identifierade behov och prioriterade utvecklingsområden och genomförs genom

föreläsningar, handledning, kollegialt lärande, litteraturstudier och gemensamma forum. Rektor skapar riktning och organisatoriska förutsättningar samt håller samman kompetensutvecklingen med det systematiska kvalitetsarbetet, styrdokumenten och vetenskaplig grund. Rektorer tar tillvara organisationens samlade kompetens och erfarenhet för att främja ett professionellt lärande genom kollegiala och kollektiva lärprocesser. Förskolans rektorer säkerställer att genomförda kompetenshöjande insatser tillvaratas i utbildningen. Resultatet visar att de kompetensutvecklingsinsatser som genomförs på förskolorna har bidragit till ökad samsyn, utvecklade arbetssätt som ger avtryck i utbildningen och i undervisningen med barnen.

Organisation

En del som rektorerna behöver hantera är nya förutsättningar som påverkas av omvärlden och påverkar förskolans organisation. Det minskade barnantalet ställer krav på en flexibel och långsiktig ledning och styrning av förskolans organisation. Rektor har genom dialog med medarbetarna och med stöd av risk- och konsekvensbedömningar samt barnkonsekvensanalyser genomfört organisatoriska förändringar, exempelvis förändrade avdelningsstrukturer. Syftet har varit att anpassa verksamheten till förändrade placeringsbehov, använda lokaler och personalresurser mer effektivt samt skapa en jämnare arbetsbelastning och ökad samverkan mellan avdelningarna.

Resultatet visar också att organisatoriska förutsättningar påverkar utvecklingsarbetet. Hög sjukfrånvaro, upplevd brist på tid för planering och reflektion, administrativ belastning samt förändrad bemanning lyfts som faktorer som kan försvåra arbetet. Även andra verksamhetsnära frågor, exempelvis fastighets- och lokalfrågor, kan ta betydande tid i anspråk och därmed begränsa rektors utrymme för det pedagogiska ledarskapet. Detta visar att kvalitetsutveckling inte enbart handlar om metoder och kompetens, utan också om att skapa hållbara organisatoriska förutsättningar där rektor kan leda utbildningens utveckling och pedagogerna ges möjlighet att planera, genomföra, följa upp och analysera undervisningen.

Rektorsteam

Rektorsteamet framträder som en viktig arena för gemensam ledning, kollegial reflektion och utveckling av ledarskapet. Alla förskolans rektorer är organiserade i ett stort team där samtliga rektorer deltar, samt i ett mindre team utifrån skolområde. Formerna för gemensamma möten fortsätter utvecklas där form och innehåll har större fokus på dialog. Kvalitetsdialoger och kollegialt lärande genomförs i form av dialog i mindre konstellationer inom rektorsteamet, gemensamt i stora teamet och ibland i fokusgrupp med olika fokus. Resultatet visar att dialogerna är uppskattade och ger möjlighet till kollegialt lärande mellan rektorer samtidigt som verksamhetsledningen får

ta del av det pågående kvalitetsarbetet i förskolorna. Rektorer uttrycker att förskolans organisation bidrar till utbyten av erfarenheter och kunskaper, samverkan mellan förskolor samt stöd till varandra inom rektorsrollen.

Behov

Att stärka rektors förmåga att leda och utveckla utbildningen är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete som behöver hållas levande över tid. När barngrupperna ska minska och personalantalet ökar behöver fler rektorer rekryteras om målbilden fortsatt ska vara max 30 medarbetare i snitt per chef.

Förskolans utbildning anpassas till nya reformer, krav och förutsättningar på ett strukturerat och likvärdigt sätt. Förskolan behöver en hållbar organisation som kan möta förändrade förutsättningar samt säkerställa att reformer och nya krav omsätts på ett strukturerat och likvärdigt sätt.

Kompetensförsörjningen behöver fortsätta stärkas både inåt och utåt. Genom att ge medarbetarna möjlighet att utvecklas i sin profession stärks organisationens samlade kompetens, vilket är en viktig förutsättning för förskolans fortsatta utveckling och kvalitet. Samtidigt behöver arbetet riktas utåt för att öka attraktiviteten och få fler att vilja utbilda sig och arbeta i Luleås förskolor.

Arbetet med att förenkla processer och utveckla ändamålsenliga dokumentationsverktyg för det systematiska kvalitetsarbetets olika delar behöver fortsätta. Syftet är att minska den administrativa belastningen, samtidigt som kvaliteten i planering, uppföljning och analys bibehålls.

6 Samlad analys och fortsatta prioriteringar

Den samlade analysen bygger på en sammanvägning av verksamhetens förutsättningar, genomförda insatser och redovisade resultat inom förskolans prioriterade utvecklingsområden. *Strukturkvalitet* används för att belysa organisatoriska, personella och materiella förutsättningar, *processkvalitet* för att analysera hur arbetet genomförs och *resultatkvalitet* för att bedöma vilka effekter som kan synliggöras för barnen och verksamheten. Analysen ligger till grund för fortsatta prioriteringar.

6.1 Lärmiljöer

Att utveckla lärmiljöer ur ett likvärdighetsperspektiv är ett omfattande och långsiktigt uppdrag som innebär att alla barn, oavsett behov och förutsättningar, ska ges tillgång till inkluderande och tillgängliga miljöer. Som en del av förskolans prioriterade arbete med tillgängliga lärmiljöer pågår ett långsiktigt utvecklingsarbete för att stärka barnhälsoarbetet på samtliga nivåer i organisationen.

Strukturkvalitet - Det finns goda stödstrukturer och gemensamma resurser för arbetet med tillgängliga lärmiljöer, barnhälsa och tidiga insatser. Tillgången till kompetensutveckling, lärverktyg, barnhälsomöten samt stöd från specialpedagoger och förskolepsykolog skapar förutsättningar för ett främjande och förebyggande arbete. Samtidigt påverkas förskolornas möjligheter att omsätta dessa förutsättningar i praktiken av ett förändrat och geografiskt varierande barnunderlag, skillnader i lokalernas utformning, barns närvaro, personalfrånvaro och tillgången till utbildad personal. När stödbehoven dessutom blir fler och mer komplexa, samtidigt som den specialpedagogiska resursen och möjligheten att förstärka bemanningen är begränsad, finns en risk att stöd och insatser inte kan erbjudas med samma kontinuitet och omfattning i alla verksamheter. För att stärka likvärdigheten behöver därför gemensamma strukturer kombineras med en flexibel resursfördelning och stöd som anpassas efter förskolornas och barngruppernas skiftande behov. Behovet av fler specialpedagoger i Barn- och elevhälsan som stödjer förskolorna behöver särskilt uppmärksammas.

Processkvalitet - Sammantaget har förskolorna utvecklat arbetssätt som stärker barns trygghet, delaktighet och möjligheter att lyckas i utbildningen. Gemensamma strukturer för lärmiljöer, barnhälsa och närvaro ger stöd för ett mer främjande och förebyggande arbete, men variationer i tillämpningen visar att arbetssätten behöver förankras och följas upp mer systematiskt. En ökad samsyn och ett mer likvärdigt genomförande är därför centralt för att säkerställa att alla barn får tillgång till tidiga insatser och tillgängliga lärmiljöer oavsett förskola.

Resultatkvalitet - Arbetet har bidragit till ökad trygghet, delaktighet, lärande och tillgång till stöd. Vårdnadshavarnas höga bedömningar stärker bilden av att insatserna ger positiva effekter. Samtidigt behöver resultaten fortsätta följas systematiskt på enhets- och gruppnivå för att synliggöra skillnader, bedöma insatsernas effekter och säkerställa att alla barn får ett likvärdigt stöd utifrån sina behov.

Fortsatta prioriteringar

Sammantaget visar analysen att arbetet med tillgängliga lärmiljöer och en sammanhållen barnhälsomodell har stärkt förskolornas främjande och förebyggande arbete samt möjligheterna till tidig upptäckt och stöd. Samtidigt behöver arbetssätten fördjupas och förankras mer likvärdigt, särskilt inom det specialpedagogiska området, eftersom stödbehoven ökar och befintliga resurser är begränsade. Fortsatt kompetensutveckling, gemensamma arbetssätt och en gemensam lägstanivå för tillgängliga lärmiljöer är därför viktiga förutsättningar för att alla barn ska ges möjlighet att delta, utvecklas och lyckas i utbildningen.

- ST(R)EAM* i förskolan
- Barnhälsa och tidiga insatser
- Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Förskolans kreativa kompetenscentrum används som en arena för ökad kompetens, kollegialt lärande och likvärdighet inom och mellan förskolor.

**I förskolans arbete används den vidareutvecklade benämningen ST(R)EAM, där R står för Reading och Reflection och synliggör språkets och reflektionens betydelsefulla delar i det ämnesövergripande lärandet. Med R:et blir ST(R)EAM ett helhetsperspektiv där språk, litteracitet och reflektion ses som en central väg in i lärande, utforskande och meningsskapande.*

Förväntade effekter

Lärmiljöer som är förberedda i sin bas där barn erbjuds likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära så långt som möjligt, oavsett förutsättningar.

Tidiga insatser på olika nivåer i organisationen skapar förutsättningar att tidigt identifiera behov och samordna stödinsatser för att främja varje barns utveckling och lärande.

Genom stärkt kompetens och ökad likvärdighet ska Förskolans kreativa kompetenscentrum bidra till att alla barn i Luleå får bättre möjligheter att utvecklas, lära och utforska i inspirerande lärmiljöer.

6.2 Språkutveckling

Språket är en viktig del i barnens lärande och har en central roll i förskolans utbildning och undervisning. Det finns många goda och varierande exempel på aktiviteter och pågående processer som stödjer och utvecklar barnens språkutveckling i Luleås förskolor.

Strukturkvalitet - Sammantaget finns goda strukturella förutsättningar för ett medvetet och varierat språkutvecklande arbete genom utbildad personal, kompetensutveckling och tillgång till språkstödjande material. Samtidigt behöver planeringen ta hänsyn till barns varierande närvaro för att skapa kontinuitet, medan mindre barngrupper kan ge bättre möjligheter till samtal, högläsning och kommunikativt samspel.

Processkvalitet - Det språkutvecklande arbetet präglas av varierade och medvetna arbetssätt som stärker barnens språk, kommunikation och delaktighet. För att öka likvärdigheten behöver arbetet med kommunikativt stöd och nationella minoriteter bli mer systematiskt och integreras tydligare i den dagliga undervisningen.

Resultatkvalitet - Sammantaget visar resultaten att det språkutvecklande arbetet har stärkt barnens intresse för språk, litteratur och kommunikation. Vårdnadshavarnas höga upplevelse bekräftar en positiv utveckling. Genom att mer systematiskt synliggöra barnens språkliga progression kan förskolan stärka möjligheten att bedöma effekterna av olika arbetssätt och utveckla undervisningen utifrån barnens behov och förutsättningar.

Fortsatta prioriteringar

Den samlade analysen visar att det fortsatt finns behov av att fördjupa och förankra förskolans pågående processer inom språkutveckling med syfte att erbjuda stimulerande språkmiljöer som bidrar till att utveckla barns språkutveckling och förmåga att kommunicera. Detta genom en kombination av kompetensutveckling och kollegialt lärande, där utbildningens innehåll och arbetssätt synliggörs och utvecklas:

- Interaktiv högläsning
- Språkstödjande arbetssätt
- Alternativ och kompletterande kommunikation
- Nationella minoriteter

Där varje förskola utvecklar och använder förskolebiblioteken som en aktiv del av undervisningen och det språkstimulerande arbetet. Språkotekets lärvertyg används som komplement i förskolans undervisning.

Förväntade effekter

Utbildningen ger barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Barnen får med sig språkliga erfarenheter och kunskaper som bidrar till det livslånga lärandet.

Samtliga barn erbjuds ett brett och varierat utbud av litteratur, vilket inkluderar böcker med olika genrer och språk, anpassade för olika åldrar. Barnen ges möjlighet att utveckla sitt intresse för litteratur, sitt språk och sin läslust samt ta del av olika perspektiv och erfarenheter.

Nationella minoriteters språk och kultur uppmärksammas och synliggörs i förskolans utbildning och undervisning.

6.3 Styrning och ledning

Den samlade bilden av underlaget visar att styrning och ledning i förskolorna i hög grad har bidragit till att skapa tydligare riktning, ökad systematik och bättre förutsättningar för ökad kvalitet i Luleås förskolor. Flera förskolor beskriver hur rektors ledarskap, gemensamma strukturer och återkommande dialog har stärkt sambandet mellan prioriterade mål, undervisningens genomförande och det systematiska kvalitetsarbetet.

Strukturkvalitet - Det finns stabila strukturer för ledning, kvalitetsarbete och professionellt lärande. Samtidigt ställer förändringar i barnunderlag, ekonomi, bemanning och nationella krav ökade krav på långsiktig planering, flexibel resursfördelning och strategisk kompetensförsörjning för att säkerställa ett hållbart pedagogiskt ledarskap och en likvärdig utbildning.

Processkvalitet - Rektorerna anger riktning, tydliggör ansvar och knyter kompetensutveckling till prioriterade mål, styrdokument och vetenskaplig grund. Kollegiala forum, processledare, handledning och kvalitetsdialoger bidrar till reflektion och gemensamt lärande. Underlagen visar dock att prioriteringar och stödstrukturer omsätts med varierande systematik i verksamheterna.

Resultatkvalitet - Styrning och ledning bedöms ha bidragit till tydligare riktning, ökad systematik, stärkt samsyn och utvecklade arbetssätt i verksamheten. De höga resultaten i vårdnadshavarenkäten och förskolornas resultat av positiva effekter inom lärmiljöer, barnhälsa och språkutveckling tyder på att de långsiktiga prioriteringarna har fått genomslag i utbildningen. Samtidigt visar variationer mellan förskolor och arbetslag att styrkedjan ännu inte fullt ut säkerställer en likvärdig kvalitet.

Fortsatta prioriteringar

Den samlade analysen visar behov av att fortsätta fördjupa och förankra området ledning och styrning i förskolan. Med syfte att utveckla pågående processer av det systematiska utvecklingsarbetet utifrån vetenskaplig grund för ökad kvalitet med fokus på en likvärdig utbildning. Områden och processer inom ledning och styrning som kommer fördjupas och förankras:

- lär genom att utmanas och granskas med vetenskapligt förhållningssätt utifrån relevant forskning och beprövad erfarenhet
- gemensamma prioriteringar hålls levande
- arbetar med att förenkla processer och dokumentationsverktyg för det systematiska kvalitetsarbetet.
- omhänderta reformer och anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar.
- intensifiera arbetet för att möta kommande kompetensförsörjningsbehov.
- säkerställa att kompetenssatsningar ges förutsättningar att spridas och omsättas i verksamheten.

Förväntade effekter

Förskolans utbildning anpassas till nya reformer, krav och förutsättningar på ett strukturerat och likvärdigt sätt.

Kompetenssatsningar omsätts i utbildningen och bidrar till utvecklade arbetssätt och stärkt utbildningskvalitet.

Lärplattformens alla delar används i förskolans systematiska kvalitetsarbete, med särskilt fokus på stödinsatser. Syftet är att minska administration med bibehållen kvalitet.

Organisera för internationella utbyten som bidrar till nya perspektiv och möjligheter i syfte att utveckla utbildningen.

Avslutningsvis

De pågående utvecklingsområdena behöver fortsatt ges ett långsiktigt och sammanhållet fokus. Genom gemensamma arbetssätt, kontinuerlig uppföljning och professionellt lärande kan utvecklingsarbetet fördjupas och förankras i hela organisationen som bidrar till ökad likvärdighet och ökad kvalitet i barnens utbildning.

6.4 Bilaga 1 Vårdnadshavarenkät förskola

Den årliga vårdnadshavarenkäten omfattar samtliga kommunala förskolor i Luleå och består av fyra frågor om förskolans kvalitet och uppdrag. Resultaten återkopplas till respektive förskola och används som underlag i det systematiska kvalitetsarbetet. Sedan 2024 genomförs enkäten i anslutning till utvecklingssamtalen, vilket tillsammans med möjligheten att besvara enkäten för flera barn kan ha bidragit till att årets svarsfrekvens har ökat till 70 procent, jämfört med 61 procent föregående år.

Resultatet visar en fortsatt hög och stabil nöjdhet. Av de svarande är 97,7 procent nöjda med sitt barns förskola, 97,5 procent upplever att barnet får det stöd det behöver, 96,7 procent att barnets lust att lära stimuleras och 96,2 procent att förskolan främjar barnets språkutveckling och kommunikation. Sammantaget visar resultaten ett fortsatt starkt förtroende för förskolans kvalitet och uppdrag.

Andel svar i procent %	Stämmer helt och hållet/ganska bra	Stämmer ganska dåligt/inte alls	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns förskola	97,7	2,2	0,1
Jag upplever att förskolan ger mitt barn det stöd som det behöver	97,5	1,7	0.9
Jag upplever att förskolan stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	96,7	1,4	1,8
Jag upplever att förskolan stimulerar mitt barns språkutveckling i svenska och att mitt barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera	96,2	1,4	2,4

Över tid: Andel vårdnadshavare % i samtliga kommunala förskolor	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Andel vårdnadshavare som upplever sig nöjd med deras barns förskola	96,7	95,8	96,2	96,4	97,9	97,4	97,7
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd det behöver	95,5	92,5	94,3	94,8	97,5	97,2	97,5
Andel vårdnadshavare som som upplever att förskolan stimulerar deras barns vilja och lust att lära	94,6	90,6	92,6	94,3	96,4	96,2	96,7
Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och att deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera	-	-	-	-	-	95,1	96,2

Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning

Ärendenr 2026/345-3.8.1.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Avdelningen för IT/administration genomför varje vecka registerkontroll för att säkerställa att alla skolpliktiga elever i Luleå kommun har en skolplacering. I ärenden där barn i skolpliktig ålder inte har någon skolplacering har all upplysning som varit möjlig att få fram, om barn i relation till ärenden om skolplikt och rätt till utbildning, dokumenterats.

Arbete pågår fortlöpande med att försöka etablera kontakt med vårdnadshavare gällande de elever som är folkbokförda i Luleå kommun men som inte har någon skolplacering i kommunen.

Utifrån kontroll med mätdatum 2026-10-15 finns det 10 pågående ärenden; sammanlagt fyra flickor och sex pojkar. Orosanmälningar till socialtjänsten är inlämnade. Skatteverket och Försäkringskassan har underrättats. När Skatteverket bekräftar att en elev inte längre är folkbokförd i kommunen avslutas ärendet.

I två ärenden fastställs att eleverna inte omfattas av skolplikt på grund av varaktig vistelse utomlands.

I september har 28 frånvaroutredningar inletts i kommunala grundskolor.

Beskrivning av ärendet

Enligt skollagen är alla barn som är folkbokförda i kommunen skolpliktiga. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. Skolplikt gäller dock inte barn som varaktigt vistas utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola.

Rätt till utbildning innebär att barn som omfattas av skolplikt har rätt till kostnadsfri utbildning. Reglerna om vilka som omfattas av skolplikten, om rätten till utbildning, om hur skolplikten ska fullgöras, om när skolplikten inträder, om tidigare skolstart, om när skolplikten upphör och om rätten att

därefter fullgöra skolgång, om deltagande i utbildning samt om ansvaret för att skolplikten fullgörs finns i kapitel 7 i skollagen (2010:800).

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att om ett barns utlandsvistelse är längre än 6 månader eller en termin ska barnet inte omfattas av skolplikten under den tiden. Ansökan om varaktig vistelse utomlands från vårdnadshavare krävs.

Från och med 2025 redovisas alla nya frånvaroutredningar som kommunala grundskolor påbörjat, till nämnden. Uppgifterna redovisas per skola, årskurs, antal elever och kön. Redovisningen sker med en viss eftersläpning.

Dialog
Vid beredning av ärendet har dialog förts internt.

Annika Bylund
Utredare

Beslutet skickas till
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp

Kvalitetsrapport 2025/2026 - Grundskolan

Ärendenr 2026/360-1.2.1.4

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna huvudmannens kvalitetsrapport för grundskolan 2025/2026.

Sammanfattning av ärendet

Grundskolans kvalitetsrapport sammanfattar det systematiska kvalitetsarbetet och följer upp utbildningens kvalitet under läsåret 2025/2026. Rapporten synliggör resultat och utveckling inom de områden som har prioriterats utifrån identifierade behov och verksamhetens förutsättningar. Analysen bygger på skolornas kvalitetsrapporter, genomförda kvalitetsdialoger samt intern och extern statistik. Underlagen har analyserats med fokus på resultat, bakomliggande orsaker och verksamhetens förutsättningar. Analysen synliggör gemensamma utvecklingsbehov som ligger till grund för fortsatt planering och prioritering inför kommande läsår.

I skollagens 4:e kapitel finns bestämmelser om kvalitet och inflytande i skolväsendet. I kapitlets 3 § står att *"Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen."* Kvalitetsrapporten för grundskolan syftar till att ge barn-och utbildningsnämnden sådan information som nämnden behöver för att kunna ta sitt ansvar om kvalitetsarbete utifrån bestämmelserna.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna huvudmannens kvalitetsrapport för grundskolan 2025/2026, enligt bilaga.

Dialog

Dialog har genomförts via grundskolans systematiska kvalitetsarbete genom styrkedjan. Elevers och vårdnadshavares perspektiv har beaktats genom underlag och dialog på skolnivå.

Beslutsunderlag

Grundskolans kvalitetsrapport 2025/26

Lena Heikka

Lektor/Utvecklingsledare grundskola

Beslutet skickas till
Skolchef grundskola
Utvecklingsledare grundskola

LULEÅ KOMMUN

Kvalitetsrapport

Grundskola

Anpassad grundskola

Fritidshem

läsåret 2025 – 2026

Innehåll

1 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet 1

1.1 Det nationella kvalitetssystemet 1

1.2 Det nationella kvalitetssystemet 1

2 Verksamhetens förutsättningar 3

2.1 Förutsättningar för grundskolans verksamhet 3

3 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål 10

4 Processer 12

4.1 Processer förskoleklass och grundskola 12

4.1.1 Kunskaper 12

4.1.2 Trygghet och studiero 14

4.1.3 Ledning och stimulans 16

4.1.4 Rätt till stöd 19

4.1.5 Språklig förmåga 20

4.1.6 Matematisk förmåga 22

4.1.7 Styrning och ledning 23

4.2 Processer anpassad grundskola 24

5 Resultatuppföljning 28

5.1.1 Kartläggning förskoleklass 28

5.1.2 Bedömningsstöd årskurs 1 29

5.1.3 Nationella prov 33

5.1.3.4 Betyg årskurs 9 39

5.1.4 Behörighet till gymnasiet samt meritvärde 40

5.1.5 Elevers frånvaro 45

5.2 Elever med särskilt stöd 49

5.3 Fritidshem 51

5.3.1 Meningsfull fritid och rekreation 51

5.3.2 Vårdnadshavarenkät fritidshem 53

5.3.3 Sammanfattande analys av fritidshemmets verksamhet 54

5.4 Internationalisering 55

6 Samlad analys och fortsatta prioriteringar 57

6.1 Samlad analys och sammanfattning av Förutsättningar 57

6.1.1 Prioriterade slutsatser från avsnittet Förutsättningar 58

6.2 Samlad analys och sammanfattning av Processer 58

6.3 Sammanfattning och analys av Resultat 61

6.3.1 Prioriterade slutsatser från avsnitten Processer och Resultat 62

1 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

1.1 Det nationella kvalitetssystemet

En gemensam teoretisk modell för det systematiska kvalitetsarbetet används för att utveckla det interna arbetet inom Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens samtliga skolformer och för huvudmannen, med syftet att stödja struktur och kommunikation för kvalitetsutveckling i hela styrkedjan. Modellen är en vidareutveckling och anpassning av ramfaktorteorin (Österberg 2023, Lundgren U.P, 1999) i vilken tre olika kvalitetsperspektiv lyfts; struktur- och organisationskvalitet, Process och resultatkvalitet. Tillkommer att det nationella kvalitetssystemet har integrerats i det systematiska kvalitetsarbetet.

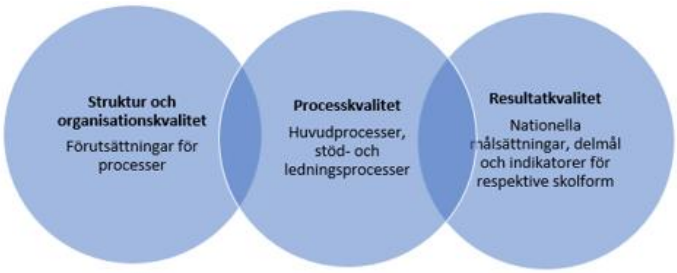

1.2 Det nationella kvalitetssystemet

Det nationella kvalitetssystemet har tagits fram för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. AUF:S struktur i systemet för uppföljning utgår från det nationella kvalitetssystemet. Kvalitetssystemet ska stödja skolformernas arbete för ökad kvalitet. Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Det är större fokus på analys av orsaker och Skolverkets visuella kvalitetsnurra är reviderad enligt nedan.

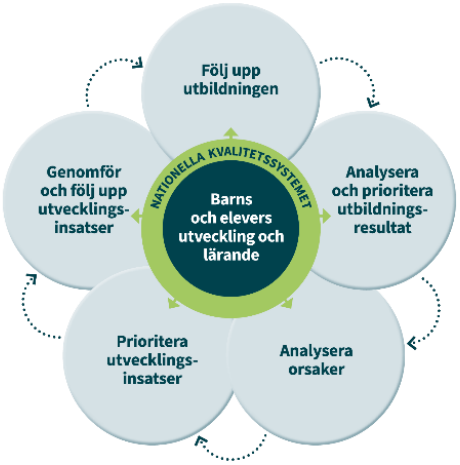

Kvalitetsrapporten 25/26

I det nationella kvalitetssystemet finns delmål/processmål för grundskola, anpassad grundskola, förskoleklass och fritidshem varav en del är gemensamma för samtliga därför avser redovisningen i vissa delar samtliga verksamheter. Delmålen redovisas i varierande omfattning, för läsåret sätts extra fokus på delmålen Trygghet och studiero och Rätt till stöd som också är områden som följs upp i kvalitetsdialoger.

Urval av anpassad grundskolas delmål redovisas separat.

Delmål som är gemensamma för grundskola och fritidshem följs upp under grundskolans delmål, delmålet *Meningsfull fritid och rekreation* följs upp separat.

Rapporten avslutas med en sammanfattning av förutsättningar, resultat och processer samt områden att utveckla eller bevaka.

Resultatdata kan i vissa delar inte jämföras med kommun- och rikssnitt då den ännu inte är publicerad av Skolverket eller i Kolada.

2 Verksamhetens förutsättningar

2.1 Förutsättningar för grundskolans verksamhet

KPI Förskoleklass	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Elever i förskoleklass i kommunal grundskola, lägeskommun, antal	707	658	701	668

Elevantalet har minskat från 2024 till läsåret 2025/26. Detta bör ses mot bakgrund att inför 2026/27 ökat och är i oktober 720 (Qliksense oktober 2026)

Skolor som avviker med få elever i förskoleklass finns både i tättbebyggt område och i byar. Ett litet elevunderlag på skolor som är lokaliserat i tättbebyggt område är Hedskolan med 5 elever (10ht 2026) elever och Örnässkolan med 17 elever (13 ht 2026). Därutöver finns 3 mindre skolor i Sörbyarna med högst 11 elever i förskoleklass, Ersnässkolan, Klöverträsskolan och Måttsundsskolan. För samtliga dessa fem skolor innebär dessa årskullar med få elever utmaningar både organisations- och budgetmässigt.

KPI Elever	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Elever i kommunal grundskola belägen i kommunen åk 1-9, lägeskommun, antal	6 629	6 601	6 493	6403
Flickor i grundskola åk. 1-9, kommunala skolor, andel (%)	48,0%	48,0%	47,9%	49,0
Utländsk bakgrund bland elever i åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	14,0%	14,2%	14,4%	14,0
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%)	69,0%	69,7%	71,0%	72%
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%) (alla)	4,4%	3,5%	3,6%	3,4%

Elevantalet i grundskolan åk 1–9 fortsätter att minska. Vid höstterminsstart 2026 är antalet 6363 elever i åk 1-9 dvs en fortsatt minskning för läsåret 2026/27. Elevernas bakgrundsfaktorer fortsätter variera mellan läsåren med både ökade och lägre värden, endast föräldrars utbildningsbakgrund har en konsekvent förändring med ca 1 procentenheter mellan läsåren.

KPI Personal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%) (mäts 15 okt)	78,0%	80,1%	79,3%	78,0
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9, andel (%) (alla)	89,2%	90,7%	89,8%	Utgått mätetal
Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal	10,5	10,6	10,4	10,2

Luleå kommuns grundskolor har en fortsatt hög behörighet bland lärare. Andelen lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne åk 1–9 är för Luleå 78,0, vilket är lägre än för 2024. Rikssnittet är 74,1 % och för alla kommuner 71,2%.

Mätetalet för *Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1–9* redovisas inte i nationell statistik, och följs inte upp framöver.

Nyckeltalet *Elever/lärare (heltidstjänst*) kommunal grundskola åk 1–9 (Kolada) visar en mindre förändring från 10,4 2024 till 10,2 2025 dvs i genomsnitt något färre barn per heltidstjänst. Trolig orsak är minskat elevantal men med bibehållen organisation samt Luleå kommuns tidigare satsning på fler lärare i grundskolan.

Fortsatt är målet är att öka andelen behöriga lärare men hindret är att det är fortsatt svårt att rekrytera behöriga lärare i vissa ämnen och verksamheter. Rutin finns i AUF att årligen annonsera ut tjänster som tidsbegränsat innehas av obehöriga.

KPI Kostnader	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	125 030	136 667	143 665	144 977
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	21 919	23 923	24 933	24 732
Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	66 575	72 036	75 706	76 579
Kostnad för måltider i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	7 934	8 430	8 715	8 138
Kostnad för lärverktyg i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	4 237	5 009	5 887	6 296
Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	5 891	5 899	6 374	6 512
Övriga kostnader i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	18 475	21 370	22 050	22 720
Kostnad kommunal förskoleklass, kr/elev	73 209	84 053	77 922	79 590

Elevantalet i grundskolan är vikande vilket medför att skolors budget minskar då den baseras på elevpeng. Kostnaden *undervisning* är närmast eleven då den i huvudsak

innehåller kostnader samtliga förekommande läro- och timplan bundna aktiviteter, d.v.s. i huvudsak lärarnas och annan pedagogisk löner för det pedagogiska arbetet med eleverna. Elevminskningen sker i de flesta skolområden bortsett från områden med nya bostäder tex Björkskataområdet pga nybyggnation av bostäder i upptagningsområdet.

Elevminskning är en utmaning för skolor att hantera, främst för skolor med färre antal elever då elevpengen i huvudsak används för personalkostnader. Förra årets uppföljning visade att när elevantalet minskar blir skolans ekonomi ansträngd och ett sätta att möta det är att minska personal som inte är direkt undervisningsansvariga enligt timplan.

Vid jämförelse av undervisningskostnaden per elev. I diagrammet nedan framgår att kostnaden kr/elev för undervisning i kommunal grundskola åk 1–9 är fortsatt lägre vid jämförelse med *Alla kommuner* och *Riket*. Skillnaden till Rikets medelkostnad är 3494 kr/elev. Beräknat på Luleås elevantal 6403 i åk 1–9 (2025) är skillnaden 22,3 miljoner.

(Luleå 76 579 kr, Alla kommuner 82 032kr , Riket 80 073kr)

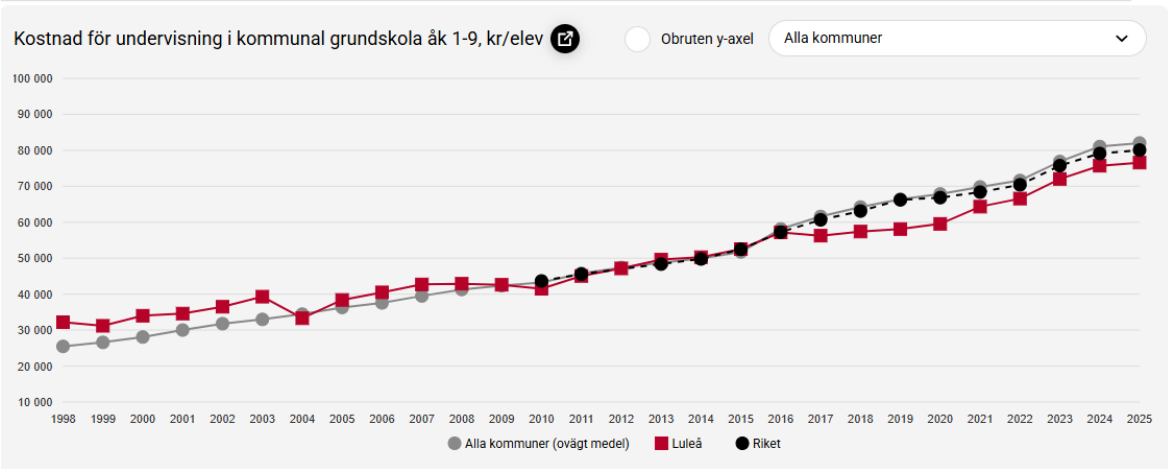

Källa: Kolada

En fortsatt farhåga är att undervisningskostnaden som är kopplad till elevpengen kan beslutas minska pga otillräckliga strukturella effektiveringar med fasta kostnader som ökar per elev. Med tanke på att undervisningskostnaden redan nu inte når upp till medel för *Riket* eller *Alla kommuner* behöver detta uppmärksammas och bevakas vid effektiviseringar och nedskärningar.

Kostnaden för lärverktyg omfattar allt tryckt material, skolbibliotek, undervisningsmaterial, datorer m.m har ökat de senaste åren i huvudsak beroende på statliga riktade medel.

Kostnaden för elevhälsa dvs för skolsköterska, skolläkare, skolpsykolog och skolkurator, ligger fortsatt över Riket och Alla kommuner. Det minskade elevantalet har hittills inte medfört minskning av dessa yrkeskategorier, vilket troligtvis beror på bibehållen

skolstruktur och skolors/elevers behov av från kurators- och skolpsykologers kompetens. Rektorer lyftet behovet kopplat till ungdomars ökande ohälsa lokalt och nationellt.

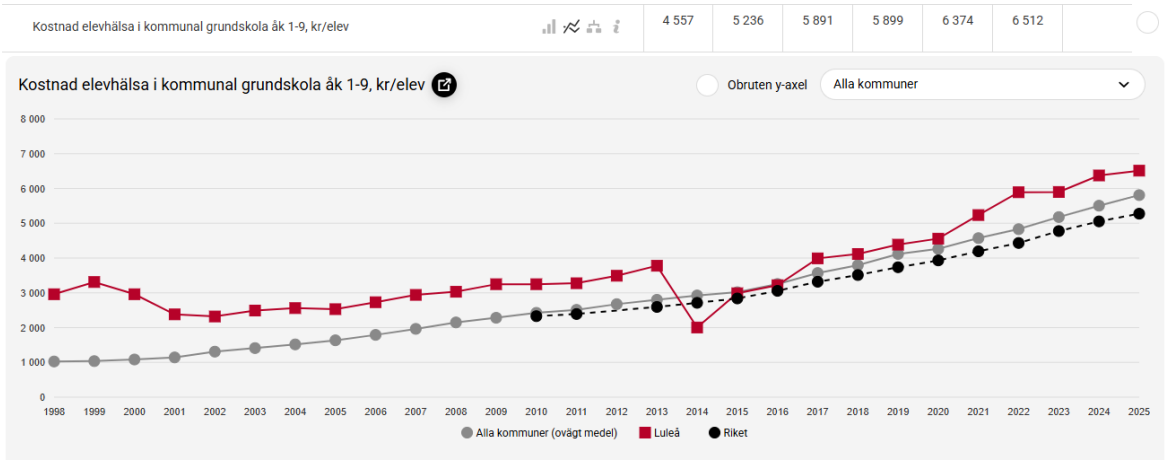

Källa: Kolada

Kostnader för förskoleklass

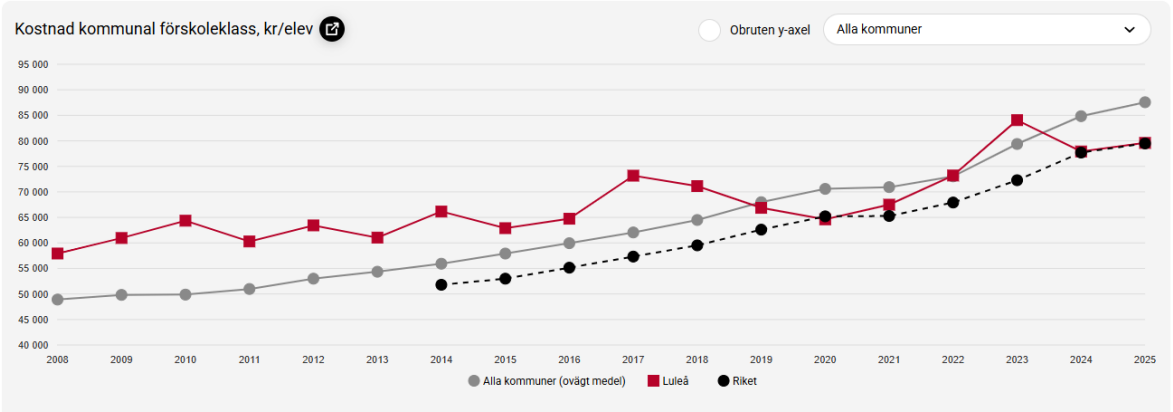

Variationerna mellan läsåren är synligare i förhållande till de stora jämförselgrupperan. De senaste årens elevantal avviker med en topp i kostnad per elev 2023 vilket beror på att elevantalet sjönk från 707 till 658.

Fritidshem

KPI Fritidshem	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Elever i kommunalt fritidshem, antal	3047	3004	3082	3102
Kostnad kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	45 718	47 870	50 858	48 115
Kostnad personal kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	38 026	40 576	41 377	39 380
Bruttokostnad lokaler kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	2 804	2 358	2 743	2 632

Kostnad övrigt kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	4 887	4 936	6 738	6 103
Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, lägeskommun, andel (%	60	59	49	48
Inskrivna barn/årsarbetare i kommunala fritidshem, antal	18.4	18.4	17.2	17.9

Kostnaden per elev har för fritidshem har i flera delar minskat vilket beror på ökat antal elever i fritidshem att fördela kostnaderna på. Andra bidragande orsaker är att andelen utbildad personal behörig för fritidshem fortsätter att minska pga att det vid rekrytering inte finns utbildade att anställa.

Observeras bör att trots elevantalet ökat från 2023 är antalet elever/ årsarbetare fortsatt lägre sedan 2022 och 2023, vilket betyder att personal rekryterats. Det är också tydligt att svårigheten att rekrytera behöriga lärare för fritidshem fortsätter, då behörigheten fortsätter sjunka. Detta kan påverka verksamhetens kvalité negativt, men samtidigt bidra till mer utrymme för fler anställningar då obehöriga har lägre lönenivå.

Det lägre antalet elever/årsarbetare bör ge positiva effekter på arbetsmiljö och undervisningskvalitet. Det senare under förutsättning att behöriga lärare finns för planering och uppföljning av undervisning.

Vid jämförelse med alla kommuner, Riket och jämförbara kommuner ligger totala kostnaden för fritidshem 2025 en bit under de jämförbara grupperna från att ha legat över de närmast föregående åren. Detta kan delvis bero på ett ökat antal elever att fördela kostnaden på.

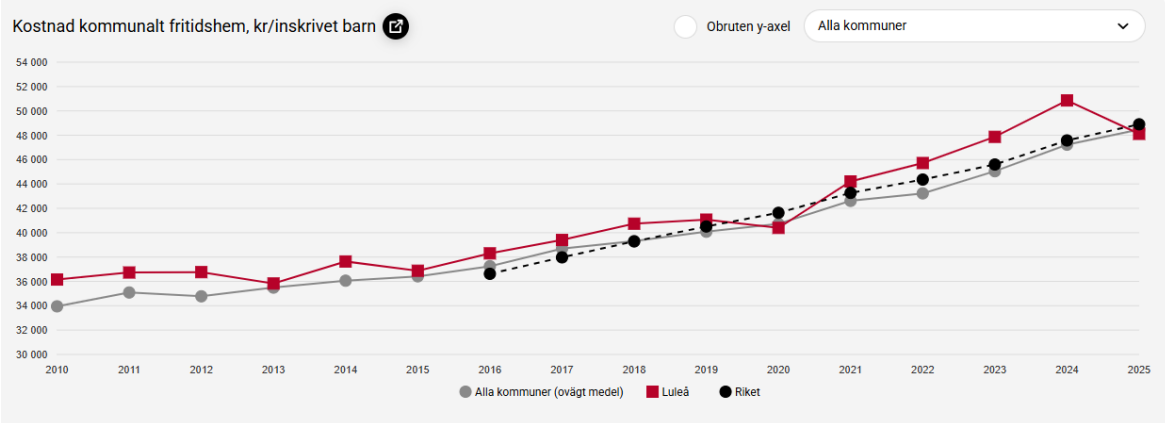

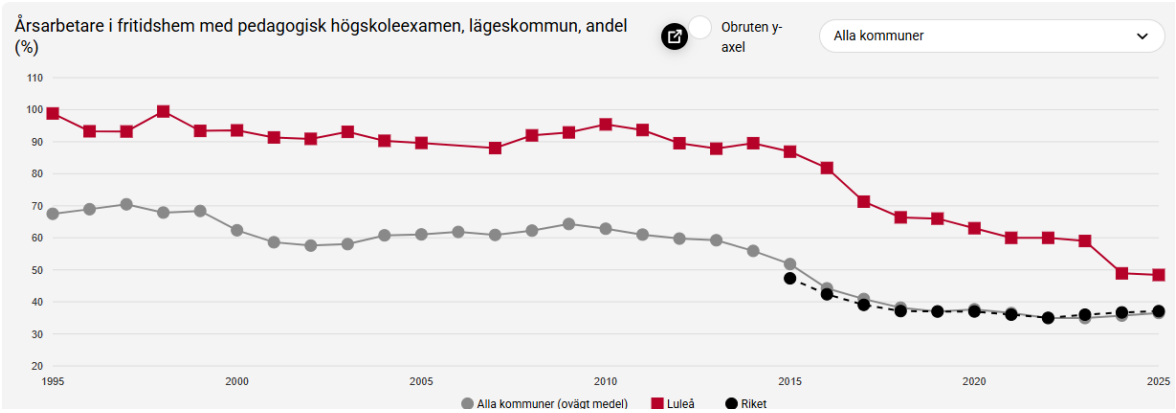

Utmaningen för fritidshem inte bara i Luleå utan nationellt är bristen på lärare behöriga för fritidshem.

Sammanfattande analys av verksamhetens förutsättningar

Elevtal och skolstruktur. Grundskolans elevantal fortsätter minska, förskoleklassen varierar mer mellan åren men har ökat inför 2026/27. Minskat elevantal och små årskullar drabbar hårdast små skolor med organisatoriska och ekonomiska utmaningar. Planeringen därför hantera både en långsiktig volymminskning och stora lokala variationer.

Elevsammansättning. Bakgrundsfaktorerna är relativt stabila. På huvudmannanivå tyder detta på stabila eller något förbättrade socioekonomiska förutsättningar, men variationerna är stora mellan skolorna vilket även ger tydlig effekt i skolornas måluppfyllelse.

Personal och kompetensförsörjning. Lärarbehörigheten i grundskolan är fortsatt högre än för rikssnitt men har minskat. Personaltäthet har ökat en aning samtidigt vilket kan indikera att organisationen inte minskat i samma takt som elevantalet. Utmaningen är att anpassa bemanningen till elevutvecklingen utan att försvaga undervisningens kvalitet och att samtidigt öka andelen behöriga lärare i bristämnen och verksamheter.

Kostnadsutveckling. Undervisningskostnaden per elev i *grundskolan* har stigit, men ligger fortsatt under riket och *Alla kommuner*. När elevantalet sjunker riskerar fasta kostnader och en bibehållen skolstruktur att ta en större andel av resurserna, vilket kan tränga undan undervisningen om effektiviseringar främst tas inom den elevnära verksamheten.

Fritidshem. Antalet inskrivna barn i fritidshem har ökat men personaltätheten är fortfarande bättre än 2022–2023. Fritidshemmen har således en kvantitativt relativt gynnsam bemanning, men en tydlig kompetensförsörjningsrisk med minskat antal behöriga lärare för fritidshem som kan begränsa kvaliteten i undervisningen. Rektor

behöver säkerställa att utbildade lärare ges ett tydligt ansvar för planering, undervisning och handledning av övrig personal.

Sammanfattningsvis behöver fortsatt uppmärksamhet särskilt inriktas på skolstruktur och kapacitetsutnyttjande, undervisningens andel av de samlade resurserna, rekrytering och bibehållande av behörig personal samt skillnader mellan skolor som inte syns i huvudmannens genomsnitt.

3 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål

Klagomål

Under läsåret 2025/2026 registrerades drygt 50 klagomålsärenden. De vanligaste områdena var kränkande behandling, trygghet och studiero, tillsynsansvar, bemötande samt elevers rätt till stöd. Flera klagomål omfattade flera områden samtidigt, vilket visar att upplevda brister i trygghet ofta hänger samman med undervisning, stödinsatser och skolans kommunikation med elever och vårdnadshavare.

Ärendena var spridda mellan flera skolor, men vissa enheter återkom. Särskilt framträdande var klagomål kopplade till klassförändringar och omorganisation kopplade till en årskurs på Stadsöskolan. Även anpassad grundskola samt Porsöskolan och Bergskolan förekom i flera ärenden. De åtgärder som beslutades omfattade bland annat förtydligande av rutiner och ansvar, förbättrad dokumentation, stärkt uppföljning samt utvecklad samverkan mellan skola och vårdnadshavare. Områdeschefer stödjer rektorerna i arbetet med att omhänderta klagomål med lämpliga åtgärder.

Underlaget visar på behovet av att även fortsättningsvis följa utvecklingen inom återkommande ärendekategorier samt systematiskt följa upp genomförandet och effekterna av beslutade åtgärder.

Skolinspektionens granskningar

Under läsåret har flera skolinspektionsgranskningar pågått. **Stadsöskolan** var föremål för en tematisk granskning om hur skolor arbetar med att främja ett positivt skolklimat. Fokus var på årskurserna 7–9 och det som granskades var:

- hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat
- hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde göras inom båda punkterna. Arbetet redovisas till BUN och Skolinspektionen september 2026.

Anpassade grundskolan har också granskats under läsåret. I vissa delar bedömdes brister som sammantaget kopplas till ett vite. Områdena var:

- undervisningens omfattning och innehåll
- extra anpassningar och särskilt stöd
- trygghet och studiero samt arbetet med kränkande behandling

Skolan har under läsåret åtgärdat det som brustit, ett arbete som fortsätter framöver. Ärendet redovisas till BUN och Skolinspektionen i oktober 2026.

Skolinspektionens granskningar bidrar med områden att reflektera kring på alla skolor inte enbart de som är föremål för granskning tex att schemapositioner inte kan läggas utan tid för förflyttning mellan dom.

Sammantaget visar klagomål och granskningar vikten av ett systematiskt arbete med förebyggande trygghetsarbete, fungerande tillsyn, likvärdig hantering av kränkningsärenden samt tydliga rutiner för särskilt stöd och återkoppling dvs vikten av god kommunikation med vårdnadshavare.

Förvaltningens arbete med tillsyn av pedagogisk omsorg granskades under våren 2026. I granskningen deltog utvecklingsledare och skolchef för grundskola och förskola. Bedömningen blev att inget utvecklingsarbete behövde göras dvs inga anmärkningar.

4 Processer

4.1 Processer förskoleklass och grundskola

4.1.1 Kunskaper

Måluppfyllelse redovisas i kapitlet *Resultat*.

Processer kopplade till delmålet kunskaper.
Underlag: skolornas analyser av läsårets måluppfyllelse samt kvalitetsdialoger inom delmålet *Kunskaper*.

Underlaget är omfattande men för att sammanfatta beskrivs en cyklisk process från kartläggning till analys och vidare till planering av undervisnings- och stödinsatser vilka följs upp och leder till nya insatser.
De framgångsrika processerna inom området kunskaper kännetecknas av tidig upptäckt av stödbehov, tydligt ansvar, nära samverkan och kontinuerlig uppföljning. De främsta utvecklingsbehoven gäller att göra arbetet mer enhetligt, säkerställa tillgången till specialpedagogiskt stöd och snabbare omsätta analysresultat i konkreta förändringar av undervisningen.
Skolornas beskrivningar visar en relativt liknande process även om arbetssätten varierar mellan skolorna:

1. **Kartlägga och identifiera behov tidigt**
   Elevernas kunskaper följs genom kartläggningsmaterial, bedömningsstöd, screeningar, nationella prov, betyg och lärarnas löpande bedömningar. Syftet är att tidigt upptäcka kunskapsluckor och elever som behöver stöd eller större utmaningar. Kartläggningar förekommer under hela grundskoletiden men främst i de tidigare läsåren och vid övergång till nytt stadie eller skola tex. årskurs 7.
2. **Analysera resultaten på flera nivåer**
   Resultaten analyseras på individ-, grupp-, klass-, ämnes- och skolnivå. Skolorna jämför även årskurser, elevgrupper och resultat över tid. Analysen omfattar inte bara resultat utan också möjliga orsaker, exempelvis undervisningens kvalitet, studiero, frånvaro, språkförmåga, motivation, gruppdynamik och tillgång till stöd. Instruktionerna i systemet för uppföljning stödjer skolorna i analysarbetet tillsammans med kvalitetsdialogerna där det i båda fallen är fokus på avvikelser, möjliga orsaker och fortsatt arbete/åtgärder.
3. **Planera och genomföra riktade insatser**
   Utifrån analysen organiseras exempelvis intensivläsning, intensivundervisning i matematik, mindre undervisningsgrupper, halvklass, extra anpassningar, specialpedagogiskt stöd, studiehandledning, lovskola, ”studio”. Insatserna riktas både till elever som riskerar att inte nå målen och till elever som behöver större utmaningar.

4. **Utveckla undervisningen gemensamt**
   Många skolor beskriver kollegialt lärande, ämneslag, nätverksträffar, klassrumsobservationer och arbete lett av förstelärare. Gemensamma undervisningsstrukturer används för att skapa en mer trygg och tillgänglig pedagogisk lärmiljö. Många skolor har extra fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen samt matematik.
5. **Samverka kring elevernas lärande**
   Lärare, speciallärare, specialpedagoger, elevhälsa, fritidshem och skolledning samverkar för att planera och följa upp insatser. Även samverkan med vårdnadshavare lyfts som betydelsefull, särskilt vid stödinsatser, läsning, närvaro och motivation.
6. **Följa upp effekterna och justera arbetet**
   Insatserna följs upp vid fasta eller återkommande tillfällen. Organisation, gruppindelningar, stöd och undervisningsmetoder förändras efter elevernas utveckling. Flera skolor beskriver dock att kopplingen mellan kartläggning, analys, insats och uppföljning behöver bli snabbare och mer systematisk.
7. **Skapa långsiktighet och likvärdighet**
   Skolorna vill framför allt behålla arbetssätt som visat god effekt och säkerställa att de används i alla klassrum. Fokus ligger därför på gemensamma rutiner, tydliga övergångar mellan årskurser och stadier samt en röd tråd i undervisningen.

Processernas bidrag till måluppfyllelse

Skolornas resultat är överlag goda, men måluppfyllelsen varierar mellan skolor, årskurser, klasser, ämnen och elevgrupper. Matematik är det tydligaste gemensamma utvecklingsområdet. PÅ skolnivå varierar måluppfyllelsen mellan könen genom att på vissa skolor presterar pojkar bättre i matematik i andra flickor. Men sett till totalen på betyg i åk 6 och 9 skiljer det ytterst lite mellan andelen flickor och pojkar som uppnått minst ett E. Även läsförståelse, skrivförmåga, ordförråd och ämnesspråk behöver stärkas, eftersom språkliga svårigheter påverkar lärandet i samtliga ämnen. Flickor har generellt högre måluppfyllelse i ämnet svenska (läs/skriv) vilket syns redan i kartläggningar och bedömningsstöd på lågstadiet, på högstadieskolor har flickor oftast högre meritvärden och starkare resultat i svenska och skrivande.

Elever med tidiga kunskapsluckor, språklig sårbarhet, svenska som andraspråk, läs- och skrivsvårigheter, NPF eller hög frånvaro har generellt svårare att nå målen. Resultaten påverkas även av motivation, studiero, gruppdynamik, lärarkontinuitet och tillgång till specialpedagogiskt stöd. Samtidigt behöver elever som redan når långt få större utmaningar.

De insatser som visar bäst effekt är tidig kartläggning, snabbare stödinsatser, intensivundervisning, undervisning i mindre grupper, hög lärartäthet och kontinuerlig

uppföljning. Även språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, tydlig lektionsstruktur, praktiska och laborativa arbetssätt, formativ återkoppling samt kollegialt lärande bidrar till förbättrade resultat. Goda relationer, hög vuxennärvaro och samverkan mellan lärare, elevhälsa, fritidshem och vårdnadshavare är ytterligare framgångsfaktorer.

Det fortsatta arbetet bör därför koncentreras till:

- matematikutveckling genom hela F–9,
- läsning, skrivande och ämnesspråk i alla ämnen,
- tidig identifiering och snabbare stöd,
- ökad närvaro, motivation och studiero,
- likvärdig tillgång till specialpedagogiskt stöd,
- differentierad och varierad undervisning för både stöd och stimulans,
- bättre progression och övergångar mellan stadier,
- samt mer systematisk analys och uppföljning av insatsernas effekter.

Den samlade slutsatsen av pågående processer kopplade till kunskaper är att skolorna främst ska fortsätta utveckla, systematisera, följa upp och sprida de arbetssätt som redan visat fungera och överväga nytt om de insatta åtgärderna inte ger önskad effekt. Bilden är att ständiga förbättringar pågår inom alla skolor inom olika områden som bidrar till en bättre lärmiljö som kan stödja lärandet. En generell utmaning är att utveckla undervisningen i matematik och NO ämnena genom att planera för en varierad undervisning som i högre grad motiverar elever och leder till högre måluppfyllelse. Matematik och NO ämnena har generellt lägre måluppfyllelse på de flesta skolorna.

4.1.2 Trygghet och studiero

Underlag: Kvalitetsdialoger mellan områdeschefer och rektorer - Trygghet och studiero mars 2026.

Den samlade bedömningen är att skolorna i huvudsak erbjuder trygga lärmiljöer och att arbetet med studiero har utvecklats positivt. Detta stöds även av skolenkätens resultat 2026. Studiero har för både årskurs 5 och 6 ett något högre värde i Skolenkäten än 2024. Index för Trygghet har ökat för årskurs 8. Årskurs 5 har minskat med 0,1 till 8,1 dvs ett värde för hög upplevd trygghet.

Skolornas underlag samt kvalitetsdialogerna visar att tryggheten är högst i klassrum och andra situationer där ansvar, struktur och vuxennärvaro är tydliga. Otrygghet och kränkningar uppstår främst i raster, korridorer, kapprum, omklädningsrum, toaletter, busshållplatser och andra övergångar. Muntliga kränkningar och ett nedsättande språkbruk är återkommande. I högre årskurser framträder även könsskillnader, där flickor i flera fall skattar tryggheten lägre än pojkar. Skolstress och psykisk ohälsa

påverkar trygghet, närvaro och möjligheten att tillgodogöra sig undervisningen, särskilt i mellan- och högstadiet.

Studieron förbättras där undervisningen präglas av gemensam lektionsstruktur, visuellt stöd, fasta placeringar, tydliga förväntningar och konsekvent tillämpade regler. Mobilfria lösningar, hemklassrum och planerade rörelsepauser beskrivs också ha positiv effekt. Variationer i lärarnas ledarskap, bristande samsyn och olikvärdig tillämpning av ordningsregler och mobilpolicy bidrar till skillnader mellan klasser och skolor. Skolorna där detta framträder behöver arbeta med samsyn och gemensamma förhållningssätt.

Elevhälsan används i ökande grad främjande och förebyggande genom tidig kartläggning, elevdialoger, handledning, närvarouppföljning och analys av trygghetsdata. Där funktioner tex kuratorer har bytts ut eller kontinuiteten brustit har arbetet försvårats. Samverkan med vårdnadshavare är överlag en styrka, men på vissa enheter upplevs lägre tillit till skolan vilket visar behov av tydligare kommunikation, återkoppling och uppföljning.

Sammanfattning av identifierade styrkor som lyfts under kvalitetsdialogerna är främst

- Relationellt ledarskap, mentorskap och god tillgång till närvarande vuxna.
- Strukturerade rastaktiviteter, faddersystem och elevdelaktighet som minskar konflikter.
- Gemensam lektionsstruktur och tydliga ramar som stärker studieron.
- Stabil organisation med kontinuitet i personalstyrkan och tydliga rutiner
- Elevhälsa och trygghetsteam som i ökad utsträckning arbetar förebyggande.
- Systematisk dokumentation och utredning av kränkningar.
- Fysiska förbättringar av lär- och rastmiljöer

Utvecklingsbehov som skolor lyfter är:

- Stärka tryggheten i raster, övergångar inom skoldagen, omklädningsrum och andra riskmiljöer.
- Motverka kränkande språkbruk och normalisering av nedsättande uttryck.
- Fördjupa analysen av flickors lägre trygghet i högre årskurser.
- Förebygga skolstress och psykisk ohälsa genom samordnade pedagogiska och elevhälsobaserade insatser.
- Säkra kontinuitet, systematik och kvalitet i elevhälsans arbete med hantering av kränkningsärenden.
- Vikten av är samsyn och konsekvent hantering av skolregler hos all personal,
- Förbättra övergången tex mellan årskurs 6 och 7 samt introduktionen av nya elever och lärare.
- Stärka kommunikationen och tilliten mellan skola och vårdnadshavare.

Skolor har under läsåret fortsatt arbeta med materialet kuratorerna arbetat fram med klassrumslektioner för låg, mellan och högstadiet. Skolans personal har deltagit i workshops kring materialen Samtal i skolan" och "Skolvardag som gett positiv effekt. Skolorna har också arbetat med ett material kuratorer har arbetat fram med klassrumslektioner för låg, mellan och högstadiet i olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder med mera. Detta har även kompletterats med ett stödmaterial om systematiskt arbete med trygghet och studiero för elevhälsan, pedagoger och trygghetsteam.

Förutsättningarna för fortsatt förbättringsarbete är goda. I skolornas uppföljningar av läsåret identifieras förbättringsområden. Kvalitetsdialogerna bidrar till att spegla den egna verksamheten med andra skolors beskrivningar av arbetet med trygghet och studiero och till inspiration. Skolorna har fungerande arbetssätt, men effekten är tydligast när insatserna är gemensamt förankrade, konsekvent genomförda och regelbundet uppföljda.

Nästa steg är därför att fortsätta öka likvärdigheten på skolorna som identifierat det behovet och fortsätta utveckla att det främjande och förebyggande arbetet genomsyrar hela organisationen. Ett strukturerat och effektivt lokalt elevhälsoarbete är i många delar en förutsättning i det arbetet.

Under läsåret har en arbetsgrupp arbetat fram en för grundskolan gemensam trygghetsenkät som ska användas från hösten 2026. Trygghetsenkäten finns för alla stadier. Syftet är att få en enhetlig trygghetsenkät för grundskolan i Luleå som underlättar arbetet på skolnivå. Det bidrar också till ett likvärdigt underlag och ger rektor och huvudman en möjlighet att följa elevernas uppfattningar av trygghet och trivsel i skolan. Många skolor har trygghetsteam som tillsammans med rektor leder skolans trygghetsarbete bland annat hanterar kränkningar och arbetar med förebyggande åtgärder.

4.1.3 Ledning och stimulans

Skolenkätens resultat indexområdet stimulans.

Indexområdet Stimulans är relativt stabil i åk 5 och bland lärarna, men betydligt svagare i åk 8, där särskilt elevernas intresse för skolarbetet och variation i undervisningen behöver stärkas.

Åk 5: Index 6,6, nära jämförelsegruppen (6,7) och en ökning med 0,2. Eleverna upplever tillräckliga utmaningar, men färre än jämförelsegruppen upplever att undervisningen väcker intresse.

Åk 8: Index 5,3, vilket är 0,3 under jämförelsegruppen. Störst utmaning är intresse för skolarbetet (4,2) och varierade arbetssätt (4,5). Samtidigt är upplevelsen av tillräckliga

utmaningar god (7,2). Flickor skattar stimulans betydligt lägre än pojkar: 4,6 jämfört med 5,9.

Lärare: Index 6,8, i nivå med jämförelsegruppen. Lärarna upplever att de varierar undervisningen och väcker intresse. De ser svårigheter i att ge tillräckliga utmaningar till elever som kommit långt och har ett lägre medelvärde 6,4 än eleverna i både åk 5 (7,5) och 8 (7,2).

Den tydligaste utmaningen är intresseväckande undervisning med lägre medelvärden både för elever och lärare. Ett fortsatt arbete bör ta tillvara att eleverna upplever att undervisningen ger tillräckligt utmanande uppgifter. Det som kan prioriteras är en mer varierad, meningsfull och tillitsstärkande undervisning.

Stimulans försämras tydligt mellan åk 5 och åk 8 från 6,6 till 5,3. Eleverna upplever fortsatt relativt goda utmaningar, men i åk 8 minskar särskilt motivationen, variationen och tron på den egna förmågan. Här avviker flickornas indexvärde (4,6) både i jämförelse med pojkarna (5,9) och med nationella medelvärdet (5,3) för flickor. Intressant är att för åk 5 finns ingen skillnad på flickors och pojkars indexvärde för området Stimulans. Detta bör undersökas närmare.

Lärarnas resultat visar samtidigt en stabil professionell tilltro till det egna arbetet.

Skolenkäten 2026	Index åk 5 Luleå	Index samtliga åk 5	Index åk 8 Luleå	Index samtliga åk 8
Index totalt för Stimulans	6,6	6,7	5,3	5,6
Tycker du att lärarna varierar lektionerna så att ni får arbeta på olika sätt?	6,7	6,8	4,6	4,8
Tycker du att lärarna får dig att tro på dig själv i skolarbetet?	7,0	7,1	5,3	5,7
Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet?	5,3	5,6	4,2	4,6
Tycker du att du får tillräckliga utmaningar i skolarbetet?	7,5	7,4	7,2	7,2

Samlad analys av skolornas arbete med ledning och stimulans

Skolornas redovisningar visar att arbetet med ledning och stimulans är aktuellt. De flesta skolor beskriver tydliga strukturer, anpassningar och insatser som ska göra undervisningen tillgänglig.

Övergripande styrkor som nämns är:

- Tydlighet och förutsägbarhet där många skolor använder gemensamma lektionsstrukturer, tydliga mål och bildstöd. Detta beskrivs skapa trygghet, studiero och bättre förutsättningar för eleverna att förstå vad de ska göra och lära sig.
- Tillgängliga lärmiljöer och anpassningar är ett annat starkt område där skolorna arbetar bland annat med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, kooperativt lärande, varierade redovisningsformer, undervisning i mindre grupper samt stöd från speciallärare och specialpedagoger. På flera skolor har tidigare individuella anpassningar flyttats till gruppnivå, vilket gör stödet tillgängligt för fler elever och mindre utpekande.
- Systematiska stödstrukturer finns på många skolor genom klasskonferenser, elevhälsomöten, kartläggningar och samarbete mellan lärare och elevhälsa. Den lokala elevhälsan används bland annat till analysera lärmiljöer och planera insatser på både grupp- och individnivå.
- Kollegialt lärande framstår som en viktig framgångsfaktor. Ämneslag, arbetslag, förstelärare, bokcirklar, lektionsobservationer och gemensam planering används för att utveckla undervisningen. Arbetet är ofta inriktat på lektionsdesign, läs- och skrivutveckling, differentiering, formativ bedömning eller kooperativt lärande.
- Elevinflytande och elevnära undervisning lyfts av flera skolor. Det sker genom elevråd och klassråd men också genom val av arbetssätt, innehåll och svårighetsnivå.

I arbetet används Skolenkäten i arbetet med att fånga elevernas uppfattningar av *ledning och stimulans*. Ett återkommande mönster från skolor är att stimulansen upplevs som lägre i högre årskurser, det omfattar variation, intresseväckande undervisning och upplevd relevans.

Gemensamma utvecklingsområden

Ett utvecklingsområde är att utmana elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Skolor har utvecklade arbetssätt för elever i behov av stöd, men beskriver mindre systematik kring elever som behöver större djup, högre svårighetsgrad eller snabbare progression. Differentiering handlar därför fortfarande ofta mer om stöd än om utmaning.

Ett annat utvecklingsområde är variation och motivation, särskilt i högstadiet. Elever efterfrågar mer varierade arbetssätt, större koppling till intressen och vardag samt möjlighet att påverka hur de arbetar. Flera skolor kopplar bristande stimulans till ensidiga lektionsupplägg och svårigheter att väcka och behålla elevernas intresse.

Könsskillnader återkommer på flera skolor där flickor upplever lägre stimulans än pojkar. Skolorna behöver därför använda elevdialoger för att få elevernas bild om vilka delar av undervisningen som påverkar olika elevgruppers engagemang.

Några skolor lyfter att elevinflytandet behöver bli mer uttalat då eleverna inte alltid uppfattar när eller hur de kan påverka undervisningen. Elevinflytandet behöver därför integreras tydligare i planering, val av arbetsformer, återkoppling och utvärdering av undervisningen.

Sammanfattande bedömning

Skolorna har sammantaget en grundstruktur för ledning och stimulans. Arbetet präglas av tillgängliga lärmiljöer, tydlig undervisning, relationellt arbete, elevhälsosamverkan och kollegial utveckling. Det finns flera goda exempel på varierad, differentierad och elevaktiv undervisning samtidigt som det lyfts som en utmaning.

Av skolenkätens resultat är det tydligt att undervisningen inte möter flickors behov i åk 8 inom området stimulans i samma utsträckning som pojkarnas. Detta uppmärksammas även i skolors analyser. Inom detta bör ett utvecklingsarbete inledas på skol- och huvudmannanivå då flickors måluppfyllelses har en negativ trend.

Den största gemensamma utmaningen är att gå från generell tillgänglighet till en mer träffsäker differentiering där alla elever får rätt nivå av stöd och utmaning. Framåt bör utvecklingsarbetet särskilt fokusera på elever som kommit långt, stimulansen i högre årskurser, återkommande könsskillnader, undervisningsnära elevinflytande samt en mer systematisk uppföljning av insatsernas effekter.

4.1.4 Rätt till stöd

Underlag: grundskolans kvalitetsdialoger samt skolenkäten 2026

Arbetet med stödinsatser är en central del i skolans arbete. Skolor arbetar aktivt för att stärka elevernas rätt till stöd bland annat genom utvecklade elevhälsostrukturer, differentierad undervisning, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt riktade insatser som intensivundervisning och tillrättalagda lärmiljöer för elever i behov av extra stöd eller vid behov undervisning i mindre sammanhang.

Framgångsfaktorerna som lyfts handlar sammantaget om att skapa en tydlig, systematisk och behovsanpassad organisation kring elevernas stöd. Genom tidiga utredningar och kartläggningar, fungerande frånvarorutiner samt regelbunden uppföljning och utvärdering kan behov identifieras och rätt insatser sättas in i tid. Resurser och olika yrkeskompetenser behöver användas flexibelt utifrån elevernas aktuella behov, exempelvis genom intensivundervisning, lärstudior och specialpedagogiskt stöd.

Tillgängliga och anpassade lärmiljöer, med tydliga lektionsstrukturer och visuellt stöd, bidrar till trygghet och förutsägbarhet. En välfungerande elevhälsa och nära samverkan mellan lärare, skolledning, vårdnadshavare, Resurscentrum och andra aktörer är också betydelsefullt. Därutöver lyfts stabil personalbemanning, goda och långsiktiga relationer, strukturerade övergångar mellan årskurser och skolor samt kontinuerlig kompetensutveckling och kollegialt lärande. Elevernas erfarenheter och synpunkter behöver samtidigt tas till vara för att stödet ska bli ändamålsenligt och bidra till ökad delaktighet, närvaro och måluppfyllelse.

Utvecklingsbehov på skolnivå identifieras då det brister i de uppräknade framgångsfaktorerna här ovan exempelvis vid brist på speciallärare, vikarier och elevhälsokompetens. Under de senaste åren har grundskolan och Resurscentrums elevhälsa arbetat med att kompetenser från Resurscentrum sak vara närmare skolans elevhälsa, något som enligt rektorer och områdeschefer är positivt.

Skolenkäten 2026 visar inga större förändringar jämfört med förra mätningen 2024. För både årskurs 5 och 8 en liten förbättring av elevers upplevda stöd i skolan, indexet ligger aningen under snittet för alla deltagande kommuner 2026. Pedagogiska personalens uppfattning om stöd har ökat en aning och ligger på snittet. Det finns en samstämmig uppfattning hos elever och lärare att stödet har ökat. Vårdnadshavarnas index ligger oförändrat från 2024 års mätning med några tiondelar under snittet.

Mot bakgrund av underlaget kan grundskolan överväga och organisera insatser för att:

- samordna kompetensutveckling kopplat till specialpedagogisk kunskap hos undervisande lärare exempelvis inom NPF
- öka specialpedagogisk kapacitet genom att verka för att lärare vidareutbildar sig till speciallärare
- överväga för ytterligare kompetensutveckling inom skolfrånvaro och motivation varav det senare särskilt för högstadiet
- erbjuda central specialpedagogisk handledning och stöd till skolor där kompetensen eller kontinuiteten är otillräcklig.
- följa upp likvärdigheten i stödorganisationerna/stödkompetenserna tillsammans med elevhälsan inom Resurscentrum där kuratorer, skolsköterskor, skolpsykologer och viss specialpedagogisk kompetens finns samlad

4.1.5 Språklig förmåga

Skolornas rapportering visar ett omfattande och alltmer systematiskt arbete med att utveckla elevernas språkliga förmåga. Språk-, läs- och skrivutveckling betraktas i hög grad som en grund för lärande i alla ämnen och inte enbart som ett ansvar för undervisningen i svenska och svenska som andraspråk. På många skolor används språk-

och kunskapsutvecklande arbetssätt, SKUA, där undervisningen kännetecknas av tydlig modellering, gemensamma lektionsstrukturer, samtalsmodeller, bildstöd, skrivmallar och ett aktivt arbete med ord och ämnesspecifika begrepp. Flera skolor menar att detta har ökat lärarnas medvetenhet om språkets betydelse och bidragit till en tydligare och mer tillgänglig undervisning.

Läsfrämjande insatser såsom intensivläsning, läslistor, regelbundna lässtunder, högläsning, parläsning och gemensamma textsamtal används för att stärka elevernas avkodning, läshastighet, läsflyt och läsförståelse. Skolorna arbetar också med bokcaféer, läsutmaningar, barnboks- och poesiveckor, författarbesök, biblioteksamarbeten och gemensam läsning av skönlitteratur. På flera skolor uppges dessa insatser ha ökat elevernas läslust, uthållighet och motivation. Intensivläsningen har på många håll gett särskilt tydliga resultat när det gäller läshastighet och avkodning, även om skolorna samtidigt ser att en ökad läshastighet inte automatiskt leder till en motsvarande utveckling av läsförståelsen.

Även skrivundervisningen har utvecklats genom strukturerade arbetssätt som cirkelmodellen, Writing Power, gemensamt skrivande, modelltexter, meningsstarter och återkoppling under hela skrivprocessen. Flera skolor beskriver att eleverna har blivit mer motiverade att skriva, att fler genomför sina uppgifter och att de skriver längre och mer utvecklade texter. Projektbaserat skrivande och användning av digitala verktyg har underlättat både skrivandet och bearbetningen av texter. Samtidigt framkommer att eleverna ofta är starkare muntligt än skriftligt. Många behöver fortsatt stöd i att planera, strukturera, utveckla och bearbeta längre texter samt i stavning och språkriktighet.

Skolorna använder olika kartläggnings- och bedömningsmaterial, exempelvis LegiLexi, iMAL, DLS, Logos och Skolverkets bedömningsstöd, för att följa elevernas utveckling och identifiera behov av stöd. Kartläggningarna har bidragit till att insatser kunnat sättas in tidigare och mer träffsäkert. Samtidigt finns ett utvecklingsbehov när det gäller att systematiskt analysera resultaten, omsätta dem i konkreta undervisningsåtgärder och följa upp om insatserna ger avsedd effekt. Kollegialt lärande, gemensam planering, sambedömning och analys av elevresultat beskrivs som viktiga framgångsfaktorer. Förstelärare, speciallärare, specialpedagoger och ämnesnätverk har ofta en central roll i att leda och stödja detta arbete.

Resultaten är på många skolor goda, särskilt i svenska och engelska, och flera skolor redovisar hög måluppfyllelse på nationella prov och i betyg. Samtidigt varierar resultaten mellan skolor, årskurser och elevgrupper. Läsförståelse är det mest återkommande utvecklingsområdet. Många elever har svårt att läsa längre texter med uthållighet, dra slutsatser, förstå faktatexter och följa skriftliga instruktioner. Begränsat ordförråd och svårigheter med vardagliga och ämnesspecifika begrepp påverkar också elevernas möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen. Detta blir särskilt tydligt i matematik,

NO och andra ämnen där uppgifterna innehåller mycket text. Elever med svenska som andraspråk, språkstörning, läs- och skrivsvårigheter eller hög skolfrånvaro framstår som särskilt sårbara.

Tvålärarskap, undervisning i mindre grupper, studiehandledning och riktade specialpedagogiska insatser lyfts däremot fram som betydelsefulla. Skolorna betonar också behovet av en mer differentierad undervisning, så att både elever som behöver extra stöd och elever som behöver större utmaningar får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Sammantaget har skolorna utvecklat det språkutvecklande arbetssättet och kan på flera håll visa positiva effekter på elevernas läsning, skrivande, motivation och delaktighet. De tydligaste framgångsfaktorerna är regelbunden och strukturerad lästräning, explicit begreppsundervisning, tydliga lektionsstrukturer, hög stöttning, kollegialt lärande samt tidig kartläggning och uppföljning. Dessa insatser anges även i det fortsatta arbetet.

4.1.6 Matematisk förmåga

Pågående utvecklingsarbete inom matematik

Skolors utvecklingsarbete inom matematik är inriktat på att stärka undervisningens kvalitet, öka likvärdigheten inom skolan och säkerställa att elever får rätt stöd och stimulans i rätt tid. Skolor arbetar med och kartläggningar, screening, resultatanalys och uppföljning samt för bättre övergångar mellan stadier. Det framkommer också att det kan vara utmanande att hitta rätt insatser utifrån de behov som framkommer i kartläggningar och screeningar av olika slag. Detta kan vara något som skolor behöver stöd i tex genom framtagandet av ett stödmaterial specifikt för matematik. Detta stödmaterial kan tas fram i samarbete med Resurscentrums specialpedagoger och eventuella externa resurser.

I undervisningen prioriteras grundläggande taluppfattning och färdighetsträning, många skolor lyfter också språkutvecklande arbetssätt, problemlösning och resonemang. Laborativa, digitala och kooperativa arbetssätt används för att göra matematiken mer tillgänglig och ge eleverna fler möjligheter att visa och utveckla sina kunskaper. Parallellt förstärks stödet tex genom intensivundervisning, speciallärarstöd, dubbelbemanning, mindre undervisningsgrupper och anpassade studiemiljöer. Kollegialt lärande, gemensam planering och bedömning samt kompetensutveckling används för att bredda lärarnas undervisningsrepertoar och skapa större samsyn.

Undervisningen behöver också varieras genom variation på arbetsform, praktiska och laborativa inslag, digitala verktyg, samarbete, matematiska samtal och uppgifter med olika svårighetsgrad. En sådan variation kan öka elevernas motivation, delaktighet och tilltro till den egna förmågan och ge möjlighet att visa sina kunskaper på varierande sätt.

Behovet av differentiering uppmärksammas tydligare nu än tidigare redan från lågstadiet, ett behov av att i undervisningen kombinera stöd för elever som riskerar att inte nå målen och fördjupning för elever som kommit längre.

Under läsåret 26/27 publiceras förslag på ny läroplan med kursplaner att gälla från hösten 2028. Implementeringsarbetet kommer att genomföras under läsåret 27/28. Det som föreslagits i själva utredningen är större förändringar för matematikundervisningen både gällande progression grundläggande kunskaper och uttalade undervisningsstrategier. I detta behöver huvudmannen stödja implementeringen av ny läroplan för att lärare ska ges bra förutsättningar att förändra sin undervisning.

4.1.7 Styrning och ledning

Grundskolans systematiska kvalitetsarbete utgår från det nationella kvalitetssystemets (NKS) delmål för fritidshem, förskoleklass, anpassad grundskola samt grundskola. Strukturen i det gemensamma beslutsstödsystemet Hypergene är från och med vårterminen 2024 uppbyggd utifrån NKS delmål och används i grundskolan på samtliga beslutsnivåer.

Uppföljning av verksamheten sker utöver verksamhetsplan och internkontroll via kvalitetsdialoger mellan lärare - rektorer, rektorer – områdeschefer, områdeschefer - skolchef, skolchef - förvaltningsdirektör.

Uppföljning av hela läsåret sker i en kvalitetsrapport på huvudmannanivå. På skolnivå görs en årlig uppföljning i Hypergene. Strukturen för SKA i Hypergene har utvärderats och inför läsåret 25/26 prövades en något omarbetad struktur men fortsatt utgående från NKS. Uppföljning ht 2026 visade att rektor önskade behålla den nya strukturen.

Under läsåret har kvalitetsdialoger genomförts inom: Kunskaper, Rätt till stöd och Trygghet och studiero. För läsåret 26/27 är de fortsatt aktuella men med lite mer fokuserade områden.

Förutom styrning av verksamheten genom SKA-arbetet är kompetensutvecklingsinsatser ett viktigt styrmedel. Läsåret 25/26 var det fokus på problematisk skolfrånvaro och relationsbyggande där personalen fick lyssna på två föreläsare. I skolornas uppföljningar ses effekter av den gemensamma kompetensutvecklingen som genomförts sedan 2019. Kompetensutvecklingsinsatserna är baserade på vetenskaplig grund.

Under läsåret har skolbibliotek varit prioriterat. Grundskolan har organiserat stöd till skolorna genom anställning av tre skolbibliotekarier med uppdraget att stödja skolornas arbete med att utveckla sina skolbibliotek avseende innehåll och funktion.

Under höstterminen 2025 publicerades en ny rutin för studie- och yrkesvägledning för alla verksamheter inom AUF. Rutinen är ett stöd för verksamheterna att uppfylla

skollagens skrivning om studie- och yrkesvägledning. Fokus ligger på den generella studie- och yrkesvägledningen som är hela skolans ansvar. Arbetsliv i skolan - studie- och yrkesvägledning och PRAO - Intranätet Skolornas arbete med rutinerna följs upp under läsåret 26/27.

4.2 Processer anpassad grundskola

4.2.1.1 Matematiskt tänkande

Utvärderingen visar att eleverna i samtliga årskurser har utvecklat sitt matematiska tänkande när undervisningen varit konkret, tydligt strukturerad, återkommande och kopplad till vardagliga situationer. Bildstöd, AKK, praktiskt material, scheman, timer och repetition har stärkt förståelsen för bland annat antal, tid, lägesbegrepp, mätning och problemlösning. Arbetssätten har även bidragit till ökad självständighet, uthållighet och användning av matematiska begrepp i vardagen.

I årskurs 1–3 har utematematik, bildstöd och daglig träning utvecklat grundläggande taluppfattning, tidsuppfattning och matematiska begrepp. I årskurs 4–6 har eleverna särskilt utvecklat förståelsen för antal och tid samt blivit mer självständiga genom visuellt stöd och vardagsnära aktiviteter. I årskurs 7–9 visar diagnoser och praktiskt arbete förbättrade kunskaper inom volym, massa, längd, tid och matematiska samband.

De största utmaningarna är stora individuella skillnader, svårigheter med matematiskt språk, måttenheter och lägesbegrepp samt begränsade möjligheter till undervisning i mindre grupper. Det fortsatta arbetet bör därför inriktas på ökad individanpassning, fler konkreta och vardagsnära lärsituationer, fortsatt träning av matematiska begrepp och språk samt mer systematisk uppföljning och dokumentation av elevernas utveckling.

4.2.1.2 Rätt till stöd anpassad grundskola

Luleå anpassad grundskola har utvecklat ett mer sammanhållet, förebyggande och rättssäkert arbete för elevernas rätt till stöd. Stödet ger bäst effekt när det planeras in i undervisningen från början, anpassas till elevens individuella förutsättningar och omfattar hela skoldagen. Skillnaderna mellan elever är främst kopplade till kommunikativa behov, koncentration och behov av struktur, snarare än till kön.

Styrkor i arbetet är en aktiv elevhälsa, tydligare rutiner och ansvarsfördelning, stärkt samverkan mellan professioner samt tillgång till kommunikationsstöd, tekniska och fysiska hjälpmedel och anpassade läromedel. När hjälpmedlen används ändamålsenligt ökar elevernas aktivitet, koncentration, uthållighet och delaktighet. Samverkan mellan skola, hem och habilitering har förbättrats, men väntetider och olika uppfattningar om hjälpmedlens användning påverkar fortfarande genomförandet.

Rutinen för särskilt stöd innebär att extra anpassningar först prövas och dokumenteras i Unikum. Om de inte är tillräckliga anmäls behovet till rektor, varefter utredning, beslut, åtgärdsprogram, genomförande och uppföljning sker med tydliga ansvarsroller. Mer ingripande stöd, exempelvis enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång, kräver utredning, åtgärdsprogram och formellt rektorsbeslut.

Det fortsatta utvecklingsarbetet behöver främst stärka kopplingen mellan analys, beslutade stödinsatser och konkreta förändringar i undervisningen. Skolan behöver också utveckla den systematiska uppföljningen av effekter, öka likvärdigheten mellan grupper, säkerställa adekvata utmaningar för varje elev och befästa elevhälsans strategiska roll. Nya och förändrade lokaler ger samtidigt bättre förutsättningar för flexibla, tillgängliga och individanpassade lärmiljöer.

4.2.1.3 Ledning och stimulans i anpassad grundskola

Analysen visar att elevernas delaktighet, trygghet och lärande stärks när undervisningen är tillgänglig, tydligt strukturerad och anpassad efter individuella kommunikativa och pedagogiska behov. Skillnader mellan elevgrupper är främst kopplade till behov av stöd snarare än kön. Viktiga framgångsfaktorer är personalens kompetens inom NPF, AKK och differentiering, stabila relationer och arbetssätt samt att undervisningen utgår från elevernas intressen, styrkor och kommunikationssätt.

Insatser som tydliggörande pedagogik, visuellt stöd, AKK, lågaffektivt bemötande och relationsskapande arbete har bidragit till ökad elevdelaktighet, bättre kommunikation och större trygghet. Effekten förutsätter att stöden används konsekvent och gemensamt i hela verksamheten. Arbetet har också kopplats till trygghet och studiero, matematiskt tänkande och filosofiska samtal i samarbete med Luleå tekniska universitet, vilket har stärkt elevernas möjligheter till aktivt deltagande, reflektion och kognitiv utveckling.

Det fortsatta utvecklingsarbetet behöver inriktas på likvärdig användning av anpassningar och stöd, ökad förmåga att utmana varje elev, tydligare uppföljning av progression, stärkt kollegialt lärande och en närmare koppling mellan kvalitetsanalys och konkreta förändringar i undervisningen. Hälsofrämjande lärmiljöer och kompensatoriska insatser behöver vara integrerade i all undervisning för att varje elev ska kunna utvecklas så långt som möjligt.

4.2.1.4 Trygghet och studiero anpassad grundskola

Sammanfattning av SKA-arbetet inom trygghet och studiero

Det systematiska kvalitetsarbetet inom trygghet och studiero har anpassats efter elevernas skiftande behov i årskurs 1–9. Arbetet har sammantaget stärkt elevernas trygghet, kommunikation, delaktighet, självständighet och sociala samspel samt bidragit till färre

konflikter och bättre arbetsro. I de yngre årskurserna har AKK, bildstöd, tydliga rutiner och lågaffektivt bemötande varit särskilt betydelsefulla. I årskurs 4–6 har även samverkan mellan skola och hem, tydliga lektionsstrukturer och mindre grupper stärkt koncentration och trygghet. I årskurs 7–9 har elevhälsans insatser, värdegrundsarbete, elevinflytande och gemensamma förhållningssätt utvecklat konflikthantering, relationer och studiemiljö.

De viktigaste framgångsfaktorerna har varit tydliga och visuella strukturer, utvecklad användning av AKK, relationsskapande arbete, samverkan med vårdnadshavare och elevhälsa samt en ökad samsyn i personalgrupperna. Det fortsatta utvecklingsarbetet bör fokusera på en mer konsekvent användning av kommunikationsstöd och etablerade arbetssätt, mer individanpassade visuella scheman, säkrare övergångar mellan aktiviteter samt fortsatt arbete med positiva relationer, sociala färdigheter och elevernas förmåga att söka stöd hos vuxna.

4.2.1.5 Kunskaper anpassad grundskola

Sammanfattning – kunskaper och stödinsatser

Analysen behöver skilja mellan ämnen och ämnesområden, eftersom de är två olika utbildningsinriktningar inom anpassad grundskola och inte steg i samma progression. Elever som läser ämnesområden bedöms utifrån individuell utveckling inom bland annat kommunikation, vardagsfärdigheter och delaktighet, medan elever som läser ämnen följer kursplaner med kunskapskrav och kan få betyg. Resultatskillnader mellan stadier och inriktningar ska därför främst förstås utifrån elevgruppens sammansättning och behov, inte som direkta mått på verksamhetens kvalitet.

Inom ämnesspåret når eleverna på mellanstadiet främst grundläggande betygsnivåer, medan högstadiet uppvisar större spridning och fler högre betyg. Matematik och läsfrämjande insatser visar positiva resultat, men det samlade meritvärdet har minskat och simkunnighet påverkar resultaten i idrott. Närvaro, motivation och hur undervisningen möter olika elevbehov är fortsatt viktiga utmaningar. Inom ämnesområden har regelbunden högläsning, arbete med barnlitteratur samt stöd för tidsuppfattning ökat delaktighet och läsintresse, även om många elever fortfarande behöver konkret och tydligt stöd.

Verksamhetens styrkor är tydliggörande pedagogik, AKK och visuellt stöd, individanpassning, relationellt och lågaffektivt förhållningssätt, kollegialt lärande samt god samverkan med elevhälsan. Insatserna ger bäst effekt när de integreras systematiskt i undervisningen och följs upp. Det fortsatta kvalitetsarbetet bör därför inriktas på mer likvärdiga stödinsatser, fördjupad uppföljning av effekter, tydligare dokumentation av kunskapsutveckling och undervisning som även utmanar elever som lätt når målen. Matematik, trygghet och studiero kvarstår som prioriterade utvecklingsområden.

4.2.1.6 Styrning och ledning anpassad grundskola

Sammanfattning – stärkt struktur och ledning av verksamheten

För att stärka verksamhetens struktur och ledning har rektor tydliggjort gemensamma arbetssätt, ansvar och beslutsvägar samt skapat fasta former för planering, uppföljning och kollegialt lärande. Arbetslagen har fått schemalagd tid för gemensam planering, analys och sambedömning, samtidigt som deras mandat att lösa frågor i det dagliga arbetet har förtydligats. Större frågor bereds i olika samverkansforum innan rektor fattar beslut. Rutinerna för elevernas scheman har också klargjorts, bland annat när det gäller undervisningstid, raster, förflyttningar, särskilt stöd och ansvarsfördelning. Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts genom enkäter, observationer, incidentanalyser, pedagogisk dokumentation och återkommande uppföljning. Förstelärare, socialpedagog, elevhälsa och skollogoped har bidragit genom workshops, pedagogiska samtal och kompetensutveckling om språkliga lärmiljöer, språklig sårbarhet, AKK, matematikdidaktik samt trygghet och kränkningshantering. Sammantaget har insatserna skapat tydligare strukturer, ökad samsyn och mer förutsägbara lärmiljöer, men fortsatt arbete behövs för likvärdig tillämpning, tydligare dokumentation och gemensamma rutiner.

5 Resultatuppföljning

5.1.1 Kartläggning förskoleklass

	Hitta språket	Hitta språket	Hitta matematiken	Hitta matematiken
	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	**Andel/antal elever i behov av extra utmaningar**	**Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan**	**Andel/antal elever i behov av extra utmaningar**
Flickor	10,7/36	13,6/46	8,6/29	5,9/20
Pojkar	14,3/47	13,1/43	8,5/28	13,1/43
Samtliga	12,4/83	13,3/89	8,5/57	9,4/63

Underlaget i tabellen baseras på uppgifter från skolorna.

Läsåret 2025/26 gick totalt 667 elever i förskoleklass, varav 338 flickor och 329 pojkar (Qliksense)

Hitta språket

Andelen elever som riskerar att inte nå kunskapskraven ökar något, från 11,5 procent 2025 till 12,4 procent 2026. Antalsmässigt nästan oförändrat, 81 elever 2025 jämfört med 83 elever 2026. Det tyder på att behovet av tidiga stödinsatser i språk kvarstår på ungefär samma nivå, med en svag ökning i andel.

Det är främst en ökning av andelen pojkar som riskerar att inte nå kunskapskraven, en ökning från 12,3 procent till 14,3 procent. Flickornas andel ligger kvar på nästan samma nivå, 10,8 procent 2025 och 10,7 procent 2026.

Hitta matematiken

Andelen elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i matematik minskar rejält från 12,3 procent 2025 till 8,5 procent 2026. Även antalet elever minskar tydligt, från 87 till 57 elever. Både pojkar och flickor bidrar till denna förändring. Flickornas andel går från 12,9 procent till 8,6 procent, medan pojkarnas andel går från 11,7 procent till 8,2 procent. Även i matematik har andelen elever i behov av extra utmaningar minskat både för flickor och pojkar.

Skolornas rapportering ger att de flesta elever i förskoleklass utvecklas enligt förväntan, men att de vanligaste utmaningarna finns inom språkutveckling, läsning, fonologisk medvetenhet och grundläggande taluppfattning. De främsta orsakerna till svårigheter

som skolorna lyfter är språklig sårbarhet, annat modersmål samt individuella stödbehov såsom språkstörning eller NPF.

De insatser skolorna bedömer har haft bäst effekt är tidig upptäckt av behov, arbete i mindre grupper, individuella anpassningar, strukturerad undervisning, språkutvecklande arbetssätt, laborativa metoder i matematik. Vidare lyfter flera betydelsen av nära samverkan mellan lärare, elevhälsa, specialpedagoger och vårdnadshavare.

Övergripande slutsats: Skolornas rapportering visar att tidiga och riktade insatser, kombinerat med systematisk uppföljning och specialpedagogisk kompetens, ger goda förutsättningar för elevernas fortsatta kunskapsutveckling i årskurs 1. Särskilt glädjande är det förbättrade resultat i *Hitta matematiken.*

5.1.2 Bedömningsstöd årskurs 1

Andel som uppnått kravnivå	Andel flickor	Andel pojkar	Andel totalt
Läsutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	94,5 (94,1)	92,7 (92,6)	93,6 (93,3)
Skrivutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	95,4 (94,4)	93,1 (90,6)	94,3 (92,4)
Taluppfattning Matematik	93,1 (93,5)	98,1 (92,8)	95,5 (93,1)

Jämförelse med föregående visar att resultatet i de flesta delar förbättrats. När det gäller matematik är det en lägre andel flickor som klarat kravnivån samtidigt som en betydligt större andel pojkar uppnått kravnivån.

Sammanfattning och analys av skolornas rapportering

Tydlig progression under läsåret

Flera skolor beskriver att elevernas resultat har förbättrats tydligt mellan höstterminens första kartläggning och vårterminens uppföljning. De elever som tidigt identifierades som i behov av stöd har ofta gjort stora framsteg efter riktade insatser. Bedömningsstödet fungerar som ett viktigt verktyg för att tidigt identifiera behov och anpassa undervisningen.

Språkförståelse påverkar resultaten i flera ämnen

Ett återkommande mönster är att elever som läser svenska som andraspråk, är nyanlända eller har kort tid i svensk skola i högre grad finns bland dem som inte når kravnivåerna.

Svårigheterna gäller inte enbart avkodning, läsning och skrivande, utan också förståelse av instruktioner, matematiska begrepp och textuppgifter. Skolornas analyser pekar på behovet av ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen samt tillgång till undervisning i svenska som andraspråk, studiehandledning och tydligt språkligt stöd.

Könsskillnader

De flesta skolor uppger att det inte finns några tydliga eller återkommande skillnader mellan flickors och pojkars resultat. När man ser till samtliga elever i årskurs 1 syns att flickor i större grad når kravnivån i de språkliga delarna medan pojkarna, särskilt för detta läsår, har större andel som klarar kravnivån i matematik.

Samlad bedömning

Sammantaget visar skolornas rapportering att resultaten av bedömningsstöden för årskurs 1 över lag är goda eller mycket goda i både svenska och matematik. På många skolor når samtliga eller nästan samtliga elever kravnivåerna, och flera skolor beskriver dessutom att en stor andel elever visar kunskaper på högre nivå. Ett tydligt gemensamt mönster är att en mindre grupp elever behöver mer riktad undervisning i början av läsåret, men att många av dessa elever gör goda framsteg när stöd sätts in tidigt. Intensiv och regelbunden lästräning, undervisning i mindre grupp, stöd av speciallärare eller specialpedagog, nivåanpassat material samt kontinuerlig uppföljning framstår som särskilt effektfullt.

Språkförståelse är samtidigt ett viktigt utvecklingsområde, eftersom svårigheter med svenska som andraspråk, instruktioner och begrepp påverkar resultaten i såväl läsning och skrivning som matematik.

Skolorna behöver även fortsatt inrikta arbetet på tidig identifiering, snabba stödinsatser, språk- och kunskapsutvecklande undervisning i alla ämnen, varav det sistnämnda gynnar alla elever med särskilt elever med svenska som andraspråk. Lika viktigt är att fortsatt uppmärksamma och anpassa uppgifter för elever som behöver större utmaningar.

25/26	Bild	Eng	IDH	Ma	Mu	NO	SL	SO	SV	SvA	TK
Alvik	91/10	91/10	91/10	82/9	91/10	91/10	100/11	91/10	82/9		91/10
Antnäs	100/14	92/13	92/13	92/13	92/13	92/13	100/14	92/13	92/13		100/14
Avan	100/5	80/4	100/5	100/5	100/5	100/5	100/5	100/5	100/5		100/5
Benzelius	100/30	100/30	100/30	86,7/26	100/30	100/30	100/30	100/30	100/30		100/30
Borgmästar	100/29	100/29	69/20	93/27	100/29	97/28	93/27	100/29	100/29	83/10	100/29
Boskata	100/39	95/37	100/39	95/37	97/38	100/39	97/38	100/39	87/34	-	100/39
Ersnäs	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	-	100/19
Furupark	100/29	100/29	100/29	96,5/28	100/29	100/29	100/29	100/29	92,8/26		100/29
Hed	100/13	100/13	100/13	77/10	100/13	100/13	100/13	100/13	77/10		100/13
Klöverträsk	100/10	30/3	100/10	40/4	100/10	80/8	80/8	60/6	60/6		80/8
Manda	100/20	100/20	95/19	90/18	95/19	95/19	95/19	90/18	80/16		95/19
Marieberg	100/31	100/31	100/31	100/31	100/31	100/31	97/31	100/31	100/31		100/31
Midskog	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100/19	100	100/19
Måttsund	100/15	100/15	80/12	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15		100/15
Ormberg	100/49	100/49	100/49	100/49	100/49	100/49	100/49	100/49	100/49	100	100/49
Persön	100/28	100/28	97/27	89/25	100/28	97/27	100/28	98/27	89/26	100/1	100/28
Porsö	100/27	100/27	100/27	74/20	100/27	100/27	100/27	100/27	89/24	44/4	100/27
Rutvik	100/15	100/15	100/15	86/13	93/14	100/15	100/15	100/15	93/13		100/15
Råne	98/28	93/27	98/28	86/25	93/27	89/26	100/29	89/26	81/24	50/1	93/27
Sunderby	98/57	100/58	100/58	98/57	100/58	100/58	100/58	100/58	96/56		100/43
Svedje	100/44	100/44	100/44	93/41	86/38	100/44	97/43	100/44	87/34	40/2	100/44
Tallkronan	97/29	100/29	100/29	90/29	100/29	97/29	100/29	97/29	90/29		97/29
Tuna	98/44	100/44	100/44	82/44	98/44	100/44	98/44	100/44	95/39	40/5	100/44
Äng	100/30	100/30	100/30	94/28	100/30	98/29	100/30	98/29	98/29	100	100/30
Öhem	100/28	100/28	100/28	100/28	100/28	100/28	100/28	100/28	96/26	100/1	100/28
Örnäset	92/24	92/24	96/25	84/22	92/24	92/24	92/24	92/24	90/19	60/3	92/24
Östra	94/16	100/17	82/14	88/15	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	40/2	100/17

Måluppfyllelsen är fortsatt god men avvikelser finns. Grönmarkeringar betyder att andelen som uppnått målen är högre jämfört med 2024/25, gulmarkering att den är oförändrad och ofärgat att det är lägre än föregående läsår.

Större positiv avvikelse är att 14 av 27 skolor har högre andel elever som når målen för åk 3 i matematik, på 10 skolor lägre andel. Det andra ämnet med större förändringar är svenska med 10 med högre andel och 8 med lägre andel.

På skolnivå högre måluppfyllelse i flertal ämnen tex Borgmästarskolan, Boskataskolan, Mariebergskolan och Ängskolan. Skolor med lägre måluppfyllelse i flertalet ämnen än 24/25 är Alvikskolan, Råneskolan och Örnässkolan.

Ett praktiskt ämne som avviker är idrott och hälsa (IDH), vilket skolorna beskriver beror på att eleverna inte nått tillräckliga simkunskaper.

SvA fortsätter vara ett ämne med avvikelser, nyanlända elever har svårt att nå målen då de ännu inte behärskar svenska språket. Varje elev i SvA ämnet bidrar till en stor procentuell andel då SvA eleverna utgörs av ett fåtal elever på skolorna.

De **utmaningar** skolorna beskriver handlar framför allt om att vissa elever har svårt att nå målen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. För elever som läser svenska som andraspråk kan språkliga svårigheter även påverka möjligheten att förstå uppgifter och utveckla kunskaper i matematik och andra ämnen.

Flera skolor beskriver också att koncentrationssvårigheter, begränsad uthållighet och behov av ett mindre undervisningssammanhang påverkar elevernas lärande. Frånvaro är en annan tydlig utmaning eftersom den leder till kunskapsluckor. Även bristande kontinuitet i lärarbemanningen kan påverka undervisningen. Återkommande lärarbyten har på vissa skolor påverkat tryggheten, studieron och elevernas resultat negativt.

I idrott och hälsa är bristande simkunnighet en utmaning, samtidigt som någon skola beskriver att det är få tillfällen för simundervisning vilket gör det svårt att skapa kontinuitet.

De viktigaste **framgångsfaktorerna** är tidig kartläggning, regelbunden uppföljning och att stöd sätts in så snart behov identifieras. Skolorna beskriver goda resultat av intensiv och återkommande lästräning, undervisning enskilt eller i mindre grupp samt stöd av speciallärare eller specialpedagog. Kortare och tätare insatser tycks ge bättre effekt än långa stödpass vid enstaka tillfällen. Tvålärarsystem och flexibel gruppindelning framhålls också som framgångsrika arbetssätt eftersom eleverna då kan få stöd direkt i anslutning till undervisningen.

En tydlig och strukturerad undervisning med konkreta instruktioner, bildstöd, anpassade läromedel och varierade arbetssätt bidrar till ökad måluppfyllelse. Även differentierad undervisning, där elever får stöd eller extra utmaningar utifrån sin kunskapsnivå, beskrivs som betydelsefull. Kollegialt lärande och samverkan mellan lärare, specialpedagogiska professioner, elevhälsa och skolledning skapar bättre möjligheter att tidigt upptäcka behov och utveckla undervisningen. Hög närvaro, kontinuitet i lärarbemanning, trygghet, studiero och goda relationer framträder samtidigt som grundläggande förutsättningar för lärande.

Sammantaget visar rapporteringen att elevernas utveckling gynnas när deras behov identifieras tidigt och möts med samordnade, regelbundna och behovsanpassade insatser i en trygg och strukturerad lärmiljö.

Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen överlag god men varierar mellan skolor och ämnen. Den tydligaste positiva utvecklingen jämfört med föregående har matematik, men det är fortsatt ett ämne där elever har svårare att nå kunskapskraven i år 3. Även i svenska, svenska som andraspråk

och idrott och hälsa finns utmaningar. I idrott och hälsa påverkar otillräcklig simkunnighet resultaten, vilket enligt skolor kan bero på bristande kontinuitet i simundervisning. Detta bör undersökas vidare, behöver simundervisningen bättre kontinuitet tex genom att intensifieras under kortare period.

Tidig kartläggning, regelbunden uppföljning och snabba stödinsatser ger god effekt. Intensiv lästräning, undervisning i mindre grupper, specialpedagogiskt stöd, tvålärarsystem och tydlig, strukturerad undervisning lyfts som framgångsrika arbetssätt. Elevernas utveckling stärks när stödet anpassas efter behov och skolans professioner samverkar i en trygg och stabil lärmiljö.

5.1.3 Nationella prov

5.1.3.1 Nationella prov årskurs 3 svenska, svenska som andraspråk samt matematik

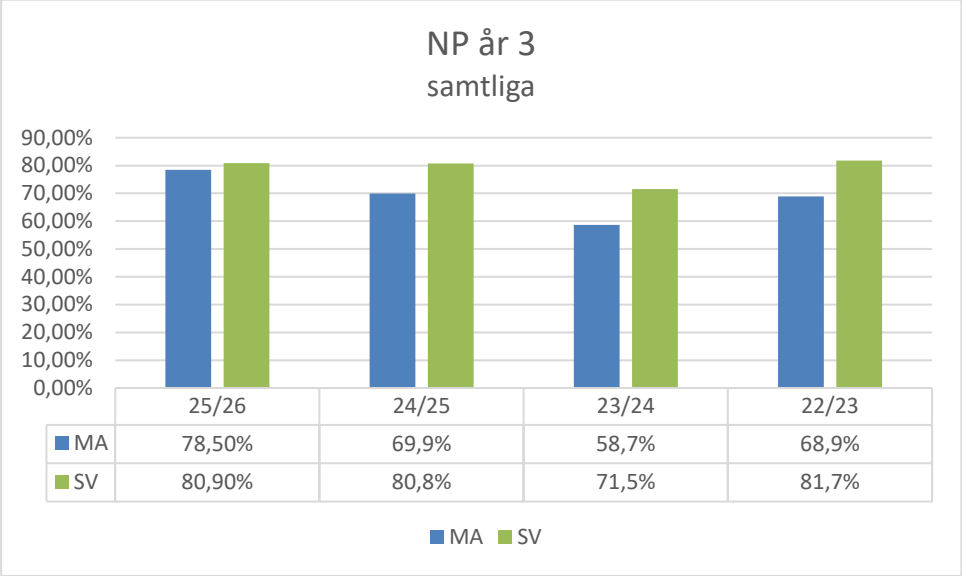

Källa: QlikSense 2610104

Nationella proven i år 3 består av flera delprov, eleven måste ha gjort samtliga delprov för en provbedömning. I matematik görs 7 delprov, i svenska 8. Om ett av proven inte är gjorda räknas det som att eleven inte klarat nationella provet.

Resultatutvecklingen är positiv främst i matematik med en tydlig förbättring där andelen godkända ökat till 78,5 %, betydligt högre än de föregående tre läsåren.

I svenska en tiondel högre andel som klarat NP, vilket ligger på en stabil nivå efter det låga resultatet på 71,5 % år 2023/24 men fortfarande 0,8 procentenheter under 2022/23.

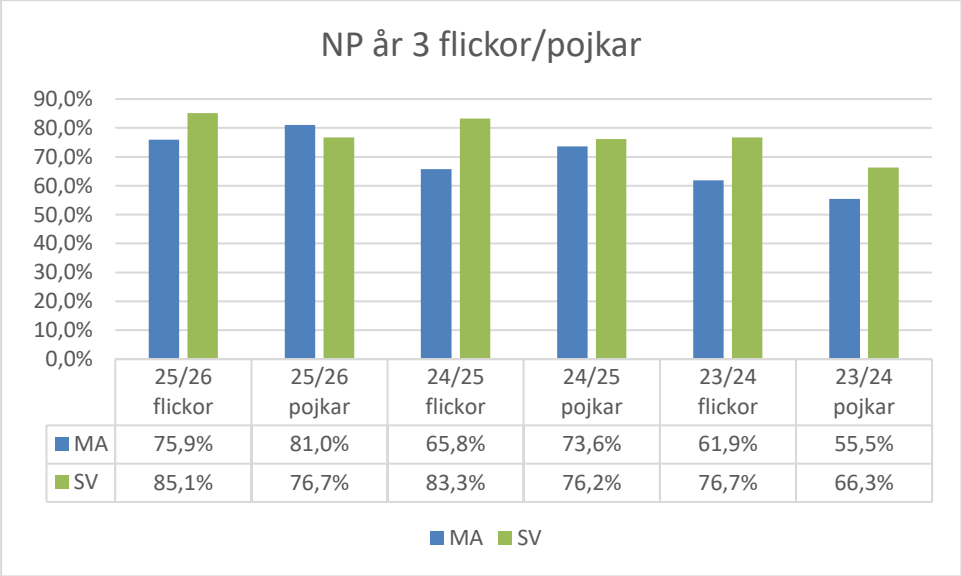

Källa: QlikSense 2610104

I matematik 2025/26 når pojkar 81 % och flickor 76 %. Båda grupperna har förbättrats jämfört med 2024/25, flickornas med 10 procentenheter och pojkarnas med 7.

I svenska 2025/26 når flickor 85 % och pojkar 77 %. Jämfört med 2024/25 ökade flickorna med 2 procentenheter och pojkarna med 1 procentenhet dvs en marginell förändring dock till det bättre.

I skolornas analyser framgår att de kopplar goda resultat till tydlig och strukturerad undervisning, tidig kartläggning, regelbunden uppföljning, god studiero samt stöd i mindre grupper. Intensivläsning, läsläxor, praktiskt arbete, kooperativt lärande och specialpedagogiskt stöd beskrivs som framgångsrika insatser.
Svagare resultat förklaras bland annat av läs- och skrivsvårigheter, språkliga svårigheter, koncentrationssvårigheter och frånvaro. Fler faktorer som lyfts är otillräckligt stöd tex för få stödtillfällen i mindre grupp, bristande studiero men även att en del elever visar nervositet eller svårigheter att visa sina kunskaper i provsituation.

Fler vanliga åtgärder är svenska som andraspråksundervisning med språkstöd och studiehandledning på modersmålet. Läxhjälp, tydliga instruktioner med bildstöd och anpassad lärmiljö för att stärka koncentration, uthållighet och studiero.

Sammanfattningsvis en förbättring i båda ämnena men särskilt i matematik med en kraftig förbättring. Könsmönstret från föregående läsåret är likartat, pojkar ligger högre i matematik medan flickor ligger högre i svenska. Skolornas analyser visar att tidiga insatser, systematisk uppföljning, tydlig undervisningsstruktur och tillgång till riktat stöd har stor betydelse för resultaten.

5.1.3.2 Nationella prov årskurs 6 svenska, svenska som andraspråk, engelska samt matematik

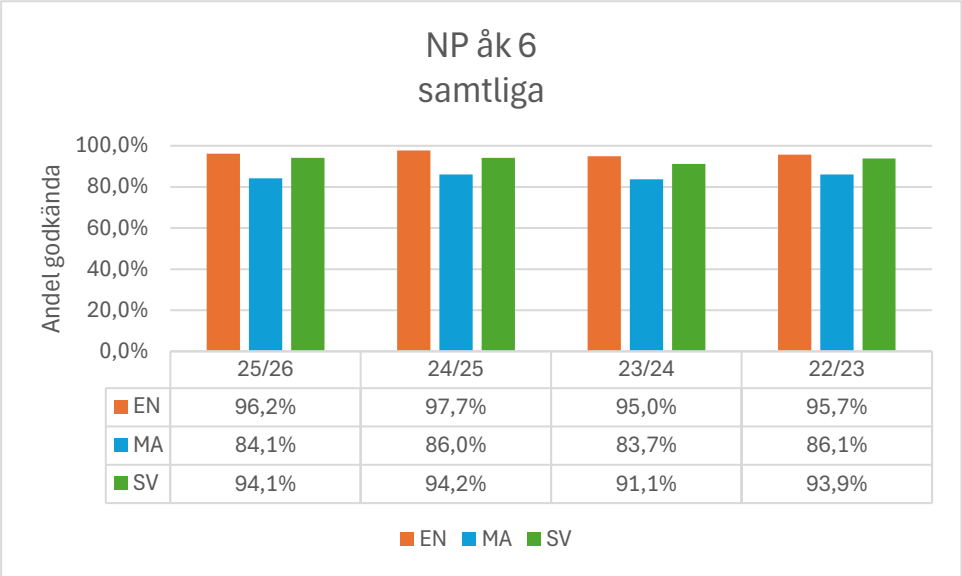

Källa: Qliksense 261004

Resultaten visar en överlag hög måluppfyllelse i engelska och svenska, medan matematik ligger på en lägre nivå. Engelska är det starkaste och mest stabila ämnet under perioden om än en minskning jämfört med föregående läsår.

	EN flickor/pojkar	MA flickor/pojkar	SV flickor/pojkar
25/26	95,0/97,3	83,9/84,2	97,8/90,5
24/25	98,7/96,8	86,6/86,5	97,3/91,0
23/24	94,9/95,0	80,2/86,7	96,7/86,3
22/23	93,7/97,4	85,3/86,8	96,5/91,6

Källa: Qliksense 261004

Även svenska har en hög och stabil totalnivå där måluppfyllelsen är 94,1 %, i princip oförändrad från 24/25. Samtidigt finns ett tydligt och återkommande könsgap. Flickor ligger 7,3 procentenheter över pojkar 25/26, flickornas resultat har varit högre under samtliga fyra läsår.

Matematik är det tydligaste utvecklingsområdet. Måluppfyllelsen 25/26 är 84,1 procent, vilket är 1,9 procentenheter lägre än föregående läsår. Både flickor och pojkar bidrar till det lägre resultatet. Könsskillnaden är liten 25/26: flickor når 83,9 procent och pojkar 84,2

procent. Tidigare år har resultaten varierat mer mellan könen, särskilt 23/24 då pojkar låg 6,5 procentenheter högre än flickor.

Sammantaget bör utvecklingsarbetet främst inriktas på att höja resultaten i matematik och att minska pojkarnas resultatgap i svenska. Engelska bör fortsatt följas för att säkerställa att den höga och stabila nivån består. Det är också viktigt att analysera undervisning, stödinsatser och elevgrupper bakom resultaten, eftersom procenttal utan uppgifter om antal elever inte visar om förändringarna är statistiskt eller pedagogiskt betydande.

Betyg per ämne årskurs 6

Ämne	Antal med - eller F	Antal med E-A	Andel med E-A	Andel med E-A 24/25
BI	20	704	97,24%	97,00%
Bild	36	628	94,58%	94,70%
ENG	50	675	93,10%	93,70%
FY	41	623	93,83%	95,20%
GE	45	619	93,22%	93,90%
HI	17	706	97,65%	92,40%
HKK	45	597	92,99%	95,60%
IDH	67	658	90,76%	88,70%
KE	57	607	91,42%	92,70%
MA	100	625	86,21%	88,90%
MU	33	691	95,44%	95,90%
NO	1	59	98,33%	99,00%
RE	30	634	95,48%	94,20%
SH	31	611	95,17%	94,70%
SO	1	59	98,33%	96,70%
SLTM/SLTX	31	693	95,72%	97,90%
SV	50	613	92,46%	93,60%
SVA	25	37	59,68%	48,30%
TK	36	687	**95,02%**	95,60%

Källa: Qliksense 26-10-05

7 av 19 ämnen har högre måluppfyllelse jämfört med 2024/25, medan 12 försämras. Läsåret 24/25 hade 11 av 19 ämnen högre måluppfyllelse. Lägst måluppfyllelse har SVA

(59,68 %), MA (86,21 %) och IDH (90,76 %). SvA hade läsåret 24/25 48,3% godkända. Antalet elever som läste SvA var 62, fyra fler än läsåret 24/25.

- Största förbättringar: SVA +11,38 procentenheter, HI +5,25 och IDH +2,06.
- Största försämringar: MA −2,69 procentenheter, HKK −2,61 och SLTM/SLTX −2,18.

Sammantaget är måluppfyllelsen i årskurs 6 god på många skolor men skillnader finns kopplat till socioekonomiska bakgrundsfaktorer. I skolornas analyser framträder sammantaget inget entydigt könsmönster i resultaten. På vissa skolor har flickor högre meritvärden och når högre betyg, medan pojkar presterar bättre i vissa ämnen på andra skolor. Där skillnader förekommer når flickor ofta högre resultat i svenska och visar en mer utvecklad skriftlig förmåga, medan pojkar på vissa skolor når högre resultat i matematik och NO. Sammantaget bedöms skillnaderna inom grupperna ofta vara större än skillnaderna mellan flickor och pojkar.

De elever som inte når kunskapskraven har ofta svårigheter i flera ämnen. Orsaker som anges är neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, språkstörning, läs- och skrivsvårigheter, psykisk ohälsa ofta kombinerat med skolfrånvaro. Ett begränsat ordförråd och svag begreppsförståelse påverkar särskilt elever som läser svenska som andraspråk, men får även konsekvenser för lärandet i matematik, NO och SO.

Skolorna lyfter flera gemensamma framgångsfaktorer. Tydlig och strukturerad undervisning, studiero, höga förväntningar, kontinuitet i lärarrelationer, tidig kartläggning och snabbt insatta stödåtgärder bedöms ha stor betydelse. Även undervisning i mindre grupper, tvålärarsystem, hög vuxennärvaro, intensivträning samt nära samarbete med vårdnadshavare bidrar till förbättrade resultat.

Skolorna behöver fortsätta stärka den språk- och kunskapsutvecklande undervisningen i alla ämnen, utveckla matematikundervisningen samt säkerställa tidiga stödinsatser. Att eleverna lyckas i låg och mellanstadiet är viktigt för att få förutsättningar att lyckas när kraven höjs i de kommande årskurserna. Skolverkets djupanalyser av sambandet mellan betyg i åk 6 och 9 visar att kring hälften av eleverna som inte når ett godkänt betyg i årskurs 6 inte heller gör det i årskurs 9.

5.1.3.3 Nationella prov årskurs 9

	25/26	24/25	23/24	22/23	21/22
EN	98,2	98,2	97,0	97,7	98,9
MA	76,2	82,7	86,0	91,5	86,0
SV	91,8	94,2	93,3	96,6	96,7

Källa: Qliksense

Andel elever som klarat minst E i betyg på nationella prov. För att få ett betyg på nationella proven krävs att man deltagit i samtliga delprov i respektive ämne. Lokal data saknas för SvA.

Den sjunkande trenden fortsätter i matematik. Tilläggas bör att proven inte är rakt jämförbara mellan läsåren samt att större förändringar gjorts av struktur för årets delprov. Nationell data för nationella prov är extra angeläget för att få en uppfattning om de lokala resultaten pga att proven inte är jämförbara från år till år. Skolverket publicerar data för nationella prov i november.

Flickornas resultat avviker kraftigt från pojkarnas i matematik, däremot lyckas de fortsatt bättre än pojkarna i svenska.

	Flickor	Pojkar
EN	97,0%	99,2%
MA	70,6%	81,3%
SV	92,9%	90,9%

Flickornas måluppfyllelse i matematik måste uppmärksammas kraftigt lokalt, något som även görs nationellt. Andelen elever som når minst ett E i slutbetyg i matematik vt 2026 fortsätter att sjunka även nationellt för både flickor och pojkar.

5.1.3.4 Betyg årskurs 9

Ämne	Andel uppnått minst ett E 2025–26	Andel uppnått minst ett E 2024–25	Andel uppnått minst ett E 2023–24
BI	86,8	90,8	90,8
Bild	95,1	96,5	96
ENG	95,2%	94,6	92,8
FY	83,7%	89,7	91,6
GE	90,4%	93,3	94,4
HKK	92,3%	96,1	94,5
HI	91,7%	93,1	93,3
IDH	90,0%	92,0	91,2
KE	83,7%	90,8	92,4
MA	87,9%	87,8	87,8
MU	94,4%	96,7	96,4
RE	89,9%	93,0	93,9
SH	91,7%	93,7	93,3
SLTM/SLTX	96,3%	97,3%	96,0
SV	93,0%	94,1%	93,2
SVA	66,7%	65,0%	52,9
TK	89,5%	94,2%	92,2

Källa Qliksense

Jämfört med föregående år är det något lägre måluppfyllelse i de flesta ämnena.

5.1.4 Behörighet till gymnasiet samt meritvärde

Enhet	Antal elever åk 9	Gymnasiebehörig samtliga %	Gymnasiebehörig flickor	Gymnasiebehöri pojkar	Meritvärde samtliga	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
Samtliga	749	86,5 (86,7)	85,9 (85,8)	87,1 (87,4)	220,4	230,8	211,05
Bergskolan	99	91,2 (90,5)	90,6%	91,7%	216,6	225,2	208,0
Björkskataskolan	119	88,0 (87,7)	90,0%	86,3%	225,0	230,4	220,0
Hertsöskolan	56	72,5 (75,5)	63,8%	79,0%	212,8	230,3	202,7
Kråkbergsskolan	68	95,8 (96,1)	91,5%	100,0%	251,3	261,0	240,9
Luleå International School	15	79,2 (77,8)	69,2%	90,9%	241,5	248,6	230,8
Midskogsskolan	18	80,3 (79,1)	80,0%	80,6%	223,1	210,0	226,8
Residensskolan	62	86,4 (87,2)	84,0%	89,8%	200,5	217,3	182,4
Råneskolan	53	84,3 (88,9)	88,4%	80,4%	208,0	228,0	188,7
Stadsöskolan	80	92,0 (92,6)	90,8%	92,7%	228,8	242,5	221,0
Tunaskolan	83	77,8 (78,6)	76,3%	79,2%	204,1	209,0	199,3
Örnässkolan	96	86,5 (81,1)	91,8%	81,2%	224,1	239,2	208,3

Källa: Qliksense. Grönmarkering visar högre resultat än föregående läsår.

Intern data används då rapportering till SCB gjordes 16/6 och därefter har betygsförändringar gjorts främst pga. sommarskolans resultat. Detta innebär att nationella data visar felaktig gymnasiebehörighet för Luleå kommun.

På totalen något lägre gymnasiebehörighet. Flickors gymnasiebehörighet har en marginell ökning med 0,1 procentenhet medan pojkarnas minskat med 0,3 procentenheter. Vid jämförelse med övriga kommuner befinner sig Luleås kommunala grundskolor fortsatt bland de 25 % med högst behörighet. (Kolada)

Hertsöskolan och Tunaskolan är fortsatt skolorna med lägst gymnasiebehörighet, båda har dessutom något svagare resultat jämfört med läsåret 24/25. Hertsöskolans resultat avviker jämfört med Tunaskolans genom att gymnasiebehörigheten för flickor är betydligt lägre än för pojkar men trots detta är flickornas meritvärdet betydligt högre än för gruppen pojkar. Detta kan tolkas som att det på Hertsöskolan både finns grupp av flickor med hög måluppfyllelse samtidigt som det finns en grupp som inte når gymnasiebehörighet. På Tunaskolan är skillnaden mellan könen betydligt mindre sett till både gymnasiebehörighet och meritvärde.

Tunaskolan beskriver en differentiering inom elevgruppen, där både högpresterande elever och elever i behov av stöd har blivit fler. Under läsåret har flera insatser genomförts för att stärka alla elevers kunskapsutveckling, vissa med tydlig effekt. Arbetet med studieteknik och tydlig lektionsstruktur framstår som en av de mest framgångsrika insatserna. Även det språkutvecklande arbetssättet har haft positiva effekter samt läsfrämjande insatser, men att arbetet inte är tillräckligt likvärdigt mellan alla ämnen och

klasser. Tunaskolan beskriver att något fler elever, både pojkar och flickor når minst ett E i alla ämnen. Närvarofrämjande insatser, såsom tydliga rutiner, relationsarbete och samverkan med elevhälsa och externa aktörer, har lett till att frånvaro i större utsträckning upptäcks tidigt och följs upp. Detta har förbättrat möjligheten att sätta in stödinsatser, men arbetet är fortsatt resurskrävande och behöver utvecklas för att vara långsiktigt hållbart.

I Hertsöskolans analys framkommer att årskursen haft många elever i behov av stöd och skolan har organiserat för stödinsatser i grupp där speciallärare och specialpedagog stöttat eleverna i sitt lärande. Skolan hade vid läsårsstart även flera nya lärare, varav en del nyutexaminerade, men att dessa utvecklades under året. Skolans verksamhet har under läsåret varit fortsatt påverkat av brister i den fysiska lärmiljön. Lokalerna i modulskolan hade dålig akustik, vilket påverkade studieron negativt. Det var trångt med få specialutrymmen, grupprum och bristande utrymmen för rastverksamhet.

Hertsöskolan ska under läsåret 26/27 arbeta med att tillgängliggöra den pedagogiska lärmiljön genom gemensam lektionsstruktur. De avser arbeta både med vårdnadshavare och elever med att lyfta vikten av närvaro i skolan samt vikten av arbetsinsats under lektionerna för att nå målen. De fortsätter även det trygghetsskapande arbetet till hösten men nu i en ny skola.

Analys mot bakgrundsfaktorer

Bakgrundsfaktorer fås genom nationella data. Faktorer med störst påverkan är föräldrars utbildningsbakgrund och utländsk bakgrund. Den senare varierar beroende på föräldrars utbildningsbakgrund, tidigare skolbakgrund och antal år i Sverige. Skolverkets analyser visar att familjebakgrunden har stor betydelse för elevers skolresultat. Särskilt för elever med utländsk bakgrund kan skillnader i resultat till stor del förklaras av socioekonomiska faktorer, där föräldrarnas utbildningsnivå är en viktig faktor. Nationella studier visar att lägre meritvärden bland elever med utländsk bakgrund i stor utsträckning hänger samman med mindre gynnsamma familjerelaterade studieförutsättningar. Skolverket. (2025). Migration och elevers kunskapsresultat i skolan – Sammanställning av tidigare studier (Dnr 2025:247).

Tabellen nedan visar bakgrundsfaktorer för årskurs 9 25/26. Fullständiga uppgifter saknas för Luleå international school och Midskogsskolan pga ett elevantal färre än 10 i respektive grupp.

Skolor med lägst gymnasiebehörighet dvs Hertsöskolan och Tunaskolan är även skolor med lägre andel föräldrar med eftergymnasial utbildning kombinerat med störst andel

elever med utländsk bakgrund. Råneå avviker genom att ha lägst andel med eftergymnasial utbildning men samtidigt inga elever med utländsk bakgrund i årets

grupp med årskurs 9 elever. Råneå har också betydligt större andel gymnasiebehöriga elever.

		Föräldrars utbildningsnivå Högst gymnasial utbildning		Föräldrars utbildningsnivå eftergymnasial utbildning		Andel elever med utl. bakgrund
Skola	Antal elever åk 9	Antal elever	Andel (%) elever	Antal elever	Andel (%) elever	Andel % elever
Bergskola	99	20	20,2	79	79,8	4,0
Björkskataskolan	119	21	17,9	96	82,1	12,6
Hertsöskolan	56	21	37,5	35	62,5	19,6
Kråkbergsskolan	67	12	17,9	55	82,1	3,0
Luleå Internationell school	15	..	..	..	..	..
Midskogsskolan	19	..	..	..	..	16,7
Residensskolan	63	16	26,2	45	73,8	12,9
Råneskolan	53	24	45,3	29	54,7	0
Stadsöskolan	80	18	22,5	62	77,5	5,0
Tunaskolan	84	32	39,0	50	61,0	27,7
Örnässkolan	97	17	17,9	78	82,1	14,6

Källa: Skolverket. Om uppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den i tabellen genom att visa två prickar (..) istället för utfall. Om data saknas visas en prick (.) istället för utfall.

Här nedan åskådliggörs bakgrundsfaktorerna tillsammans med gymnasiebehörigheten.

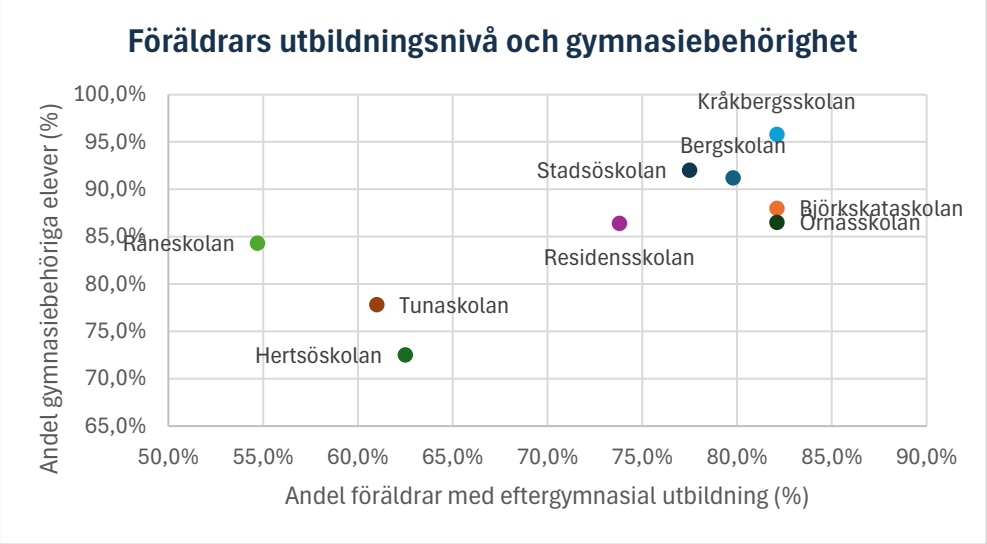

Observera att bakgrundsfaktorerna inte förklarar resultaten helt utan även andra faktorer påverkar främst undervisningens kvalitet, närvaro, stödinsatser, studiero, individuella förutsättningar och motivation.

Påpekas bör att elevantalet varier stort mellan skolorna vilket bör beaktas vid procentuell jämförelse. Midskogsskolan med en liten elevgrupp medför att varje elev motsvarar en stor procentuell andel.

Källa: Qliksense för gymnasiebehörighet Skolverket för bakgrundsfaktorerna.

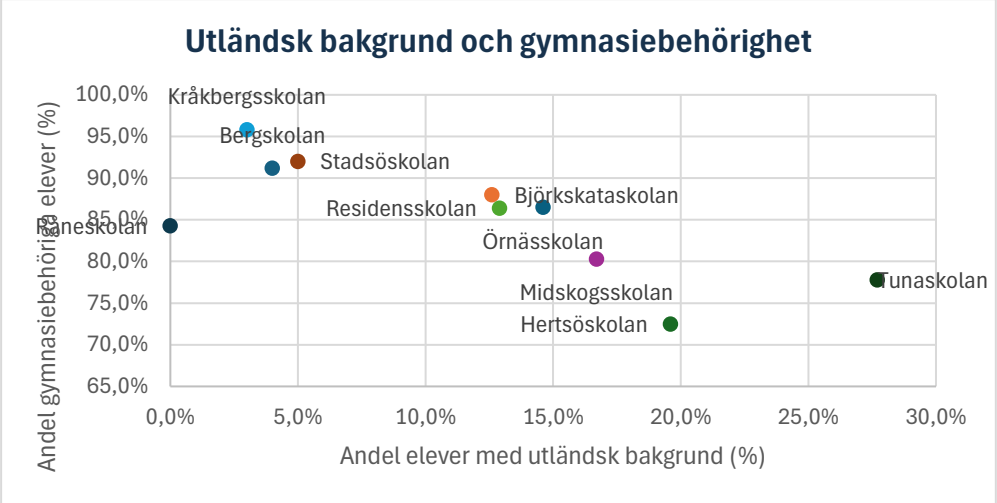

Källa: Qliksense för gymnasiebehörighet Skolverket för bakgrundsfaktorerna.

Ovanstående två diagram visualiserar gymnasiebehörighet och bakgrundsfaktorer på skolnivå. Diagrammen visar på spridningen av bakgrundsfaktorerna och hur de förhåller sig till gymnasiebehörigheter, **observera** att det inte avses visa ett orsaksförhållande då de samverkande faktorerna är fler än dessa två.

Tunaskolan har högst andel med utländsk bakgrund och efter Råneskolan näst lägst andel föräldrar med eftergymnasial utbildning. De har lägre lärarbehörighet än Hertsöskolan men högre gymnasiebehörighet. Råneskolan har av dessa tre skolor högst gymnasiebehörighet trots lägst andel föräldrar med eftergymnasial utbildning och en lärarbehörighet mellan Tunas- och Hertsöskolan. Dock inga elever med utländsk bakgrund. Utifrån detta kan Hertsöskolan behöva prioriteras då det avviker med lägst måluppfyllelse trots högre andel behöriga lärare, något högre andel föräldrar med eftergymnasial utbildning och lägre andel elever med utländska bakgrund vid jämförelse med Tunaskolan. Även Tunaskolan behöver prioriteras avseende måluppfyllelse och påverkande faktorer som lärarbehörigheten.

Både Tunaskolan och Hertsöskolan är föremål för en 3-årig satsning för ökad gymnasiebehörighet. Projektet är uppstartat till läsåret 26/27 och genomförs delvis med medel från Europeiska socialfonden.

5.1.4.1 Elevhälsosamtal årskurs 4

Andel (%) elever som alltid eller ofta	Flickor	Pojkar	Totalt
Jag trivs i skolan	87,6 (83,2)	89,0 (84,8)	88,3 (84,0)
Jag har arbetsro på lektionerna	58,9 (52,8)	63,3 (60,5)	60,22 (56,9)

För årskurs 4 har samtliga värden förbättrats vilket är positivt. I skolors analyser beskrivs flera faktorer som kan bidra till att förklara resultaten:

- Tydlig struktur i undervisningen – tydliga lektionsupplägg, bestämda platser, gemensamma regler och uttalade förväntningar på eleverna.
- Relationsskapande arbete – lärare och elevhälsa arbetar aktivt med relationer, tillhörighet och att tidigt uppmärksamma elever som riskerar att hamna utanför.
- Närvarande vuxna och mindre sammanhang – arbetslag nära eleverna, två-lärarsystem, rastaktiviteter och organisering i avdelningar som skapar överblick och trygghet.
- Systematisk uppföljning i elevhälsan – resultaten från hälsosamtalen återkopplas till lärare och analyseras i elevhälsoteamet. Individuella behov följs upp tidigt.
- Individuella och gruppinriktade stödinsatser – exempelvis hörselkåpor, möjlighet att arbeta i mindre grupp eller annat rum samt insatser kring socialt samspel och klassrumsklimat.
- Arbete med trivsel- och ordningsregler – reglerna diskuteras tillsammans med eleverna och följs upp i arbetslag och elevhälsomöten.
- Hälsofrämjande insatser – samtal och information om sömn, kost, fysisk aktivitet, skärmtid och psykisk hälsa.
- Analys av orsaker i lärmiljön – några skolor använder sammanhangsanalys för att förstå beteenden och sätta in åtgärder kring trygghet och studiero.
- Övergångsarbete mellan årskurs 3 och 4 – skolorna uppmärksammar att övergången kan vara svår och arbetar med tidiga förebyggande insatser.

Skolornas framåtsyftande arbete är att fortsätta med det som ger positiv effekt i arbetet med trygghet och studiero vilket i mycket sammanfattas i ovanstående punkter. Övrigt som lyfts är att stärka elevernas delaktighet och ansvar för trivsel och arbetsro. Till detta hör att förbättra elevernas matvanor och måltidsmiljö, bland annat genom samarbete med kökspersonal, ökad elevdelaktighet och insatser som uppmuntrar elever att äta och smaka på skollunchen.

Sammantaget ligger skolornas framtida fokus främst på arbetsro, tidiga förebyggande insatser, stärkt elevhälsoarbete och bättre uppföljning. Flera skolor beskriver dock utvecklingsområden snarare än tydligt tidsatta och ansvarsfördelade handlingsplaner.

5.1.4.2 Elevhälsosamtal årskurs 7

Andel (%) elever som alltid eller ofta	Flickor	Pojkar	Totalt
Jag känner mig stressad över skolarbetet	25,9 (30,7)	14,7 (11,7)	19,8 (19,7)
Jag trivs i skolan	84,3 (84,3)	89,9 (92,3)	87,3 (89,9)
Jag har arbetsro på lektionerna	63,1 (65,8)	69,0 (72,2)	66,3 (69,5)

Större förändringar jämfört med föregående läsår är att andelen flickor som ofta eller alltid känner sig stress över skolarbetet har minskat samtidigt som det ökat för pojkar. Trivseln oförändrad för flickor och något lägre för pojkar som över tid upplever högre grad av trivsel. Arbetsron har något lägre andel värden för både flickor och pojkar.

Skolornas analyser visar att trivseln är hög kombinerat med goda relationer till kamrater och vuxna. Samtidigt lyfter några skolor att det finns en mindre grupp, framför allt flickor, som inte trivs lika bra vilket kan vara en effekt av att flickor upplever mer stress än pojkar.

Elevhälsosamtalen används för att identifiera elever som upplever stress, nedstämdhet, koncentrationssvårigheter eller hög arbetsbelastning. Individuella behov har fångats upp genom dialog mellan skolsköterska, elevhälsoteam, lärare, elever och vårdnadshavare. Samverkan inom elevhälsoteamen har använts för att tidigt uppmärksamma stress, frånvaro och pedagogiska eller psykosociala svårigheter.

Exempel på åtgärder är relationsarbete, arbete med ordningsregler och förväntningar, elevhälsosamverkan, tidig uppföljning samt insatser för att minska stress tex samordna prov och inlämningar föra att undvika anhopningar. Det finns även exempel på skola som arbetat med att förbättra den fysiska lärmiljön genom att bygga om en otrygg miljö till skolbibliotek. Skolornas åtgärder kan sammanfattas att handla om att förbättra den sociala, pedagogiska och fysiska lärmiljön.

5.1.5 Elevers frånvaro

Totalt antal elever F-9 i grundskolan läsåret 25/26 var 7101 varav 3460 flickor och 3641 pojkar. Inom parentes resultatet för 2024/25. Glädjande är att alla intervallen visar på positiv utveckling för både gruppen flickor och pojkar.

Andel elever med:	Flickor	Pojkar	Totalt
Ogiltig frånvaro på minst 10 % antal/andel	1,4 (2,0)	1,4 (1,7)	1,4 (1,9)
Sammanlagd frånvaro 15 - 20 %	6,4 (10,2)	6,5 (10,4)	6,5 (10.3)
Sammanlagd frånvaro 20–30	4,7 (7,7)	4,7 (7,0)	5,2 (7,3)
sammanlagd frånvaro 30 % eller högre	3,9 (4,7)	3,0 (3,6)	3,4 (4,2)

Källa: Qliksense

Skolorna arbetar i huvudsak systematiskt, tidigt och relationellt för att främja närvaro. Arbetet utgår från kommunens reviderade frånvarorutin och bygger på att frånvaro registreras, följs upp och analyseras regelbundet av mentorer, arbetslag, rektor och elevhälsa. När frånvaro uppmärksammas kontaktas eleven och vårdnadshavaren tidigt, ofta genom omtankesamtal. Vid fortsatt eller återkommande frånvaro genomförs kartläggningar och frånvaroutredningar för att identifiera bakomliggande orsaker och planera insatser.
En tydlig framgångsfaktor är nära samverkan med vårdnadshavarna. Flera skolor beskriver att personliga kontakter, fysiska möten och tät återkoppling har bidragit till ökad närvaro. Elevens delaktighet betonas också. Genom samtal och verktyg som Skolvardag, Skolkompassen, Behovscirkeln och olika kartläggningsmodeller försöker skolorna fånga elevens perspektiv och anpassa stödet efter individuella behov.

Det främjande arbetet omfattar även trygghet, trivsel, studiero och goda relationer. Skolorna arbetar med relationskompetens, trygga raster, organiserade aktiviteter, faddersystem, mentorsdagar och insatser för att stärka gemenskapen i klasserna. Tillgängliga lärmiljöer, trygga övergångar mellan stadier och elevernas känsla av tillhörighet lyfts som viktiga för att förebygga frånvaro.

För elever med problematisk frånvaro används individuellt anpassade insatser, exempelvis kortare eller anpassade skoldagar, undervisning i mindre grupp eller lärstudio, stöd av en trygg vuxen, förändrade start- och lunchtider samt en stegvis återgång till ordinarie undervisning. Elevhälsan har en central roll och vid mer komplex problematik samverkar skolorna med bland annat socialtjänst, BUP, habilitering, skolsociala team och andra externa aktörer.

Flera skolor uppger att de reviderade riktlinjerna har lett till ökad tydlighet, tidigare agerande och en mer likvärdig hantering av frånvaro. Samtidigt finns utvecklingsbehov och sådant som nämns är:

- Säkrare närvarorapportering - rutinerna behöver förbättras när ordinarie lärare är frånvarande, vid vikarieundervisning, friluftsdagar och för elever med anpassade scheman eller undervisning i lärstudio/studio. Säker frånvarostatistik behövs för att tidigt uppmärksamma ströfrånvaro. Rutinerna behöver lyftas återkommande tas upp på APT, vid läsårsstart och vid introduktion av ny personal.

- Bättre uppföljning av åtgärder och vilken effekt de fått. Det gäller både på individ-, grupp- och skolnivå.

- Fortsatt utveckling av individuella anpassningar. Arbetet med anpassade skoldagar, stegvis återgång, lugnare lärmiljöer, trygg vuxen, lärstudio och särskilda undervisningslösningar behöver utvecklas för elever med hög eller problematisk frånvaro.

- Stärkt närvarofrämjande arbete genom att fortsätta utveckla det relationsskapande arbetet, trygghet och studiero, rastaktiviteter, tillgängliga lärmiljöer och trygga övergångar mellan stadier.

- Ökad elev- och vårdnadshavardelaktighet genom att tydligare synliggöra elevens perspektiv i kartläggningar och planering. Samverkan med vårdnadshavare behöver fortsätta utvecklas genom tidiga kontakter, tät återkoppling och information om närvaroplikt och betydelsen av skolnärvaro.

- Stärkt samverkan med externa aktörer. Samarbetet med bland annat socialtjänst, BUP, habilitering, skolsociala team och regionen behöver utvecklas. Långa väntetider och begränsade resurser gör att vissa elever inte får stöd tillräckligt snabbt.

Sammantaget visar underlaget att skolornas mest verkningsfulla arbete kombinerar tidig upptäckt, tydliga rutiner, starka relationer, elevdelaktighet, samverkan med hemmet och individuellt anpassat stöd. Det finns fortsatt utvecklingspotential i arbetet med att tidigt uppmärksamma skolfrånvaro då det varier mellan skolorna.

Under läsåret har en arbetsgrupp arbetat med att ta fram informationsinsatser riktade till vårdnadshavare om vikten av skolnärvaro. Informationsinsatsen startas upp under läsåret 26/27. Ökad skolnärvaro är fortsatt ett prioriterat område för hela grundskolan.

Även ett ESF projekt har startat upp under vt 2026, som riktar sig till elever i åk 7 på Tunaskolan och Hertsöskolan. Syftet är att öka närvaro och gymnasiebehörigheten.

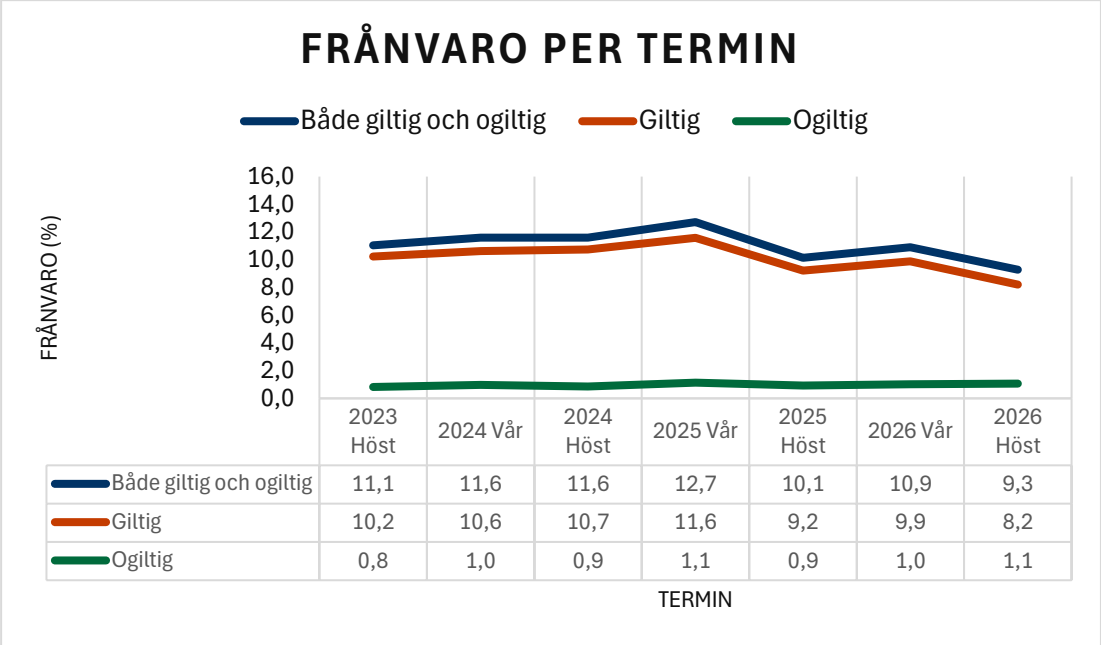

	2023 Höst	2024 Vår	2024 Höst	2025 Vår	2025 Höst	2026 Vår	2026 Höst
Både giltig och ogiltig	11,1	11,6	11,6	12,7	10,1	10,9	9,3
Giltig	10,2	10,6	10,7	11,6	9,2	9,9	8,2
Ogiltig	0,8	1,0	0,9	1,1	0,9	1,0	1,1

Källa: Unikum

Frånvaron i ovanstående diagram jämförs terminsvis. Jämförelsen visar att ht 2025 och vt 2026 hade lägre frånvaro än de två föregående läsåren. Den ogiltiga frånvaron var för vt 2026 något lägre än föregående läsår. En positiv utveckling för läsåret, möjliga orsaker är mindre smittspridning av de årligen förekommande förkylningarna och influensa. Det kan även vara i kombination med insatser som gjorts med uppdaterade riktlinjer kring skolfrånvaro och kompetensutvecklingsinsatser om närvarofrämjande arbete.

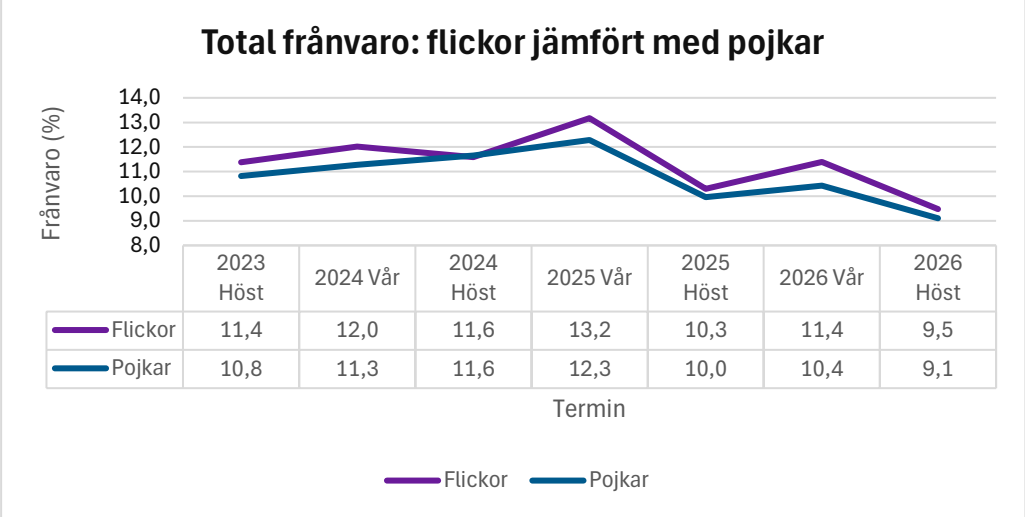

	2023 Höst	2024 Vår	2024 Höst	2025 Vår	2025 Höst	2026 Vår	2026 Höst
Flickor	11,4	12,0	11,6	13,2	10,3	11,4	9,5
Pojkar	10,8	11,3	11,6	12,3	10,0	10,4	9,1

Flickornas frånvaro är fortsatt högre än pojkarnas vilket beror på högre giltig frånvaro. Den ogiltiga frånvaron är jämn mellan könen.

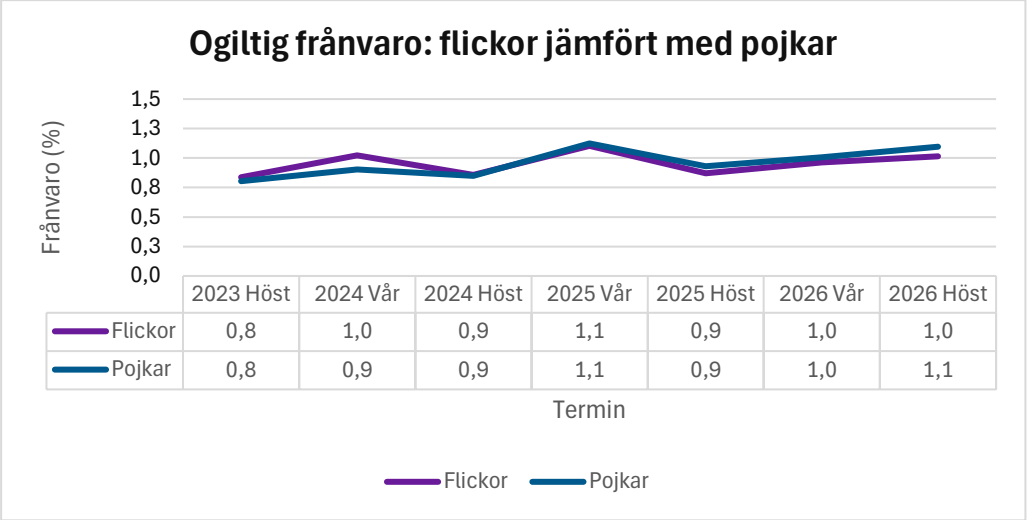

5.2 Elever med särskilt stöd

Antal åtgärdsprogram	Flickor	Pojkar	Totalt
Totalt antal åtgärdsprogram	237 (208)	291 (262)	528 (470)
Enskild undervisning	40 (77)	50 (92)	90 (153)
Särskild undervisningsgrupp	64 (30)	51 (22)	115 (52)
Anpassad studiegång	44 (50)	52 (39)	96 (89)
Studiehandledning på modersmål	37 (34)	45 (33)	82 (66)

Underlaget baseras på inrapportering från skolornas uppgifter i Hypergene. Inom parentes 2024/25.

I tabellen framgår att antalet åtgärdsprogram har ökat för båda könen, vilket sammanfaller väl med något lägre måluppfyllelse dvs fler elever har varit i behov av stöd. Enskilda undervisning har minskat stort, vilket troligen beror på att skolorna inte har tillräckligt med resurser att bedriva enskild undervisning utan istället organiserat för särskilda undervisningsgrupper vilket i sin tur ökat stort. Anpassad studiegång har minskat för flickor men ökat för pojkar vilket också kan ha samband med att studiehandledningen på modersmål ökat för gruppen pojkar.

Grundskolans arbete med elever med rätt till stöd är föremål för ett prioriterat område som uppmärksammas genom kvalitetsdialoger. Kompletterande analys finns under

delmålet *Rätt till stöd*. Följande sammanfattning baseras på skolornas analys under avsnittet *Elever med särskilt stöd*.

Skolornas rapporter visar att det i huvudsak finns etablerade rutiner för att identifiera, dokumentera och följa upp elevers stödbehov. Många skolor beskriver ett nära samarbete mellan lärare, speciallärare eller specialpedagog, elevhälsa, elev och vårdnadshavare. Unikums modul för stödinsatser har fått en central roll och bidrar till överblick, kontinuitet och ökad insyn för lärare, elever och vårdnadshavare.

Tidiga kartläggningar, klasskonferenser, specialpedagogiskt stöd och samverkan med elevhälsan lyfts som viktiga framgångsfaktorer. Flera skolor beskriver att stödinsatserna leder till ökad trygghet, närvaro, studiero och kunskapsmässig progression. Lärstudior, flexverksamheter dvs undervisning i mindre grupper har särskilt positiva effekter för elever med omfattande stödbehov eller skolfrånvaro.

> ”Sammantaget har lärstudion bidragit till att skapa en mer tillgänglig lärmiljö för elever i behov av stöd.”

Samtidigt visar skolornas analyser att arbetets kvalitet varierar mellan skolor, stadier och lärare kopplat till systematik. Dokumentation, genomförande och uppföljning sker inte alltid systematiskt, och undervisande lärare behöver i högre grad ta ansvar för stödinsatser i sina ämnen. Detta är det vanligaste förbättringsområdet som skolor lyfter i sin analys kopplat till både extra anpassningar och åtgärdsprogram. Bättre utvärderingar kan resultera i mer träffsäkra insatser. Många elever utvecklas, men når ändå inte målen, vilket kräver fortsatt analys av stödets innehåll, omfattning och effekt.

> ”Vi behöver utveckla hur vi utvärderar, om de extra anpassningarna gör skillnad för eleverna.”

När en stor andel elever i en klass har individuella anpassningar behöver även undervisningens utformning och lärmiljön analyseras. Fortsatt utveckling behövs inom differentiering, tillgängliga och NPF-anpassade lärmiljöer, matematikundervisning samt språkstöd och studiehandledning för elever med annat modersmål. Hög och långvarig skolfrånvaro framträder som en tydlig riskfaktor för låg måluppfyllelse. Sammantaget behöver arbetet utvecklas från att främst visa att stöd ges till att tydligare visa vilket stöd som fungerar, för vilka elever och med vilken effekt.

Till sist, skolans arbete med stödinsatser är en central process där ständigt förbättringsarbete sker. Det är angeläget att fortsatt prioritera området *Elevers rätt till stöd* inom grundskolan och därigenom stödja skolorna i arbetet.

5.3 Fritidshem

5.3.1 Meningsfull fritid och rekreation

Skolornas analyser visar sammantaget att fritidshemmen i hög grad erbjuder eleverna en varierad och meningsfull verksamhet. Vårdnadshavare och elever är överlag nöjda, även om resultaten och verksamhetens förutsättningar varierar mellan skolorna. Gemensamma styrkor är ett brett utbud av skapande aktiviteter, rörelse, lek, temaarbeten, projekt och utomhusaktiviteter. Elevernas intressen och önskemål används i allt större utsträckning som grund för planeringen, och ett ökat elevinflytande bidrar till högre motivation, delaktighet och trivsel. Tydliga veckoplaneringar, fasta aktivitetsdagar och förutsägbara rutiner skapar trygghet, medan åldersblandade aktiviteter stärker gemenskap, ansvarstagande och relationer mellan elever. Rastaktiviteter, rörelseprojekt och samarbeten med exempelvis SISU och föreningar bidrar till ökad fysisk aktivitet och färre konflikter. Även kollegialt lärande, nätverk, fritidshemsutvecklare och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har betydelse för verksamhetens kvalitet.

Samtidigt framträder flera gemensamma utvecklingsområden. Flera skolor har svårt att erbjuda aktiviteter som motiverar äldre elever i årskurs 4–6 att stanna kvar på fritidshemmet. Erfarenheterna visar att större valfrihet, ökat ansvar och särskilt riktade aktiviteter kan öka deras deltagande. Många verksamheter behöver också utveckla möjligheterna till rekreation och återhämtning genom lugna miljöer och aktiviteter som hjälper eleverna att varva ned. Elevinflytandet behöver på flera håll bli mer systematiskt, exempelvis genom fritidsmöten, valtavlor och gemensam planering. På vissa fritidshem dominerar den fria leken, och det finns behov av ett tydligare och mer återkommande utbud av vuxenledda aktiviteter.

Stora barngrupper, begränsade lokaler och brist på avskilda utrymmen påverkar möjligheten att erbjuda variation, lugn och återhämtning. Även tillgången till behöriga lärare i fritidshem varierar, och flera skolor beskriver rekryteringssvårigheter och en sårbar bemanning. Verksamheten behöver dessutom synliggöras bättre för vårdnadshavarna, samtidigt som svarsfrekvensen i enkäterna behöver öka.

Skillnaderna mellan skolorna är tydliga. Flera skolor redovisar mycket hög nöjdhet, engagerad personal, tydlig struktur och ett stort elevinflytande. Det finns exempel på skolor som med riktade aktiviteter, aktiv information och en kompensatorisk inriktning kan öka deltagandet bland äldre elever. Samtidigt finns verksamheter med utmaningar tex att det i fritidshemsenkäten framkommer kritik om brist på planerade aktiviteter, tillsyn och bemötande.

Skolenkätens frågor om fritidshem riktad till vårdnadshavare i grundskola har för Luleå lika eller något högre medelvärde än snittet för deltagande kommuner 2026. För

vårdnadshavare med barn i förskoleklass har Luleå ett högre medelvärde än snittet för deltagande kommuner för alla frågor. Frågorna handlar om utbudet av meningsfulla aktiviteter, trygg verksamhet, stimulans av den sociala utvecklingen och lärande, möjligheten till aktivitet och vila samt om föräldrar får tillräcklig information. Luleå kommun

Grundskolan har tre fritidshemsutvekclare som har i uppdrag att tillsammans med rektorer och personal i fritidshemmen förbättra fritidshemmens kvalitet.

Under läsåret 2025/2026 har fritidshemsutvecklarna genomfört flera insatser utifrån fritidshemmens behov. Genom att organisera för nätverkande för fritidhemspersonal har framför allt de fysiska träffarna bidragit till kollegialt lärande, erfarenhetsutbyte och en tydligare koppling till läroplanen. Personalen har blivit tryggare i sin yrkesutövning och fokus på elevernas lärande i fritidshemmet har stärkts.

Utvecklingsarbetet har även omfattat användning av Unikum för planering, utvärdering och kommunikation med vårdnadshavare, workshops med IT-utvecklare samt samarbeten med Parksektionen och Skogen i skolan. Ett gemensamt fokusområde och en nära dialog med rektorerna har bidragit till ökad likvärdighet mellan områdets fritidshem.

Fritidshemsutvecklarna har också genomfört de gemensamma spark- och sommarblomsprojekten med andra förvaltningar inom kommunen, detta stärker elevernas delaktighet och möjlighet att påverka samhället. Inför kommande läsår planeras fortsatt arbete med likvärdighet samt kompetensutveckling kring elever som utmanar.

Den samlade bedömningen är att fritidshemmen tydligt bidrar till elevernas trygghet, sociala utveckling, hälsa och lärande. Vårdnadshavare är överlag nöja med verksamheten. De viktigaste framgångsfaktorerna som skolorna lyfter är engagerad personal, tydlig struktur, varierade aktiviteter, elevinflytande och väl anpassade lärmiljöer. Rektor och fritidshemmens personal ges stöd i arbetet via fritidshemsutvecklarna, vilket även bidrar till en mer likvärdig fritidshemsverksamhet. Fritidshemsutvecklarna som funktion blir allt mer värdefull utifrån att andelen behörig personal för fritidshem minskar vilket beror svårighet att rekrytera behörig personal.

Det fortsatta utvecklingsarbetet bör framför allt fokusera på äldre elevers deltagande, möjligheter till återhämtning, ett mer systematiskt elevinflytande, fler planerade aktiviteter samt en mer likvärdig tillgång till utbildad personal. På huvudmannanivå bör insatsen med fritidshemsutvekclare fortgå.

5.3.2 Vårdnadshavarenkät fritidshem

Årligen genomförs en lokal enkät riktad till vårdnadshavare med barn i samtliga kommunala fritidshem i Luleå. Enkäten består av tre frågor där svarande kan välja mellan fem svarsalternativ per fråga; Stämmer helt, Stämmer väl, Stämmer till viss del, Stämmer inte alls eller Vet ej. De kan också lämna kommentarer vid varje fråga.

Varje fritidshem får återkoppling genom en sammanställning av svaren och kommentarer per fritidshem, vilket utgör underlag för varje fritidshem att använda i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Svarsfrekvensen var 1179 av 2982, en mindre minskning jämfört med föregående år (1234). Enkäten skickas ut centralt via Unikum, en påminnelse skickas ut och skolor uppmanas att själv påminna vårdnadshavarna.

Vårdnadshavare fritidshem andel i %	Stämmer helt/väl	Stämmer inte alls/till viss del	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns fritidshem	87,4 (89,3)	12,2 (10,6)	0,4 (0,1)
Jag upplever att fritidshemmet ger mitt barn det stöd som behövs	85,8 (86,0)	11,6 (12,0)	2,6 (2,0)
Jag upplever att fritidshemmet stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	81,4 (82,1)	13,9 (15,9)	4,7 (4,3)

Inom parentes 2025 års resultat. Andelen som Stämmer helt/väl har minskar i de tre frågorna men är flera procentenheter högre än 2024. Andelen som svarat Vet ej har ökat en aning på alla frågor vilket kan vara en indikation på att skolorna kan behöva förbättra kommunikationen med vårdnadshavarna.

Fritidshemsnekäten ger underlag till förbättring av fritidshemmens verksamhet. Till varje fråga finns möjlighet att lämna kommentarer som ger fritidshemmen konkreta underlag om vad man är nöjd och inte nöjd med. Skolornas åtgärder kan sammanfattas i följande fem områden:

Tydligare kommunikation med vårdnadshavare genom att bättre synliggöra fritidshemmets aktiviteter, undervisning och koppling till läroplanen genom veckobrev, Unikum, bilder, Instagram och information på plats. Några skolor planerar även särskilda mötesformer, exempelvis fika vid terminsstart och dialog genom skolrådet. Skolor planerar även insatser för att öka svarsfrekvensen bland annat genom tätare information, fler kommunikationskanaler och översättning av enkäten till fler språk.

Ett *mer varierat och åldersanpassat aktivitetsutbud* genom ökat elevinflytande. Fritidsråd, elevutvärderingar och gemensam planering av aktiviteter ska ge eleverna större möjlighet att påverka verksamheten.

Ökad trygghet och bättre struktur genom tydligare rutiner och scheman, mindre elevgrupper, ökad förutsägbarhet samt bättre vuxennärvaro vid raster och utevistelse. Några skolor vill också utveckla morgonfritids och skapa bättre möjligheter till lugn och avskildhet. Stärkt stöd tex utvecklat bildstöd, stöd i rutinsituationer och hjälp för elever att komma in i aktiviteter.

Flera skolor lyfter behovet av att *förbättra inom- och utomhusmiljöerna*, minska hög ljudnivå och skapa mer varierade lek- och lärmiljöer. Frågor om trånga lokaler, sliten utemiljö och gemensamma riktlinjer för skärmtid uppmärksammas också.

Utveckla det *systematiskt kvalitetsarbete* genom pedagogisk dokumentation och regelbundna elevutvärderingar för att mer systematiskt följa upp och utveckla verksamheten.

Sammanfattande bedömning: Åtgärderna inriktas framför allt på att göra fritidshemmets pedagogiska verksamhet mer synlig, bredda och anpassa aktivitetsutbudet, stärka elevernas inflytande samt förbättra trygghet, stöd och lärmiljöer. Flera skolor behöver samtidigt utveckla formerna för kommunikation och uppföljning eftersom låg svarsfrekvens begränsar möjligheten att dra säkra slutsatser.

5.3.3 Sammanfattande analys av fritidshemmets verksamhet

Den samlade analysen visar att fritidshemmen överlag erbjuder en trygg, varierad och meningsfull verksamhet som främjar elevernas sociala utveckling, hälsa och lärande. Vårdnadshavarnas bedömningar är fortsatt positiva, även om resultaten har minskat något jämfört med 2025 och kvaliteten varierar mellan skolorna. Engagerad personal, tydlig struktur, elevinflytande och varierade aktiviteter framträder som viktiga framgångsfaktorer.

På skolnivå bör kompetent bemanning, ändamålsenliga lokaler samt gemensamma former för planering, kommunikation och uppföljning prioriteras. Fritidshemsutvecklarna har en viktig funktion i att skapa nätverk för kollegialt lärande, utveckla det systematiska arbetet p fritidshemmen och i samverkan och dialog med rektorer utveckla verksamheten. Insatserna stärker personalens yrkesutövning, kopplingen till läroplanen och likvärdigheten, vilket är särskilt betydelsefullt när andelen behörig personal minskar.

På gruppnivå behöver balans mellan elevinitierad lek, vuxenledda aktiviteter och återhämtning samt ett systematiskt elevinflytande uppmärksammas. På individnivå behöver stödet anpassas och följas upp så att alla elever kan vara delaktiga och utveckla självständighet.

Skolforskningsinstitutets rapport *Meningsfull fritid, utveckling och lärande i fritidshem* (2021) stödjer relationsskapande arbetssätt, kreativa lärmiljöer och aktiviteter utifrån elevernas ålder, behov och intressen. Det fortsatta arbetet bör därför koncentreras till ett fåtal insatser för äldre elevers deltagande, återhämtning, elevinflytande och planerade aktiviteter. På huvudmannanivå bör stödet genom fritidshemsutvecklarna fortsätta och följas upp utifrån elevernas och vårdnadshavarnas erfarenheter samt personalens dokumentation.

5.4 Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden pågår aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för skolformerna förskola och grundskola. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

Skolornas erfarenheter av Erasmus är överlag mycket positiva. Jobbskuggning, kurser och internationella utbyten har gett personalen ny kunskap, inspiration och möjlighet att jämföra den egna verksamheten med skolor i andra europeiska länder. Samtidigt har mötena ofta bekräftat att den svenska skolan kommit långt inom exempelvis skolutveckling, elevkännedom och kollegialt lärande.

Ett tydligt gemensamt tema är arbetet med inkludering och tillgängliga lärmiljöer. Skolor fördjupar sina kunskaper om stöd till elever med särskilda utbildningsbehov, elevdelaktighet, språkutveckling och mottagande av nyanlända elever. Andra har inspirerats inom området välbefinnande och ska sprida metoder till kollegor, ett exempel på att utbytena även gett konkreta idéer om organisation och undervisning.

Andra områden skolor fokuserat på är kopplade till språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, tillgänglighet och rörelse. Skolan betonar att internationella besök ger inspiration och nytänkande, men också att mottagandet av besökande personal behöver planeras noggrant och följas upp genom professionella samtal.

Skolor har även deltagit i kurser där de fått fördjupad kunskap om AI, VR, men även om dyslexi, inkluderande språkundervisning och pedagogiskt ledarskap. Kurserna har kombinerat aktuell kunskap med erfarenhetsutbyte mellan deltagare från olika länder.

Flera skolor har etablerat eller planerar fortsatt samarbete med skolan de haft utbyte med, tex genom återbesök.

Den viktigaste fortsatta utmaningen är att sprida och omsätta erfarenheterna i hela organisationen. Mobiliteterna ger värdefull kompetensutveckling, men långsiktiga effekter kräver planerad återkoppling, kollegial bearbetning och att nya arbetssätt kopplas

till skolornas ordinarie utvecklingsarbete. En skola rapporterat om att bristande överlämning vid rektorsbyte kan göra det svårt att följa upp resultatet.

Under läsåret har ERASMUS K2 projektet BRIDGE avslutats. Ett väl genomfört projekt som uppskattats av deltaagan deskolor och våra partners i Italien, Spanien, Lettland och LTU. I projektet har olika verktyg tagits fram för att arbeta med elevers välbefinnande i skolan. Lärare kan kompetensutveckla sig, använda olika metoder för elevaktivitet och använda färdiga lektionsplaneringar som lärare och forskare tillsammans tagit fram inom projektet. Lektionsplaneringarna finns översatta till bland annat svenska. Materialet är tillgängligt för alla [Home - Bridge Project]

BRIDGE
Building Resilient compulsory schools through an IntegrateD and EmpowerinG approach to wEll-being

Grundskolans ackreditering är en mycket lyckad insats som bidrar till att utveckla skolornas verksamhet samt grundskolans kompetens i att organisera och administrera ett konsortium inom ERASMUS+. Intresset hos skolorna har ökat allteftersom och inför budgetansökan 2026 inkom ansökningar från 19 skolor. Störst är intresset för jobbskuggning, vilket bedöms ge ett större mervärde än kurs. Via ser att den personliga kontakten blir djupare vilket yttrar sig i att lärare från partnerskolor i sin tur besöker våra skolor i Luleå. Under läsåret har även elevmobiliteter genomförts men en önskan är att den ska öka i omfattning.

Co-funded by the European Union

6 Samlad analys och fortsatta prioriteringar

6.1 Samlad analys och sammanfattning av Förutsättningar

Analysen visar att grundskolan har relativt goda personella förutsättningar, men att ett minskande och ojämnt fördelat elevunderlag skapar växande organisatoriska och ekonomiska utmaningar. Minskningen slår särskilt hårt mot mindre skolor och skolor med små årskullar, där det är svårare att anpassa bemanningen utan att samtidigt försämra undervisningens kvalitet, tillgången till stöd och möjligheten att organisera fungerande elevgrupper.

Lärarbehörigheten har minskat men är fortsatt högre än riksgenomsnittet. Antalet elever per lärare har minskat, men utvecklingen behöver bedömas tillsammans med elevminskningen.

Undervisningskostnaden per elev ligger fortfarande under både riket och gruppen samtliga kommuner. Detta behöver uppmärksammas eftersom undervisningen är den resurs som ligger närmast elevernas lärande. Om effektiviseringar genomförs utan strukturella förändringar finns en risk att de belastar den elevnära verksamheten, exempelvis genom minskad bemanning, färre stödresurser eller sämre tillgång till specialpedagogisk kompetens. Det skulle kunna motverka de arbetssätt som i rapportens andra delar identifieras som framgångsrika: hög vuxennärvaro, mindre undervisningsgrupper, snabb tillgång till stöd och kontinuerlig uppföljning.

Resurserna till elevhälsan ligger fortsatt över jämförelsegruppernas nivå och har hittills inte minskat i takt med elevantalet. Det framstår som motiverat utifrån skolornas beskrivningar av ökande psykisk ohälsa, skolstress, frånvaro och behov av kurators- och psykologkompetens. Elevhälsans omfattning bör därför inte enbart bedömas som en kostnad, utan som en strategisk förutsättning för det främjande, förebyggande och kompensatoriska arbetet. Det behöver dock följas upp om resurserna används likvärdigt och om insatserna får avsedda effekter på närvaro, trygghet, stöd och måluppfyllelse.

Fritidshemmen uppvisar en mer bekymmersam lärarbehörighet. Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen har minskat från 60 procent 2022 till 48 procent 2025. Samtidigt har antalet barn per årsarbetare ökat något det senaste året, även om bemanningen fortfarande är bättre än 2022–2023. Det innebär att fritidshemmen har en förhållandevis god personaltäthet men en tydlig kvalitetsrisk genom den sjunkande utbildningsnivån. Rektor behöver därför säkerställa att behöriga lärare får ansvar och organisatoriska förutsättningar att leda planering, undervisning, uppföljning och kollegial utveckling. Huvudmannen kan undersöka om ytterligare personal kan erbjudas behörighetsgivande utbildning via Umeå universitet.

Kopplingar till resultat, processer och tidigare prioriteringar
Förutsättningarna har en tydlig koppling till de resultat och processer som framträder senare i dokumentet. God personaltäthet, relativt hög lärarbehörighet och bibehållna elevhälsoresurser ger förutsättningar för tidig kartläggning, intensivundervisning, mindre grupper och samverkan mellan lärare och elevhälsa. Dessa arbetssätt beskrivs återkommande som framgångsrika. Samtidigt kan skillnader i skolstorlek, elevsammansättning, lärarkontinuitet och tillgång till specialpedagogisk kompetens bidra till de stora variationerna i resultat mellan skolorna.

6.1.1 Prioriterade slutsatser från avsnittet Förutsättningar

- Bibehålla men sträva efter att stärka undervisningskostnadens andel av totala utbildningskostnaden. Farhåga finns över att kommande effektiviseringar i första hand inte hanteras strukturellt, vilket kan medföra att den belastar den elevnära verksamheten.
- Utveckla den behovsbaserade och kompensatoriska resursfördelningen. Bemanning, specialpedagogiskt stöd och elevhälsa kan ses över utifrån skolornas elevförutsättningar, resultat och behov.
- Säkra kompetensförsörjningen. Behörigheten behöver öka i bristämnen och fritidshemmen. Detta är en utmaning då tillgången till vissa lärarkategorier är mycket svårrekryterade.

6.2 Samlad analys och sammanfattning av Processer

Kunskapsutveckling

Skolorna har utvecklat flera relevanta processer för att stärka elevernas kunskapsutveckling, trygghet, studiero, delaktighet och rätt till stöd. Arbetet bygger på tidig kartläggning, tydliga undervisningsstrukturer, riktade stödinsatser, elevhälsosamverkan, kollegialt lärande och återkommande uppföljning. Det främsta utvecklingsbehovet är att göra processerna mer likvärdiga och följa vilka insatser som förbättrar resultaten.

Skolornas arbete följer i huvudsak en cykel där resultat kartläggs och analyseras, insatser genomförs och effekter följs upp. Tidig kartläggning, intensivundervisning, mindre undervisningsgrupper, specialpedagogiskt stöd och tydliga lektionsstrukturer framträder som särskilt betydelsefulla. Arbetet ger bäst effekt när ansvarsfördelningen är tydlig och lärare, elevhälsa, skolledning, fritidshem och vårdnadshavare samverkar.

Matematik är det mest genomgående utvecklingsområdet i skolornas analyser. Undervisningen tycks inte motivera elever till ansträngning, särskilt flickors måluppfyllelse sjunker i högstadiet. Språk-, läs- och skrivutveckling är också centralt då det påverkar lärandet inom alla ämnen, något de flesta skolorna arbetat med under de senaste åren. Ett begränsat ordförråd och svårigheter att förstå längre texter och ämnesspråk påverkar resultaten i alla ämnen.

Idrott och hälsa behöver också uppmärksammas då skolor beskriver att elever som inte når målen ofta inte har tillräckliga simkunskaper. Här är frågan som behöver ställas: Är simundervisningen tillräcklig, är den rätt strukturerad? Hur ser måluppfyllelsen ut på de olika skolorna, behövs kompensatoriska insatser initieras från huvudmannen?

Trygghet, studiero och elevhälsa

Generellt visar Skolenkät och elevhälsosamtalen att tryggheten upplevs hög. Tryggheten är högst i miljöer där ansvar, struktur och vuxennärvaro är tydliga. Otrygghet och kränkningar uppstår främst under raster och förflyttningar samt i korridorer, omklädningsrum och andra övergångsmiljöer.

Studieron förbättras av gemensamma lektionsstrukturer, fasta rutiner och konsekvent tillämpade av gemensamma skolregler.

Elevhälsan arbetar i allt ökad grad främjande och förebyggande genom kartläggningar, handledning, elevdialoger och närvarouppföljning. Arbetet är dock beroende av stabil bemanning och rätt kompetenser. En gemensamma trygghetsenkäten införs från ht 2026, vilket ger bättre förutsättningar för jämförelser och uppföljning på skol- och huvudmannanivå.

Ledning, stimulans och differentiering

Den största gemensamma utmaningen är att gå från generell tillgänglighet till en mer träffsäker differentiering där alla elever får rätt nivå av stöd och utmaning. Framåt bör utvecklingsarbetet särskilt fokusera på elever som kommit långt, stimulansen i högre årskurser, återkommande könsskillnader, undervisningsnära elevinflytande samt en mer systematisk uppföljning av insatsernas effekter.

Elevernas upplevelse av stimulans minskar dock tydligt mellan årskurs 5 och årskurs 8 enligt Skolenkäten. Skolornas analyser visar på bristande variation i undervisningen och lägre motivation hos eleverna.

Skolenkätens resultat för index för området Stimulans visar att medelvärdet sjunker tydligt från 6,6 för åk 5 till 5,3 för åk 8. Eleverna upplever fortsatt goda utmaningar, men i

åk 8 minskar särskilt motivationen, variationen och tron på den egna förmågan. Här avviker flickornas indexvärde (4,6) både i jämförelse med pojkarna (5,9) och med nationella medelvärdet (5,3) för flickor. Intressant är att för åk 5 finns ingen skillnad på flickors och pojkars indexvärde för området Stimulans. Detta bör analyseras närmare och frågan som behöver ställas är *Hur kan undervisningen stimulera eleverna bättre och då särskilt i årskurs 7–9 och specifikt flickor*?

Differentieringen är mer utvecklad för elever som behöver stöd än för elever som behöver större utmaningar. Undervisningen behöver därför anpassas så att alla elever får rätt nivå av stöd, svårighetsgrad och progression.

Rätt till stöd

Stödet ger bäst effekt när behoven identifieras tidigt, insatserna är tydligt avgränsade och uppföljningen sker regelbundet. Förutom extra anpassningar i ordinarie undervisning består stödinsatser ofta av specialpedagogiskt stöd, intensivundervisning, lärstudior/ mindre grupper, dubbelbemanning och anpassade lärmiljöer.

Likvärdigheten påverkas av skillnader i tillgång till speciallärare, specialpedagoger och elevhälsokompetens. Huvudmannen behöver därför kartlägga tillgången till specialpedagogiskt stöd. Periodvis av olika skäl kan en skola sakna specialpedagogisk kompetens och erbjudande om handledning från specialpedagogisk handledning från Resurscentrum kan övervägas.

Frånvaro framträder som en av de faktorer som tydligt påverkar elevernas måluppfyllelse. Hög eller återkommande frånvaro leder till kunskapsluckor, minskad motivation och svagare anknytning till undervisningen. Ett fungerande närvaroarbete behöver därför ses som en central kunskapsfråga och inte enbart som en elevhälsofråga.

Elever med svenska som andraspråk, språkstörning, läs- och skrivsvårigheter, NPF, hög frånvaro eller tidiga kunskapsluckor är överrepresenterade bland elever som inte når målen. Stödinsatserna ger bäst resultat när de sätts in tidigt, genomförs regelbundet och följs upp systematiskt.

I den anpassade grundskolan är olika arbetssätt som stärker elevernas kommunikation, trygghet, självständighet och delaktighet centrala. Under läsåret har rektors styrning utvecklat verksamheten genom tydligare ansvarsfördelning, gemensamma rutiner samt schemalagd tid för planering och analys av undervisningen. I detta arbete har skolinspektions granskning varit ett bra stöd både i genomförandet och i kommunikationen med personalen.

6.3 Sammanfattning och analys av Resultat

Sammantaget är elevernas resultat goda i de tidiga skolåren, men att variationerna ökar mellan skolor, ämnen och elevgrupper längre upp i årskurserna. Det finns flera positiva resultatförändringar, framför allt i matematik i förskoleklass och årskurs 3. Samtidigt lyfts utmaningar i matematik, språklig förmåga, frånvaro, likvärdig tillgång till stöd och minskad stimulans i högre årskurser som områden som behöver prioriteras.

Resultat F-3

Kartläggningen i förskoleklass visar att de flesta elever utvecklas enligt förväntan. Andelen elever som riskerar att inte nå kommande kunskapskrav i matematik har minskat, vilket tyder på att undervisningen och de tidiga insatserna inom matematik har haft positiv effekt. Inom språkområdet är utvecklingen svagare med större andel elever som riskerar att inte nå kraven, framför allt bland pojkar.
Resultaten från bedömningsstöden i årskurs 1 är mycket goda i alla tre delar och är dessutom högre än föregående läsår. Flickor når något högre resultat i läsning och skrivning, medan pojkar detta läsår har ett tydligt högre resultat i matematik. Skolornas analyser visar att tidig kartläggning, intensivträning, undervisning i mindre grupper och specialpedagogiskt stöd bidrar till att många elever gör tydliga framsteg under läsåret.

Måluppfyllelsen i årskurs 3 är överlag god men varierar mellan skolor och ämnen. Matematik visar den tydligaste förbättringen: 14 av 27 skolor har en högre andel elever som når målen än föregående läsår. Även de nationella proven visar en tydlig ökning i matematik. Både flickor och pojkar förbättrar sina resultat.

Svenskresultaten är stabila men visar ett bestående könsmönster där flickor når högre resultat än pojkar. Resultaten i idrott och hälsa påverkas på flera skolor av att elever inte har uppnått kraven i simkunnighet. Det finns därför skäl att se över simundervisningens omfattning, kontinuitet och organisation.

Resultat i årskurs 6

I årskurs 6 är engelska och svenska de starkaste ämnena. Samtidigt kvarstår ett tydligt könsgap i svenska, där flickornas resultat är drygt sju procentenheter högre än pojkarnas. Ämnesbetygen visar överlag hög måluppfyllelse, men variationer finns mellan ämnen. Matematik är fortsatt det tydligaste utvecklingsområdet. Betygsresultatet i matematik har minskat en aning, könsskillnaden är däremot liten. Utmaningen gäller alltså matematikundervisningens kvalitet generellt.

Resultat i årskurs 9 och gymnasiebehörighet

Måluppfyllelsen, meritvärdet och gymnasiebehörigheten påverkas tydligt av elevernas bakgrundsfaktorer, vilket medför stora skillnader mellan skolor och elevgrupper. Flickor

har generellt högre meritvärden, men har samtidigt en oroande negativ utveckling lokalt och nationellt av gymnasiebehörigheten de senaste åren. För 25/26 dock en marginell ökning av gymnasiebehörighet för flickor i Luleå. I kvalitetsrapporten 2025 fördjupades möjliga orsaker till utvecklingen.

Matematik fortsätter att vara ett ämne där en betydande grupp elever har svårt att nå godkänt resultat. Svårigheterna hänger samman med bland annat tidiga kunskapsluckor, läsförståelse, matematiskt språk, frånvaro, motivation och tillgång till stöd. Resultaten behöver därför analyseras tillsammans med elevernas tidigare kunskapsutveckling och undervisningens kvalitet kopplat till variation och motivation.

6.3.1 Prioriterade slutsatser från avsnitten Processer och Resultat

Verksamheten har redan många relevanta processer kopplade till identifierade förbättringsområden men följande kan ur ett verksamhetsövergripande perspektiv uppmärksammas.

- Stödja skolorna i att utveckla matematikundervisningen samt fortsätta med kompetensutvecklande insatser inom språk-, läs- och skrivutveckling. Kartläggningsresultat behöver omsättas i träffsäkra åtgärder, skolor kan behöva stödmaterial i detta.
- Överväga insatser för att stärka elevers simkunskaper.
- Grundskolan bör följa skillnader mellan skolornas tillgång till kompetens inom elevhälsa och specialpedagogik samt rikta resurs till skolor där kapaciteten periodvis kan vara otillräcklig av olika skäl.
- Fortsatt närvarofrämjande arbete för att minska skolfrånvaron
- Kompetensutvecklingsinsatser om hur undervisningen i högre grad kan upplevas varierad, intressant och motiverande. Detta gäller för alla årskurser men särskilt för högstadiet och speciellt flickors lägre upplevelse av stimulans behöver uppmärksammas. Det finns också en diskrepans mellan lärarnas relativt positiva bedömning av undervisningen och elevernas betydligt lägre upplevelse av stimulans i årskurs 8 än i åk 5 i Skolenkäten.
- Stärka lärare i att anpassa undervisning för elever om behöver större utmaningar.

Stängning av Framnäsvillans förskola under rivning och nybyggnation

Ärendenr 2026/352-2.6.0.3

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att Framnäsvillans förskolans verksamhet förläggs i lokalerna för Kristallens förskola under perioden för rivning och nybyggnation, med start höstterminen 2027.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott beslutade 2026-05-16 § 29 om igångsättningstillstånd för nybyggnation av Framnäsvillans förskola. För att nybyggnationen ska kunna genomföras behöver de nuvarande lokalerna stängas och rivas. Rivningen planeras att påbörjas hösten 2027. Rivning och nybyggnation beräknas sammantaget ta cirka två år. Under tiden flyttar barn och personal till två avdelningar vid Kristallens förskola. Framnäsvillans förskola fortsätter att vara en egen enhet under den tillfälliga lokaliseringen. Vårdnadshavare som eventuellt önskar plats vid en annan förskola kan ansöka om omplacering. Dessa barn erbjuds plats före andra sökande. Dialoger har genomförts inom ramen för utredningen om skolstrukturen inom Tuna-Notviken.

Inför flytten genomförs risk- och konsekvensbedömningar samt en barnkonsekvensanalys. Dialogen med personal och vårdnadshavare fortsätter som en del av förberedelserna.

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott beslutade 2026-05-16 § 29 om igångsättningstillstånd för nybyggnation av Framnäsvillans förskola, med utgångspunkt i tidigare beslutade inriktningar för skolstrukturen i Notviken och Tuna. Infrastruktur- och serviceförvaltningen arbetar med underlag till projekteringen av den nya förskolan inklusive rivningsbeslut. Rivningen planeras hösten 2027 och arbetet med rivning och nybyggnation beräknas ta cirka två år.

Hösten 2027 beräknas Framnäsvillans förskola ha 23 inskrivna barn. Under byggtiden planeras barn och personal att flytta samlat till två avdelningar vid Kristallens förskola. Framnäsvillans förskola kan därmed fortsätta att vara en egen enhet under den tillfälliga lokaliseringen. Vårdnadshavare som eventuellt i stället önskar plats vid en annan förskola kan ansöka om omplacering. Eftersom den nuvarande förskoleenheten stänger erbjuds dessa

barn plats före andra sökande. De berörda förskolorna genomför risk- och konsekvensbedömningar. Längre fram i processen genomförs även en barnkonsekvensanalys, där vårdnadshavarnas förslag och synpunkter omhändertas för att skapa goda förutsättningar för barnen inför och under flytten.

Dialog
Dialoger med vårdnadshavare, personal, berörda verksamheter och fackliga parter genomfördes inom ramen för 2022 års utredning om skolstrukturen i Notviken och Tuna. Dialogerna utgjorde en del av underlaget för nämndens tidigare beslut. Inför den tillfälliga flytten fortsätter dialogen med berörd personal. Barnens behov och perspektiv kommer att fångas genom dialog med vårdnadshavare som en del av barnkonsekvensanalysen.

Beslutsunderlag

- Beslut BUNAU 2026-05-06, Igångsättningstillstånd för nybyggnation av Framnäsvillans förskola, BUF Hid: 2026.776

Viktoria Johansson
Utvecklingsledare förskolan

Beslutet skickas till

Skolchef förskola
Skolchef grundskola
Sektionschef fastigheter, infrastruktur- och serviceförvaltningen

§ 29

Igångsättningstillstånd för nybyggnation av Framnäsvillans förskola

Ärendenr 2026/149-2.6.0.2

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts beslut

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott beslutar att ge tillstånd för igångsättning av nybyggnation av 6-avdelningsförskola på den plats där Framnäsvillans förskola finns idag.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) beslutade 2022-04-20 § 54 om inriktning för Notvikens förskolor och skolor. Efter beslutet uppmärksammades att planfrågor (detaljplaner) krävde ytterligare utredningar, särskilt gällande områdets tre förskolor. Utredningarna medförde fördröjning i tidplanen men i övrigt innebar det inte någon förändring utifrån BUNs beslut att nuvarande Framnäsvillans förskola rivs och ersätts med ny byggnad för 6-8 avdelningar och förskolegården utökas. Förvaltningen bedömer idag att 6 avdelningar tillgodoser behov för förskolan. Ny detaljplan medger att utemiljön kan utökas. Byggnationen bedöms vara klar tidigast hösten 2028 till en preliminär kostnad på 65 mkr.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har föreslagit barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott besluta att ge tillstånd för igångsättning av nybyggnation av 6-avdelningsförskola på den plats där Framnäsvillans förskola finns idag.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Efter folkomröstningen om Luleå skolstruktur i november 2020 beslutade kommunfullmäktige 2021-01-25 § 31:

- att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att på nytt utreda och föreslå en ny struktur för skolor och förskolor.
- att inte genomföra några fler av de förändringar som föreslogs i framtidens skola.
- att de förändringar som redan genomförts kvarstår.

2021-03-17 § 29 beslutade BUN att kommunen skulle göra en utredning om en ny struktur för skolor och förskolor. Områdena Gammelstad, Bergnäset, Centrum och Notviken skulle utredas först eftersom de områdena bedömdes ha störst behov av att se över strukturen.

Utöver dessa utredningsuppdrag fanns en annan händelse som påverkat förutsättningarna för områdets förskolor och skolor. Utifrån fuktskadeutredningar som genomförts behövde Munkebergsskolan lämnas 2020 för att rivas. Eleverna från Munkebergsskolan placerades i Tunaskolan. Det innebar att Borgmästarskolan, som var planerad att flytta till Tunaskolan, blev kvar i befintliga lokaler. Konsekvenserna blev att Borgmästarskolans lokaler/mark, som var planerade för framtida förskola, inte längre var aktuella. Det medförde att BUN 2022-04-20 § 54 efter strukturutredning beslutade att Framnäsvillan och Borgmästarens förskola blir en enhet. Nuvarande Framnäsvillans förskola rivs och ersätts med ny byggnad för 6-8 avdelningar och förskolegården utökas.

Detaljplanefrågorna har medfört en försening som varit besvärande för verksamheterna i områdets förskolor och skolor. Förskolans verksamhet har även påverkats av arbetet med detaljplan för förändring vid Munkebergs förskola. Den planerade ihopbyggnaden av Munkebergs två huskroppar har visat sig kostsam att åtgärda på grund av ledningsstråk i mark.

En ny detaljplan där Framnäsvillan finns idag skapar möjlighet att tillgodose behov av utemiljö hos både förskola (cirka 40 kvm/barn) och grundskola (cirka 30 kvm/elev). Den nya förskolan behöver färdigställas innan Borgmästarskolans lokalbehov kan tillgodoses.

En ny förskola byggs med 6 avdelningar. Dels för att ersätta befintliga Framnäsvillan (2 avdelningar) och Borgmästarens förskola (2 avdelningar i Borgmästarskolans lokaler) dels för att klara fortsatt omställning där även Kristallens modulförskola behöver ersättas.

Skiss över planerad byggnation samt markanvändning utifrån förvaltningens förslag, framgår av *programbilaga – ny förskola*. Bedömningen är att en byggnation kan vara klar till hösten 2028 till en preliminär projektkostnad på 65 mkr. Hyreskonsekvens bedöms till cirka 6.2 mkr/år.

Dialog

I utredningsarbetet 2022 genomförde BUN dialoger med vårdnadshavare, personal och elever i Notviken. Utöver BUNs dialoger deltog personal i förskolan och skolan i utredningsarbetet. Rapporten har visats för samråd under februari 2022. Förvaltningens förslag har kommunicerats med förskolans verksamhet, fackliga parter samt tagits fram i samverkan med infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Rapport skolstruktur Notviken, BUF Hid: 2022.811
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2022-04-20 § 54 Skolstruktur – Notviken/Tuna, BUF Hid: 2022.983
- Programbilaga - ny förskola, BUF Hid: 2026.739
- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende Igångsättningstillstånd nybyggnation Framnäsvillans förskola, BUF Hid: 2026.738

Beslutet skickas till

Skolchef förskola
Skolchef grundskola
Sektionschef fastigheter, infrastruktur- och serviceförvaltningen